

40KR.

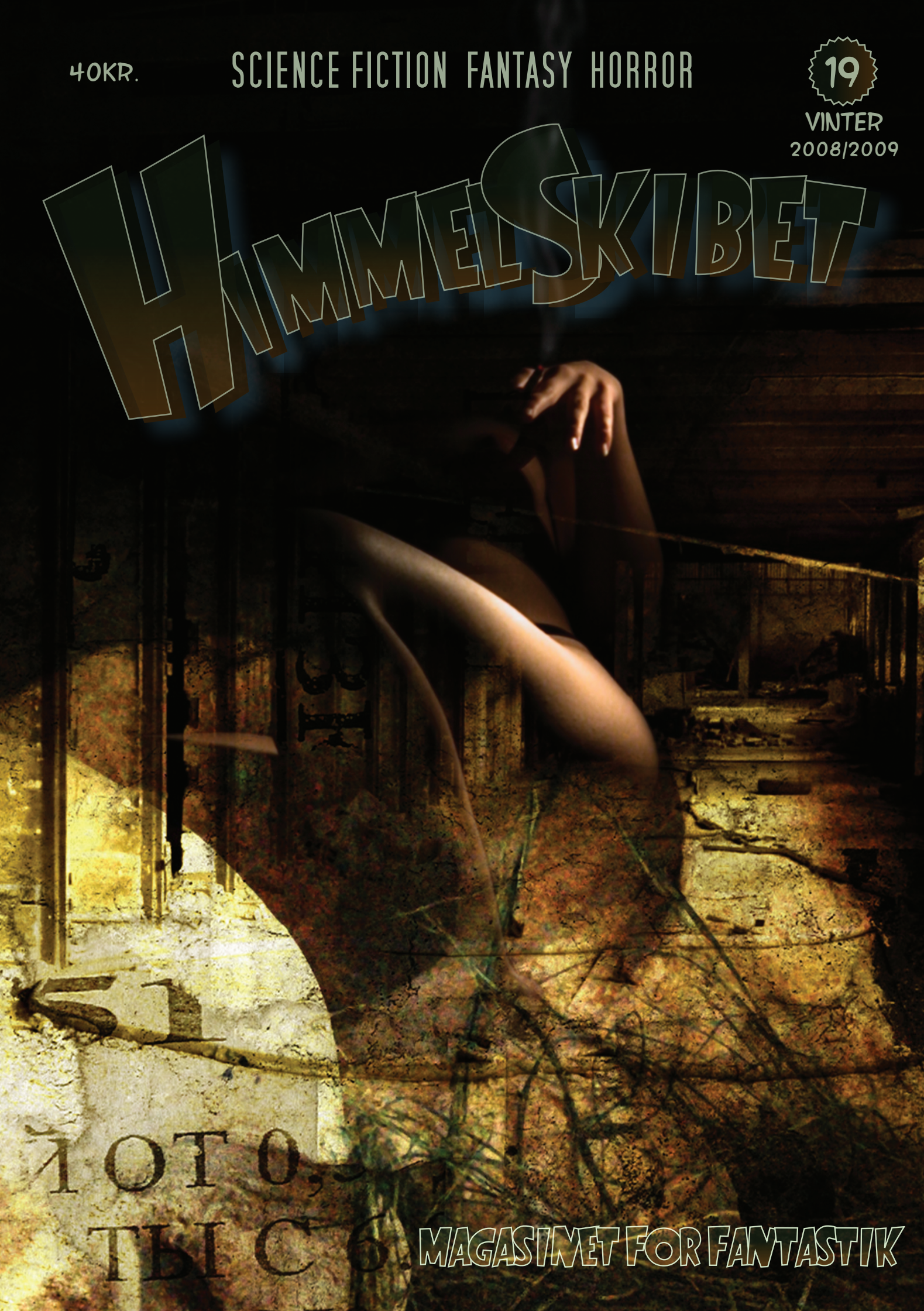
SCIENCE FICTION FANTASY HORROR

19

VINTER

2008/2009

HIMMELSKIBET

1070,
ТЫ С 6.

MAGASINET FOR FANTASTIK

**TEGNE SERIEBUTIK: TEGNESERIER, NYE SOM BRUGTE, DANSKE SOM AMERIKANSKE.
BUTIKKEN KAN OGSÅ VISE ET SOLIDT UDVALG AF TEGNESERIE MERCHANDISE.
SPILBUTIK: ROLLESPIL, BRÆDTSPIL, KORTSPIL, LIVE-VÅBEN & PROPS,
WARHAMMER SAMT FANTASY, HORROR OG SCIENCE FICTION BØGER.**

**COMICS: KLOSTERGADE 22, 1157 KØBENHAVN K
GAMES: SKINDERGADE 27, 1159 KØBENHAVN K
LYNGBY: JERNBANEPLADSEN 63, 2800 LYNGBY**

HIMMELSKIBET

MAGASINET FOR FANTASTIK

Nummer 19, vinter 2008/2009

HIMMELSKIBET udgives af foreningen Fantastik. Læs om Fantastik på www.fantastik.dk.

HIMMELSKIBET beskæftiger sig med de fantastiske genrer. Bladet bringer artikler, noveller, kunst, anmeldelser, nyheder m.v., der på den ene eller anden måde har med fantastik at gøre.

HIMMELSKIBET er et non-profit forehavende, der udelukkende bliver produceret af ulønnet arbejdskraft. Alle indlæg er © indlæggerens ophavsmænd.

Ansvarshavende redaktør:

Klaus Æ. Mogensen
Tlf. 32 55 04 60
himmelskibet@fantastik.dk

Dette nummers redaktør:

Maria Kohinoor Larsen

HIMMELSKIBET udkommer ca. fire gange om året. Medlemmer af foreningen Fantastik modtager bladet gratis. Institutionsabonnement koster 150 kr. for fire numre. Medlemskab eller abonnement kan opnås ved at indbetale 150 kr. til konto i Amagerbanken 5320 0001514301. Husk at angive navn og adresse. Girokort til indbetaling kan rekvireres ved at sende en e-mail til forening@fantastik.dk.

Løssalgpris: 40 kr./stk.

Layout & montage:

Maria Kohinoor og Michael Bernth
Tryk: Frederiksberg Bogtrykkeri

ISSN-NR: 1603-5836

Deadline for #20: 15/4 2009

Annoncepriser:

Omslag, bagside: 400 kr.
Omslag, inderside: 200 kr.
Helside inde i bladet: 150 kr.
Halvside inde i bladet: 100 kr.

Grafik: Forside af Michael Bernth
Korrektur: Klaus Æ. Mogensen og Thomas Winther

INDHOLD

Redaktionelt	4
En Klassiker: David Lindsay: <i>A Voyage To Arcturus</i>	5
Artikel af Knud Larn	
Den fantastiske virkelighed	9
af Flemming Rasch	
Q & A: Naomi Novik	11
af Knud Larn	
Halløj på Kraniegården	15
Novelle af Tim Birkebæk	
Eventyr på afveje	18
Artikel af Maria Kohinoor Larsen	
Anmeldelser	21
Bøger, tegnserie og film anmeldelser	
Nyt om fantastik	48
af Klaus Æ. Mogensen	
Nyt fantastik på dansk	50
af Janus Andersen	
Foreningen Fantastik	54
(samt kalender)	

REDAKTIONELT

V/Maria Kohinoor Larsen

Et nyt år truer og med det endnu fire udgaver af *Himmelskibet*. Vi er nået til nummer 19 i rækken, og det er min debut som redaktør. Når jeg skriver, at det nye år "truer", så er det fordi, der er altid er med spænding, når deadline er over os, at vi ser dels, hvor meget materiale der er og dels af hvilke typer, for dette blad er om noget et læsernes blad. I har mulighed for at komme til orde, og jeg håber, at I vil engagere jer ligeså meget i bladet i 2009, som I har gjort i de foregående år.

Denne gang har der været usædvanlig mange boganmeldelser at vælge imellem, så dette nummer er blevet en fyldig guide til, hvad du kan hygge dig med gennem året. Faktisk er det blevet til så mange, at anmeldelsesdelen fylder ligeså meget i dette nummer, som det gjorde i den moppedreng af et efterårsnummer I fik i nummer 18.

Jeg håber, at der sidder flere derude, der har lyst til at prøve kræfter med at skrive artikler, og noveller. Har du en indædt interesse for en eller andens forfatter-skab, eller en bestemt type film, så del den gerne med resten af foreningens medlemmer. Det betyder ikke noget, om du har skrevet før, og du kan altid kontakte mig selv eller en anden redaktør, hvis du er i tvivl om, hvordan man skruer en artikel sammen. Hvem ved; måske kan du bidrage til, at andre kan få øjnene op på en af dine interesser, eller måske ligger du inde med et talent, du ikke troede, at du besad. Du er også meget velkommen til blot at bidrage med ideer til, hvilke artikler, anmeldelser eller temaer, som vi med fordel ville kunne tage op i bladet. God fornøjelse med årets første udgave bladet.

-Maria

Fantastikprisen 2009

Fra og med 2009 vil foreningen Fantastik uddele en årlig pris for det bedste fantastik udgivet i Danmark. Medlemmer af Fantastik kan nominere op til fem ting i hver af følgende tre kategorier:

- Bedste novelle (udgivet første gang i 2008 på dansk)
- Bedste roman (udgivet første gang i 2008 på dansk)
- Bedste "andet" (tegneserier, film, kunst o.a. udgivet i Danmark 2008)

Kategori 1 og 2 skal være originale danske tekster, altså ikke oversættelser. Nomineringerne skal være modtaget senest d. 1/4 2009. I løbet af april 2009 vil de fem der fik flest stemmer i hver kategori blive offentliggjort, og man kan herefter stemme på de nominerede tekster / værker.

I selve afstemningen kan både medlemmer af Fantastik og forhåndstilmeldte til Fantasticon 2009 deltage. Stemmesedlerne skal være modtaget senest 1/8 2009. Resultatet offentliggøres på Fantasticon 2009. Send nomineringerne til: pris2009fantastik.dk
Husk navn og adresse!

Fantastiks Novellekonkurrence 2009

Skriv en novelle i en af de fantastiske genrer, og send den ind til: novelle2009@fantastik.dk senest 1. juni 2009. (I txt, rtf eller Word 2000 format)

Novellen skal være på max. 8000 ord og skal denne gang enten være fanfiktion eller en novelle som omhandler eller forholder sig til fan-fiktion. Det vil sige, at den skal tage udgangspunkt i et velkendt univers fra bøger, film eller tv eller på en eller anden måde handle om denne form for fiktion.

Med fantastiske genrer menes at historien skal foregå i en verden der på en eller flere måder afviger fra den kendte verden. Vinder(e) annonceres på Fantasticon 2009.

Er du under 20 år, når du sender historien ind, kan du vælge også at deltage i ungdomskonkurrencen. Du vil da deltage i to konkurrencer samtidig. Fantastik har ret til at trykke indsendte historier indenfor et år efter konkurrencens deadline. Historierne må ikke have været offentliggjort før. Husk navn og adresse!

EN KLASSIKER: DAVID LINDSAY *A VOYAGE TO ARCTURUS*

af Knud Larn

Den originale bog, forfatterens debut, solgte kun 596 eksemplarer i førsteudgaven. Dermed efterlod den forfatteren personligt desillusioneret og temmelig ukendt af sin samtid. Ikke desto mindre har værket skabt sig overraskende meget plads i efterfølgende generationer.

Forfatteren David Lindsay 1876 -1945

David Lindsays *A Voyage to Arcturus* er kendt og elsket af både C.S. Lewis og Harold Bloom (for nu at tage et par yderpunkter), og den er i dag fortsat et yndet emne på universiteterne. Udover det citerer og parafraserer også utallige forfattere i den fantastiske genre tydeligt over den i deres egne kreationer.

Formentlig helt uforståeligt for Lindsay, havde han levet i dag, er det ikke de filosofiske kommentarer, som værket er fyldt med, og som var Lindsays hovedsigte med bogen, men selve den narrative stil, som har stået distancen. Lindsay opfattede slet ikke sig selv som nogen stor novellist, men ikke desto mindre fik han i dette centrale værk effektivt koblet den filosofiske romance, en subgenre kendt og elsket siden før Dante, til kernelementerne i den fantastiske litteratur, som den havde udfoldet sig i begyndelsen af det 20. århundrede.

Og dét som den første. Jo, vi har da haft de mange proto-sf værker, utopierne som Platons oldgræske værk *Staten*, Bacons *New Atlantis* (1627), Holbergs *Niels Klim* (1741), der også er rejser med fokus på de filosofiske elementer, men disse er kun didaktiske i forfatterens nutid og så idealsamfundet, og det er oftest en rejse der ender, hvorefter beskrivelsen tager form. Hos Lindsay er vi konstant på farten og kommer hele raden rundt af mulige etiske standpunkter. Selve rejsen som leitmotif er jo excellent

indsat i en fantastisk ramme i pioneværkerne *Gilgamesh* og *Odysseen*. Men kun i det 20. århundrede kunne Lindsay skabe denne tour-de-force af en rejse, koblet til en breddeanalyse af de filosofiske standpunkter, og eksemplificeret gennem varians i sted og fra livsvæsen til livsvæsen. Det er en eksperimenterende roman på samme måde som andre 1920er romaner legede med det narrative.

En frydefuld ordning

Mon ikke også det er romanens form, som overrasker de fleste læsere og som er skyld i dens rygte som en svært tilgængelig tekst. Man forventer ganske enkelt ikke at en quest romance, der sædvanligvis rummer et ret så transparent moralsystem (oftest basalt set et nedkog af Kristendommen, selvom der findes interessante undtagelser), er tyngt af et så omfattende og originalt filosofisk system. Samtidig er det et velpudset stykke prosa med ikke megen snak eller fyld.

På de kun 21 kapitler introduceres vi til og skal holde rede på ikke mindre end 30 centrale personer (de fleste er ikke-menneskelige), hele 20 forskellige lokationer (hver med sit prægnante filosofiske bidrag til helheden), og omkring et dusin markant forskellige etiske systemer (som næsten alle falder for Lindsays argumentrækker). Der skal nås rigtig meget, og det giver en koncentreret roman af den slags, som jeg i hvert fald er nødt til at læse med blyant og papir ved hånden. Besværligt, men absolut frydefuldt. Hvis Lindsay havde udgivet den i dag, ville den naturligvis have været sat op i en lang række bind. Hver med sit fokus på plotkurver, adventure-scener, og med den filosofiske dimension som gennemgående tema, men nedtonet i de enkelte dele. Den ville så helt sikkert være mere letlæselig og underholdende, men mon den ikke ville have tabt mere end den egentlig vandt? For det er en dejlig koncentreret lille tynd bog, med mange timers fornøjelse i. Jeg genlæste den for nylig, hvilket ledte til denne artikel, og selvom det er femte gang, at jeg nu læser den,

afslører den stadig nye hemmelighed. Da navne er vigtige her, har jeg ladet alle de originale engelske stå uoversat i gennemgangen.

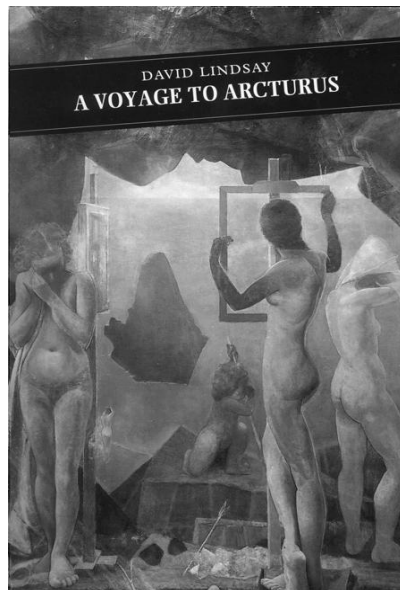
Kompleks handling

Alt for kort fortalt handler *A Voyage to Arcturus* om manden Maskull, som ledet af Sandhedens Lys, rejser igennem adskillige virkeligheder frem mod ikke-eksistens og transcendens.

Mere detaljeret begynder den på Jorden, hvor Maskull møder Nightspore og Krag ved en spiritistisk seance og bliver inviteret til at besøge den verden, som åbenbaringerne i seancen kom fra. Maskull og Nightspore møder Krag på Starkness Observatory, og derfra rejser de med krystaltorpedo til planeten Tormance i dobbeltstjernesystemet Arcturus. Maskull vågner op alene på Tormance og opdager, at han har groet helt nye organer. Han møder Joiwind og Panawe fra Poolingdred, som praktiserer en filosofi med ofring og elskværdighed. De to fortæller Maskull om deres Gud, Shaping eller Crystalman, og lidt om Maskulls nye indvolde, der er organer for sympati og kærlighed. Panawe fortæller også en historie fra sin barndom der antyder, at der er meget mere i denne verden end, hvad Panawe umiddelbart forstår.

De to sole set fra Tormance bliver kaldt Branchspell og Alppain, men Alppain er altid under horisonten i Poolingdred og Maskull, der drages af den skjulte sol, beslutter sig for at forlade de to indfødte og drage mod nord for at se den. Da han krydser Lusionsletten, får han en vision af Sutur, der beordrer ham til at adlyde sig. Senere i den geologisk aktive Ifdawn Marest region møder Maskull kvinden Oceaxe, hvis filosofi er præcist den modsatte af Joiwind og Panawes. Oceaxe erstatter de to nye organer med andre bedre egnet til denne voldsomme region. Og hun narrer ham til en viljekamp med sin mand Crimtyphon, som Maskull overvinde og dræber. Tydomin, Crimtyphons elsker, ankommer og slår Oceaxe ihjel. Tydomin lokker Maskull til en ud-af-kroppen-oplevelse og Maskulls sjæl/ånd åbenba-

rer sig tilbage i den seance på Jorden som begyndte eventyret. Maskull føler sig narret og returnerer opsat på at dræbe Tydomin, men først efter at hun har vist ham vejen til Sant.

UK udgave fra Canongate Classics (1992)

I Sant møder de Spadevil, hvis moral-system er baseret på pligt, og som igen omskaber organerne, så de passer til dette nye sted. Ret hurtigt bliver de dog omvendt af Catice, hvis religion kræver at man skal hade al nydelse. Catice overtaler Maskull til at dræbe både Spadevil og Tydomin og forsvinder. Maskull må derfor vandre alene ind i Wombflash Forrest, hvor en entitet kaldet Dreamsinter rækker ham en frugt som afstedkommer en vision, hvor Maskull ser sin egen død.

Den næste dag møder Maskull fiskeren Polecrab og hans kone Gleameil, som længes efter at se Swaylone's Island i The Sinking Sea, hvor Earthrid, musikeren, lever. Hun gennemfører rejsen sammen med Maskull, men da Earthrid spiller på sit instrument, Iron-tick, der ændrer former snarere end toner, dør hun med et uhyggeligt vulgært smil som indbyggerne associerer med Crystalman. Maskull prøver at spille Iron-tick op, hvorpå Earthrid selv dør og instrumentet ødelægges.

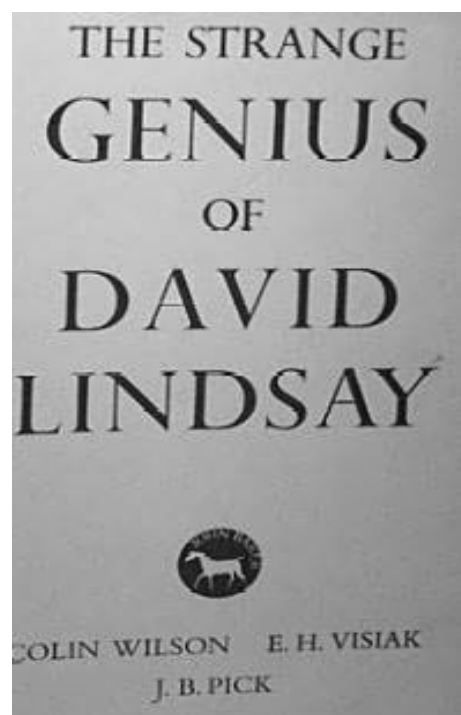
Nu ankommer Maskull til Mat-terplay, et meget frugtbart land, og teamer op med Leehalfae, der er et væsen af "et tredje køn", som tilbe-

der guden Faceny. De drager ind i det underjordiske rige Threal, hvor Leehalfae dør. Corpang dukker op, og forklarer at Facenys væsner ikke kan overleve i Threal, hvor Faceny kun er én af et trekløver af guder, og det er en anden der hersker over disse områder. De støder på billeder af disse tre guder, men lyset fra Muspeltårnet forvansker dem alle til at bære Crystalmans uhyggelige allesteds-nærværende smil. Corpang er trist, men indvilliger i at fortsætte med Maskull til Lichstormbjergene, hvortil de sejler gennem luften ledt af bådsmanden Haunte. Der møder de den intenst seksuelle femme fatale Sullenbode, hvis kys ødelægger Haunte, men som selv bliver gjort mere virkelig og mindre åndelig af et kys fra Maskull. Hun tager derfor med Maskull og Corpang til Adage, Lichstorms højeste punkt, hvor Corpang, træt af Sullenbode, forlader dem.

Efter Sullenbode og Maskull har krydset Mornstab Passet, kan Muspeltårnets lys ses direkte for første gang, men Sullenbode kan ikke udstå, at dette lys tiltrækker Maskull mere end hende selv og dør. Igen med Crystalman smilet på læberne. Maskull går ned fra bjerget og ind i Barey, hvor han møder Krag som advarer ham om, at han endnu ikke har frigjort sig fra illusionerne. De møder Gangnet som opfordrer Maskull til at indse at det egentlige mål er intetheden. For den første gang i fortællingen løfter Alppain sig over horisonten, og Maskull dør i en sidste stor vision, hvor Gangnet afsløres som Crystalman. Nightspore, der pludselig materialiserer sig, bøjer sig over Maskulls døde krop og fortsætter hans rejse mod Muspeltårnet. At bestige tårnet er umådelig vanskeligt, men for hvert vindue Nightspore passerer, lærer han mere om Crystalmans magt over Tormance. På toppen erkender han, at der kun er Muspel og ham selv. Alt andet tilhører Crystalman. Nightspore føler at alt er tabt, men Krag, der afslører, at han hedder Sutur på Tormance og Pain på Jorden, forsikrer ham om, at der stadig er en chance. Sammen finder de en båd, og fortsætter rejsen.

Informationstung

Hvad foregår der egentlig her? Naturligvis bliver det hele lidt staccato ved sådanne opremsninger. Tro mig – det giver mening i prosaen. Rejsen skrider naturligt frem. Det er en god og spændende fortalt historie, den er bare noget til den informationstunge side. Men hvad skal vi få ud af alle disse personer og steder? Er det en allegori? Problemet her er, at de personer der skal fremføre allegorien, ikke passer som symbolske inkarnationer af pointen. Spadevil – for bare at tage eet eksempel – tror på en pligtfilosofi, men hans egne handlinger i historien modarbejder dette. Så det er altså mere kompliceret end som så. Lindsay omtalte selv allegorier, som han hadede, som: "Som at sætte et museums-skilt på en væg-dekoration – unødvendig dobbelt-konfekt".

Biografi om Lindsay af Colin Wilson, E.H.Visiak og J. B. Pick (1970)

Så hvis det er en allegori, er det på et bredere plan. Altså selve den universelle viljen og væren som de gennemgående temaer i alle sekvenserne. Det der slår én under læsningen, er kompleksiteten og den korrespondens, der er imellem stederne og personerne. Dette er konstrueret til mindste detalje. Pro et contra. Standpunkt efter standpunkt. På den måde minder den

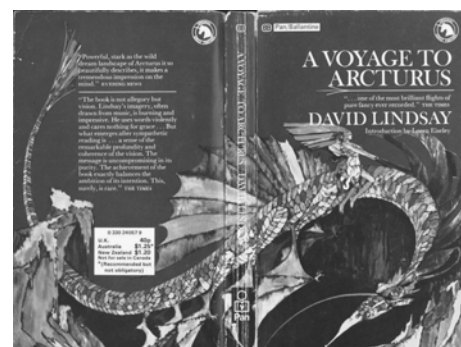
faktisk om et destillat fra Dantes *Den Guddommelige Komædie* (1320).

Et sindrigt system

Hele romanens form understreger Lindsays pointe: At intet enkelt system kan indeholde en fungerende vision for virkeligheden. Med sit navnevalg, sine lokationer og sin farve- og lyd-symbolik, driller Lindsay læseren og opfordrer til at søge uden for værket, ud i referencerne, for meningen med det hele. Men alligevel er kilderne så tilpas sløret, at værket i praksis kommer til at stå alene. Og det kan stå alene. For det som værket reelt illustrerer, er netop sig selv. Det er naturligt, at værket med tiden tiltrak kritikere, der prøver at sige noget begavet om indholdet, og de fleste ser ud til at være enige om tre hovedvinkler på bogen: Navnene, farve- og lydsymbolikken i bogen, og de filosofiske systemer præsenteret i bogen.

Navnene er det, der først falder i øjnene på læseren. Så åbenlyst konstruerede og alligevel så flygtige. Nogle er tydeligt lånte fra Snorri Sturlusons *Edda* (1220) (Muspel, Suttur, og Barey). Andre er meget beskrivende (Shaping, The Lusion Plain), og atter andre henviser til andre tidligere filosoffer (Crystalman, der minder os om den symbolske betydning af krystal i Schopenhauers verden som *Vilje og Ide* (1818)). Enkelte er også taget ud af mytologien, som f.eks. Crimtyphon, der henviser til giganten Typhon i den græske mytologi. Rigtig mange navne er i bund og grund engelske og omskrivninger af typiske engelske beskrivende ord, f.eks. de navne som Maskulls nye organer har, "poigns" (poignancy), "magns" (to magnify feeling), "sorbs" (to absorb the will of others) der er direkte forbundet med organernes funktion i den del af fortællingen. Personnavne er også ganske beskrivende, Joiwind (Joy and Wind), Panawe (Pan and Awe), og Spadevil (spa, spade, devil, evil) for at tage nogle eksempler. Der er ikke nogen enkel kilde til navnene. De indgår som et hele og på lige fod med handlingen i det, der gør det samlede værk til kontemplation.

Farve og lyd virker umiddelbart mere ligetil. Der er tre farvesystemer på Tormance. Jordens primærfarver er repræsenteret ved solen Branchspell, den anden sol Alpains farver, der er blå, og de nye farver ulfire og jade og det farveløse lys fra Muspeltårnet. Hver eneste farve i bogen er koblet til en følelse, og hele turen er en rejse væk fra (eller ud af) disse farvers betydning. Fra den farvede natur til den farveløse civilisation. Grøn, hvid og sort er uafhængigt af disse systemer. Grønt er livets farve, hvid er opløsningen eller vulgariteten, og sort er ikke-eksistensens farve.

PAN / Ballentine Books udgaven fra 1963. Omslag af Bob Pepper

Lyd spiller på overfladen en underordnet, men måske meget væsentlig rolle i romanen. Maskull hører konstant en trommende lyd på rejsen. En lyd, der guider ham lige så konstant som lyset fra Muspel. Vi lærer sent i romanen, at lyden skyldes, at Krag banker på Maskulls hjerte, men de konstante diskrete hentydninger tyder på en rytme i fortællingen, som vi skal lægge mærke til. Hints som navnene Adage (adagio), og at Lindsay lader Maskull omtale komponisterne Skriabin og Mozart med begejstring i starten af romanen, kalder på analytisk opmærksomhed. Beethovens ni-ende symfoni, med dens konstante afvisning af tidligere temaer indtil den store finales ode til glæden, er svær at undgå at sammenligne hele fortællestrukturen med.

Det filosofiske system i *A Voyage to Arcturus* er, ifølge Lindsay selv, det væsentligste nyskabende element i bogen. En lang række tidligere systemer og livsformer stræber mod transcendens og ikke-eksistens, men som konstant

Messrs. METHUEN are publishing this week :

UNCLE PIERCE'S LEGACY

By DOROTHEA CONYERS. Crown 8vo. 8s. 6d. net.

This is an Irish story, full of sporting adventure and uproarious fun.

O PERFECT LOVE!

By LADY TROUBRIDGE. Crown 8vo. 8s. 6d. net.

The story of a love struggle. Will love conquer in the struggle or succumb?

A VOYAGE to ARCTURUS

By DAVID LINDSAY. Crown 8vo. 8s. 6d. net.

This story of a journey to a distant star is one of the most remarkable romances published for many years. Full of exuberant imagination, of extraordinary energy of creation, it holds the reader's attention from the first page.

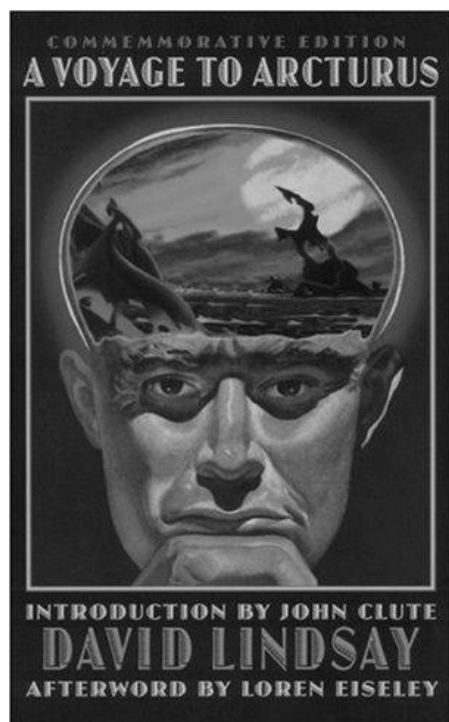
Annonce for bogen i The Times,
17 september 1920

bliver kastet tilbage fra dette mål af deres iboende lystfølelse. Nydelse/lyst er et midlertidigt stadie, og er derfor i denne sammenhæng illusorisk. Illusionerne kan tage en række forskellige fristende former: Kærlighed, pligt, ofring, osv. Ja, selve questen mod ikke-eksistens kan tage nydelses former, hvis den bliver målet i sig selv. Enhver bevægelse væk fra nydelses-dimensionen vil blive oplevet som smerte, og derved bliver smerten den eneste vej til det højere stadie. Selv dette mål er ikke hvilende i sig selv, men er under konstant fare for at bryde sammen under nydelses kraft. Derfor må enhver gøre rejsen alene i smerte, og selv da er chancen for succes minimal. Men lykkes det, får man adgang til den sande, magtfulde, ærefrygtindgydende verden, der ligger under vores verden af illusion og nydelse. Ovenstående er en meget kort – meget simplificeret – udlægning af, hvad Lindsay vil skildre. Faktisk er det noget mere kompliceret end som så.

Kilde til inspiration

Sammenligner man med de senere værker fra Lindsays pen, er der visse modsætninger som indikerer, at Lindsays system-filosofi er mere kompliceret. Men denne korte beskrivelse er nok til at vise visse paralleller til andre filosoffer. Først

og fremmest Schopenhauer, hvis opfattelse af intetheden er meget tæt på Lindsays beskrivelse af Muspel. Også på et bredere plan er de to sammenlignelige. Schopenhauers ide om en fænomenal verden som en projektion af viljen i forskellige grader af objektliggørelse, hans argumenterede opfattelse af at ubegrænset glæde eller nydelse nødvendigvis må føre til desillusion, og hans påkaldelse af smerten som desillusionens og forbrødringens instrument, har klare ekkoer i *A Voyage to Arcturus*.

2002 udgaven fra University of
Nebraska Press

Men selve intensiteten og aggressiviteten i Lindsays nedsabling af faste overbevisninger, har klare paralleller til Nietzsche, ligesom Lindsays opfattelse af flere samtidige moraliteter. Ja, også Lindsays brug af farver kunne snildt stamme fra Nietzsches *Jenseits von Gut und Böse* (1886), hvor modsatrettede moraliteter symboliseres ved modsatrettede farver. Men samtidig er værket ikke blot en fiktionel eksemplificering af de to filosoffers systemer – det er på mange punkter helt sig selv.

Af andre indflydelser kan nævnes vedisk (indisk) filosofi, med dets opfattelse af virkeligheden som ren bevidsthed, og dets insisteren på transcendent stadier på

den anden side af eksistens og ikke-eksistens dualiteten. Mon ikke også Lindsays, belæst som han var, har kendt til gnostisk verdensopfattelse, for eksempel doktrinen om, at hele verden er skabt af en mindre ond gud, som forsøger at kuldkaste alle forsøg på at udgrunde den egentlige virkelighed. Også George MacDonald, den skotske forfatter til den fantastiske genres to nøgle-romaner *Phantastes* (1858), og *Lillith* (1895), som introducerede det i dag så almindelige koncept med "en anden verden" i fantasy-genren, er formentlig én af hovedimpulserne til Lindsays narrative form. Og igen tager Lindsay det så meget videre end forlægget.

Det er en dybt original roman, som er kompliceret, men på samme tid læselig og efterlader læseren i dybe tanker over verden, genren og vores omgang med den. Det er en roman, som har inspireret mange senere forfattere fra C.S. Lewis, der hævdede, at hans Space Opera serie var en kraftigt inspireret (men kristus-ficeret) hyldest til Lindsays bog, over Colin Wilson, Phillip José Farmer og Robert Silverberg, der i interviews har vedkendt sig deres inspiration fra dette centrale værk. Ja selv den professionelt kritiske litteratur-nedgører Harold Bloom blev så begejstret, at hans eneste udflugt i det litterære under eget navn, *Flight to Lucifer* (1979) netop er en de facto genfortælling af *A Voyage to Arcturus* indsat i en gnostisk ramme. Anbefales!

Værd at vide: Bogen fås gratis som e-bog. Se mere på
www.gutenberg.org/etext/1329

DEN FANTASTISKE VIRKELIGHED

af Flemming Rasch

Denne gang med lidt fra lægevidenskaben og det ydre rum.

Mein Führer, I can Walk!

I Stanley Kubricks klassiske sort-humor atom-ragnarok-film *Dr. Strangelove* spiller Peter Sellers blandt andet den gale videnskabsmand, der har lagt navn til filmens titel. Han sidder bundet til en rullestol, men efterhånden som hans gale planer bliver til virkelighed, genvinder han førligheden. Og kan til slut udtale ovenstående ord. Det, at man har fået nerveforbindelserne mellem hjernen og resten af kroppen rykket over, har i den indtil nu forløbne del af menneskehedens historie betydet, at man for resten af sit liv var bundet til en kørestol. Kun et mirakel kunne redde dem, som var så uheldige, fra aldrig mere at kunne gå. Men nu er miraklernes tid omsider ved at være der: Dels har den israelske ingeniør Amit Goffer opfundet det som i science fiction-terminologi hedder en exoskeleton – en dragt, der virker som en slags udvendige knogler om muskler, og gør bruger i stand til at gå, løfte ting o.s.v. meget bedre end normalt: I dette tilfælde meget bedre end slet ikke.

Peter Sellers som gal videnskabsmand fra filmen *Dr. Strangelove* fra 1964

Men måske mere interessant, så har det californiske firma Geron, ganske få dage efter Barack Obamas indsættelse som præsident, fået tilladelse af de amerikanske sundhedsmyndigheder til at påbegynde forsøg på mennesker med stamceller med det formål at give lammede deres førlighed igen. Stamceller er jo celler der endnu ikke har fået en bestemt opgave i kroppen, og senere vil udvikle sig til for eksempel hudceller, muskelceller eller (mest interessant her) nerveceller. Ved at indsprøjte stamceller det relevante sted i patienter, hvis nerver er rykket over, håber

man på at kunne få dem til at reparere de ødelagte nerver. Dyreforsøg har vist, at det kan lade sig gøre, men blandt andet præsident Bushs hårdnakkede modstand mod brug af menneskelige stamceller, har betydet, at der indtil nu ikke har været givet tilladelse til forsøg på mennesker. Måske det er den gale Dr. Strangelove der har spøgt et sted i George Bushs sære hjerne. Nu er han hjemme på farmen i Texas igen, og der ønsker jeg ham en god og lang tilværelse som pensionist.

Det uendelige univers kan være svært at forholde sig til

Singularitet og horisonter

I et af de seneste numre af *Scientific American* omtales såkaldte "nøgne singulariteter". En singularitet er ikke – som nogle vist tror – et naturfænomen, som man kan studere ligesom en planet eller en sol. Men studeres kan det muligvis alligevel. Singulariteter er steder, hvor man ikke kan få naturlovene til at passe. Tager man for eksempel Newtons tyngdelov, så siger den, at jo tættere to masser er på hinanden, jo større bliver tyngdekraften mellem dem. Normalt er naturen så smart indrettet, at to massers midtpunkter altid er i en vis afstand af hinanden. En planet består jo af en masse sten og jord o.s.v., og massemidtpunktet er –

som navnet antyder – inde i midten af det. Hvis er andet objekt, som for eksempel et eksemplar af Himmelskibet, kommer i nærheden af planeten, vil det ikke komme tættere på centrum end til planetens overflade. Men hvad så hvis vi gravede et hul ind til Jordens centrum? Det ville heldigvis heller ikke give problemer, for tyngdekraften inde i Jorden bliver ikke ved med at vokse, men aftager faktisk. Tænk på det som, at hvis man var midt inde i Jorden, ville Jordens masse trække lige meget i alle retninger, så man faktisk slet ikke ville føle tyngdekraften. Så hvad er problemet? Jo, hvis nu vi tager noget, der er meget større end en planet og regner på, hvad der ville ske med sådan et objekt, hvis ikke der var noget – for eksempel atomenergi – til at holde det ”pustet op”, så når man frem til, at det ville trække sig mere og mere sammen, og der ville ikke være noget til at stoppe denne sammentrækning. Til sidst ville det hele være samlet i et punkt. Dette ville da være en singularitet. Og det er det, der sker med store stjerner, når de brænder ud. I hvert fald i teorien. Nær en sådan singularitet vokser tyngdekraften mere og mere. Singulariteten bliver uendelig. Uendeligheder er noget matematikere kan regne på, men ude i virkeligheden findes de ikke. Alting har en ende og en begrænsning.

Men ligesom planetens sten og jord kom fysikerne til undsætning før, kommer noget andet dem til undsætning her: En masse, der er stor nok til at danne en singularitet, vil også danne et sort hul. Dvs. massen vil være så stor, at dens tyngdekraft vil forhindre lyset i at undslippe, hvis det kommer for tæt på. Det sted hvorfra ingenting – ej heller lys – vil kunne undslippe det sorte hul kaldes begivenheds-horisonten. Da intet inden for denne grænse kan slippe ud, vil begivenheder indenfor grænsen ikke kunne ses udenfor. Og meget praktisk gælder det også for singulariteten. Vi får den aldrig at se, så det er ligegyldigt om den findes.

I de tidlige beregninger af hvordan sorte huller opstod, antog man, at solen, der trak sig sam-

En singularitet er, som artiklen antyder, ikke noget man sådan lige kan finde et par billeder af – Men det er universet til gengæld. Så her er det.

men, var en stor ensartet og kugleformet klump materiale. Det var det, som var nemmest at regne på. Men med de meget hurtigere computere man har i dag, kan det lade sig gøre at beregne, hvad der sker hvis disse forudsætninger ændres. Hvad nu hvis solen var trukket ud til en lang tyndstrakt form? For eksempel ved en supernova-eksplosion eller andre processer man kunne tænke sig foregår i en døende stjerne. Det viser sig så, at man kan nå frem til andre resultater end de klassiske: Det kan faktisk danne sig singulariteter uden der er en begivenhedshorisont til at dække dem. Såkaldte nøgne singulariteter. Hvis det viser sig, at nøgne singulariteter faktisk er mulige, så kan de bruges til at afdøre mange af de åbne spørgsmål i teoretisk fysik. For som nævnt er en singularitet ikke noget, man kan observere, i lighed med andre himmelobjekter. Det man rent faktisk observerer er et fysisk fænomen, ikke en matematisk abstraktion. Så det kan for eksempel tænkes, at stoffet aldrig når at trække sig helt sammen i et punkt, men at nogle kvantemekaniske fænomener hindrer dette. Så ligesom vi kan bruge en partikelaccelerator som LHC til at studere sammenhængen mellem tyngdekraft og elementarpartiklerne, kan en opdagelse af en nøgen

singularitet også give os oplysninger om, hvordan tyngdekraftens love hænger sammen med naturlovene for de helt små ting. Om vi nogensinde finder den endelige løsning på, hvordan alle naturlove hænger sammen, ved vi ikke. Mere om dette i et senere nummer af *Himmelskibet*. Det var alt for nu. Pas på ikke at træde på den, hvis du finder en nøgen singularitet på din vej. Bring den staks til Niels Bohr Institutet, så forskerne der kan studere den.

Hvis der er et emne du gerne vil have behandlet i Den Fantastiske Virkelighed, så send en mail om det. Jeg svarer på selv de mest banale og tåbelige spørgsmål.

Q & A: NAOMI NOVIK

af Knud Larn

Naomi Novik har en bachelor i engelsk litteratur og en master i Computer science. Hun arbejdede en tid med design og udvikling af computerspillet *Neverwinter Nights: Shadows of Undrentide*. Mens hun var hos firmaet Bio Ware i Canada, gik det dog op for hende, at hun foretrak at skrive fremfor at programmere. Hun besluttede sig derfor for at give sig i kast med romanformatet. Heldigvis! For det er blandt andet blevet til *Temeraire*-serien, der står til også at ramme det store lærred.

Den amerikanske fantasyforfatter Naomi Novik er fra New York. Hun er andengenerations amerikaner, hendes far er jøde fra Lithauen og hendes mor er polak.

Naomi Novik (f. 1973) fik øjeblikkelig success med *Temeraire*-serien, som introducerede drager i de politiske begivenheder under Napoleonskrigene, og dermed flyttede krigen fra land og hav op i luften. Den første bog, *Temeraire* (i US: *His Majesty's Dragon*) fra 2006, blev nomineret til Hugo og vandt både Crompton Crook Award 2007, og John W. Campbell Award 2007 for bedste nye forfatter. *Temeraire* blev fulgt af først *Throne of Jade*, så *Empire of Ivory*, og endelig *Black Powder War*. Det nyeste bind, *Victory of Eagles* er netop udkommet her i 2008. Naomi Novik bor i New York med sin mand, Charles Ardai og seks computere. I 2006 meddelte Peter Jackson, at han ønsker at filmatisere serien, når *Hobbiten* er færdig.

KL: Hvad brænder du særligt for at realisere, når du skriver en historie? Hvad er "The Novik Touch"?

NAOMI NOVIK: Jeg er dybt engageret i mine personers liv på siden, en følelse jeg prøver at dele med læseren. Jeg tror ikke en forfatter kan engagere sit publikum, hvis hun ikke selv er lige så engageret i sit værk. Én af mine egne overraskelser i forbindelse med at skrive bogserien er min smag for kampscener. Jeg havde ikke troet, da jeg begyndte, at jeg ville finde det så underholdende at konstruere disse afsnit og både illustrere den igangværende krig, sætte plottet i sving og gøre selve kamp-handlingen til interessant læsning i sig selv.

KL: Hvilke er dine største idoler blandt forfattere? Hvem influerer din skrivning mest?

NAOMI NOVIK: For nylig oplevede jeg et at de der hovedrystende øjeblikke, mens jeg læste Michael Chabons *The Final Solution*. Han har en meget virtuos balanceakt i sin prosa, lige under det for overdrevne, som jeg drømmer om en dag at kunne mestre. Helt generelt er Patrick O'Brian den store inspirator til mine bøger. Især hans Aubrey/Maturin serie (en søfartshistorie i mange bind, KL.) har givet meget af rammen til *Temeraire*-serien.

KL: Til forskel for mange forfatters debutbøger, så fik *Temeraire* en markant reklame-kampagne verden over fra dit forlags side. Er du nervøs over den hype, der blev pisket op der? Er du bange for skuffede læsere?

NAOMI NOVIK: Overhovedet ikke. Det er en utrolig ære at høre fra så mange mennesker, som har elsket bøgerne. Naturligvis håber jeg ikke, at nogen læser bliver skuffet, men jeg tror ikke, at der kommer noget hybris ud af forlagets massive kampagne. Hvis det skulle ske, ville det betyde, at folk som slet ikke kan lide genren f.eks. skulle have samlet bogen op. Og en så bred eksponering kan en forfatter vel ikke klage over!

Generelt prøver jeg at være åben overfor både kritisk som rosende feedback, hvad enten det er fra min private omgangskreds, eller fra læserreaktioner eller fra anmeldelser. Dét tror jeg, er den eneste måde, hvorpå en forfatter reelt kan blive bedre over tid, og det håber jeg da, at jeg kan blive ved med at blive.

KL: Hvor lang tid tog at skrive de første tre bind, sådan alt i alt? Var det svært at finde et forlag?

NAOMI NOVIK: Lad os se. Jeg begyndte *Temeraire* i januar 2004 og korrektur-arkene på *Black Powder War*, som er det tredje bind, der ankom ja, næsten præcist to år efter. Jeg har en skøn agent, Cynthia Manson, som også er en personlig

ven, og hun sendte begyndelsen af den første bog til Del Rey, mens jeg stadig puslede med den sidste gennemskrivning, og jeg fik nyheden om, at de ville trykke den OG to følgende bind, inden jeg var helt færdig!

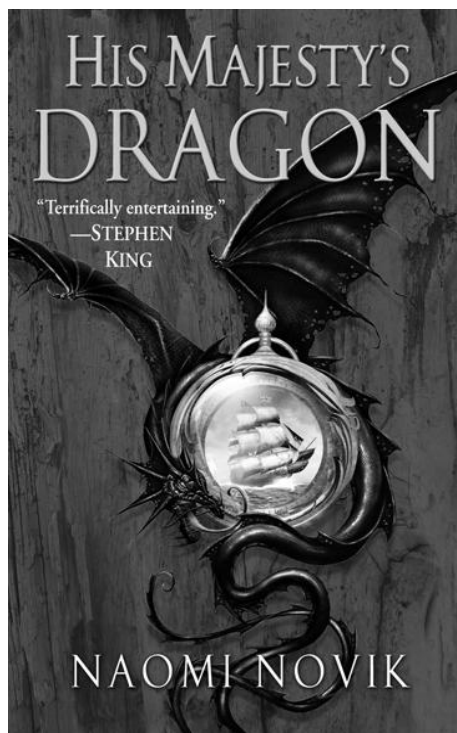
KL: Hvilke forfattere i fantasy-genren læser en "ny" forfatter som dig? Er der nogle ukendte kolleger du særligt vil fremhæve?

NAOMI NOVIK: Ak, jeg har på det seneste læst så meget baggrundslitteratur i min research, at jeg slet ikke får taget mig tid nok til bare at læse. For første gang i mit liv har jeg en hel hylde af bøger stående jeg gerne vil læse. Men blandt den lille håndfuld bøger jeg dog har læst og nydt er Justine Larbaletstier's *Magic or Madness* en rigtig morsom ungdoms-fantasy i New York og Sidney. Og Martha Wells's *The Wizard Hunters*, hvis fortsættelse står og blinker til mig på hyl-den. Elizabeth Wein's *A Coalition of Lions* venter der ved siden af, og det gør Jo Walton's *Tooth and Claw*, og en Diana Wynne Jones novellesamling, *Minor Arcana*, også.

KL: Du har rejst rigtig meget uden for USA. Angiveligt for at researche til dine bøger. Hvad er der galt i blot at læse en bog eller se en film, for eksempel om Afrika eller Irland?

NAOMI NOVIK: Irland var en personlig rejse, bare for sjov. Selvom jeg da håber en dag at kunne sende Laurence og Temeraire forbi Dublin og Trinity College. Men min rejse til Afrika var decideret som research til bog fire, hvor en meget stor del af plottet faktisk finder sted i det sydlige Afrika. Vi begyndte i Cape Town, fordi briterne i 1806 tog Cape Town tilbage fra hollænderne, og derfor kan Laurence og Temeraire besøge stedet i bogen på vej hjem fra Kina i bog to. I fireren skal de så tilbage igen. Det andet sted jeg besøgte, var Victoria Falls, området mellem Zambia og Zimbabwe, som er en helt fantastisk location. Da jeg så ud over området, kunne jeg simpelt-hen se dragerne bygge bo i klippe-

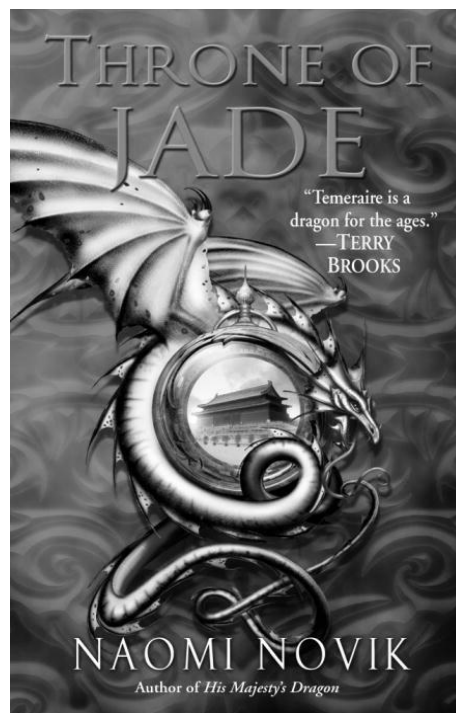
hulerne og jage ud over sletterne. Det var fantastisk. Jeg tog også på safari i Botswana.

Forside på den første bog i serien. Her har den fået en ny titel.

Fordelen ved det var, at Botswana passer på ikke at overrende områderne med turister, så når man kommer ud, kommer man ud alene. Jeg håbede, at denne rejse kunne give mig en klar fornemmelse af stedet, vegetationen, dyrelivet, og menneskerne, så jeg kunne skrive om det med realisme. Jeg tror, det er lykkedes ganske godt. Jeg ved ikke, hvordan det er i Danmark, men der hvor jeg lever – i Manhattan – bliver det faktisk aldrig mørkt, og der er mennesker på gaden lige meget, hvornår man går der. Afrika var VIRKELIG øde og på samme tid fuld af liv! En meget central oplevelse var mit møde med en flok løver. Jeg er på trek med min guide, som kun har en pistol med én kugle i. De bruger den kun til advarselsskud, da dyrene er fredet og pludselig, da vi træder ud af græsset, ser vi fem løver, der står bag bakkekammen. Du ser på dem, og de ser alle fem på dig, som eet kæmpestort femhovedet uhyre, der formentlig har hørt og lugtet os på lang afstand. Jeg har aldrig været så bange i mit liv! Den oplevelse har jeg prøvet at skildre i de angstreaktioner, som folk har i bø-

gerne over for dragerne. Det må have virket sådan på alle mennesker, der kommer i kontakt med dem for første gang. Det er ikke en oplevelse, man som forfatter kan læse sig til!

Throne of Jade, anden bog i serien.

KL: Dine drager ER meget store. Hvor store er de rent faktisk og hvorfor?

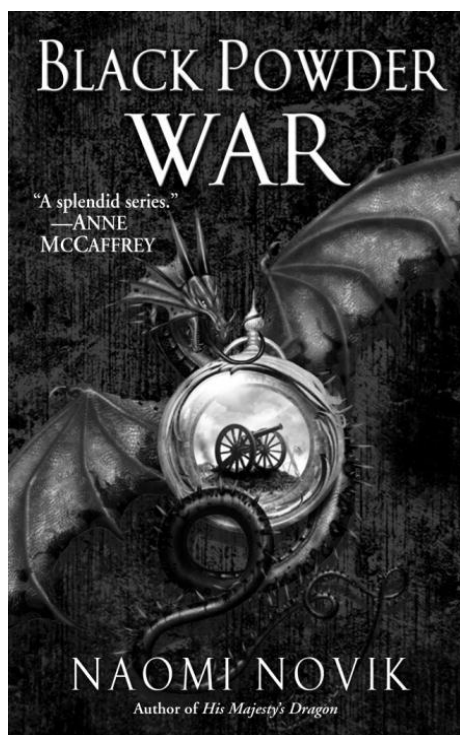
NAOMI NOVIK: Det varierer meget fra art til art. Ligesom med hunde, fra en mini-chihuahua til en Grand Danois! Det er samme store spektrum, jeg ville vise i dragerne. En drage som Maximus er en brontosaurus, det største dyr på land. Men selvfølgelig leger jeg lidt med dem i forhold til, hvad der er realistisk og hvad jeg tror, jeg kan slippe af sted med! Jeg har løseligt bygget dem på dinosaurer, men koblet deres udviklingshistorie til, at de ikke selv jager deres føde så meget som, at mennesker giver dem føde (for at holde dem "tame", KL). Da jeg var lille, voksede jeg op ud på Long Island, og vi besøgte ret ofte American Museum of Natural History i New York. Der brugte jeg timer på at se på dinosaurerne, som jeg fandt meget spændende og skræk-indjagende. Det barndomsminde prøver jeg at huske på, når jeg skriver om dem.

KL: Har du tænkt meget på forhistoriske drager, og hvordan de passer ind i udviklings-historien sideløbende med dinosaurerne?

NAOMI NOVIK: Nej, faktisk ikke. Jeg er kun gået tilbage til det tidlige Kina og til Romerriget i deres udviklingshistorie.

KL: Drager i det gamle Rom?

NAOMI NOVIK: Jep, det bliver sådan nævnt i forbifarten i den første bog. Romerne var de første som tæmmede dragerne, og det er grunden til, at Romerriget blev så dominerende.

Black Powder War, tredje bog i serien

Det er jo problemet, når man skriver kontrafaktisk historie. Jeg ønskede, at tilføje noget så voldsomt som "Drager findes og de har været her altid", og på samme tid ønskede jeg at holde Napoleonskrigen så konsistent som muligt. På en eller anden måde må man blot bede læseren om at hoppe med på vognen, men det kræver alligevel, at man konstant understøtter illusionen uden dog at uddybe den for meget. Hvis man tænker nærmere over det, ville det jo være temmelig verdensforandrende. Frem for alt er der risikoen for, at vigtige historiske personer ganske enkelt er blevet spist af en sulten drage og

hvad så? Så det er en balancegang mellem at give information, og at aflede læserens intellekt. Europa er jo temmelig kendt i de fleste læsers hoved, så jeg har lagt de største forandringer på de andre kontinenter, idet jeg satser på, at de fleste læsere har et ringere kendskab til fakta der. Det giver mig mere plads til at lege foreløbig i Kina og Afrika og i kommende bøger i Sydamerika hos inkaerne osv. Det siger også sig selv, at romerne må have jagtet alle frie drager i Europa af hensyn til rigets beskyttelse. Det kan så samtidig forklare, hvorfor Europa er det kontinent, der er mindst forandret i forhold til det vi kender.

KL: Vi når jo uundgåeligt til nyheden om, at Peter Jackson ønsker at filmatisere *Temeraire* efter *The Hobbit* som han pt. filmer på New Zealand. Hvad skete der? Ringede han bare?

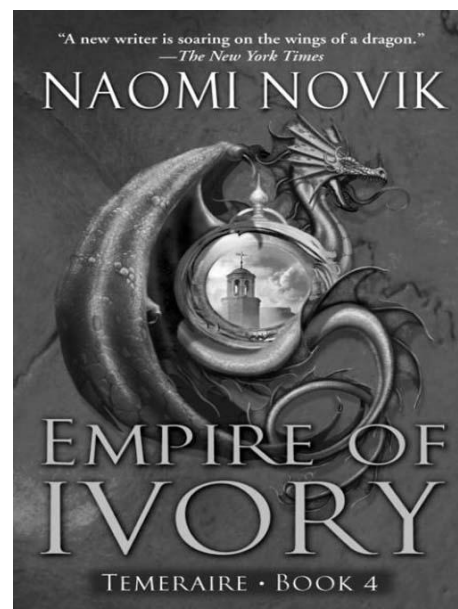
NAOMI NOVIK: Lang tid før jeg hørte noget, sagde min agent, at de forsøgte at få den første bog sendt over til Peter. Jeg troede simpelthen de spildte mandens tid! Så pludselig sagde de, at han ønskede at læse alle de tre første bøger. Det var eet af de der øjeblikke – som der har været en del af – hvor jeg bare tænkte: "WOW! Drømmer jeg?"

KL: Hvordan kan det være, at du får supersuccess med din første bog, og at den nu skal filmatiseres? Er det ikke meningen, at en forfatter skal gå så grueligt meget igennem, skrive den første million ord, have småjobs for at klare dagen og vejen og alt det der?

NAOMI NOVIK: Jeg er da lykkelig over, at det ikke er nødvendigt (ler)! Jeg har skrevet meget. Jeg har skrevet fanfiction i over 10 år. Heldigvis, eftersom jeg skrev min første million ord som fanfiction, er jeg ikke bange for, at det skal blive trykt. Det må det ikke blive. Derfor får jeg lov til at "debutere" med en mere solid debutroman. Det er også grunden til, at jeg opfordre nye talenter til at skrive fanfiction over mine bøger. Jeg må ikke læse det, desværre af hensyn

til copyrightet (tænk hvis jeg kom til at bruge en ide derfra i en bog uden at vide det!), så jeg sletter alle de mails jeg får fra folk med det samme. Men det glæder mig, da at der skrives.

KL: Nu tror jeg ikke han ødelægger bøgerne, men er du slet ikke nervøs for at se, hvad der kommer ud af Jacksons version?

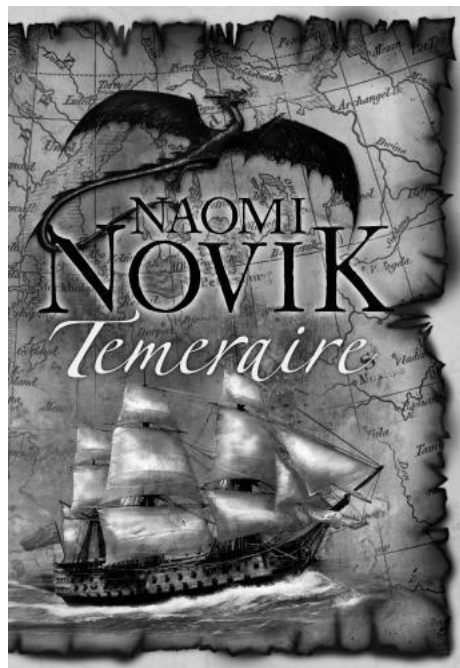

Fjerde bog i serien, *Empire of Ivory*

NAOMI NOVIK: Nej. Helt ærligt. Jeg er ikke en af disse utroligt beskyttende forfattere. Jeg har skrevet romanerne, det er det. Hvad folk får ud af dem er op til dem. Jeg har set Peters film og er tryk ved, at han nok skal få noget seværdigt ud af mine bøger også. Dog, jo, det som jeg kan være lidt nervøs for, er skildringen af dragerne tale. Det er intelligente og velformulerede. Men hvordan vil Jackson skildre det uden at de bliver tøjdyrs-agtige? Dét glæder jeg mig – med lidt bævende hjerte – til at se i biografen. Også forholdet mellem Laurence og Temeraire er jeg lidt nervøs for. Det er det, der bærer alle romanerne – deres venskab. Det må han helst ikke ødelægge, så tror jeg ikke, at der er meget historie tilbage. Men det tvivler jeg nu også på, at han kunne finde på. Det fungerer jo fint mellem hobitterne, så han kan jo godt! En sidste central ting er, at dragerne har besætninger og i den forbindelse faktisk fungerer som et

skib. Det må han også godt få med, for det har været rigtig sjovt at skrive.

KL: Bøgerne bliver mørkere jo længere vi når i serien. Hvor mørkt skal vi ende med?

Seriens første bog med original titlen - Temeraire.

NAOMI NOVIK: På mange måder har jeg jo lært undervejs. Da jeg i *Throne of Jade* besluttede, at jeg ville udforske grænserne for dragernes slaveri under menneskerne, tog hele fortællingen en ny og mørkere retning. Samtidig går tiden jo. Både Temeraire og Laurence udvikler sig. Lærer om verdens bagsider.

Jeg tror, det var Lois McMaster Bujold, én af mine yndlings-forfattere, som sagde, at hendes plot består i, at hun forestiller sig, hvor galt det overhovedet kan gå for de personer, hun har skabt. Det er lidt det, der sker i slutningen af *Black Powder War*. Ganske enkelt vinder Napoleon meget mere, end han i virkeligheden gjorde, og det sætter både England og alle mine loyale engelske personer under et meget stærkt pres. Jeg synes, det giver en langt bedre historie, for når personer i bogen tager tingene seriøst, gør læserene det også. Jeg er heller ikke sky for at slå mine personer ihjel, så der er ret så høje tabstal i de senere bøger. Det gør nok det hele lidt mere grumt og

mørkt. Men tænk på tiden. Fik man en rift der gik infektion i, var det slut. Og der er krig. Det var på mange måder en hårdere tid. Og så er der disse drager, der kan flænse og æde folk, men forhåbentlig er det stadig morsomt for læseren fra tid til anden. Jeg prøver også at skildre de morsomme forviklinger og misforståelser, der kan være mellem to intelligensvæsner med hver sin dagsorden og flere forskellige sprog.

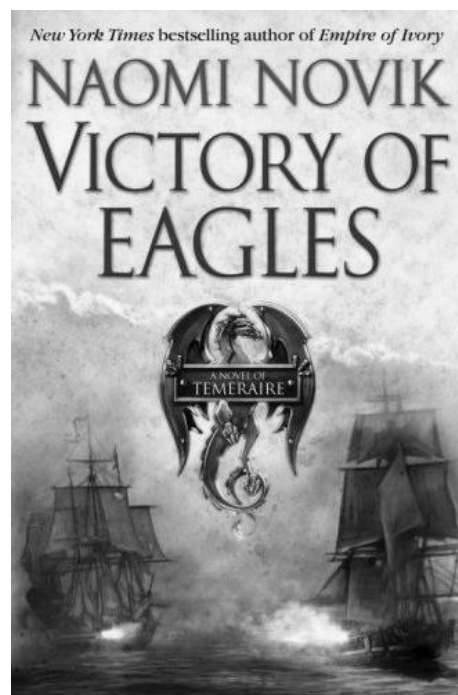
KL: Fortsætter serien forever, eller har du en plan om et bestemt antal bøger i serien?

NAOMI NOVIK: Jeg har en kontrakt med Del Rey om seks bøger i alt. Jeg har ideer og en rimelig outline i hovedet til den sidste. Egentlig har jeg ikke tænkt så meget længere end det.

Jeg vil i hvert fald ikke fortsætte serien uden originale ideer, men jeg har mange steder, jeg gerne vil hen med mine drager, mange hints og uafsluttede vinkler, som jeg endnu ikke har nået til. Feks. inkarnerne, kolonierne, Australien. Jeg ville også gerne til Indien og gerne tilbage til Kina. Alle bøgerne handler om mødet mellem mennesker i en del af verden og så dragerne. Det har været rigtig sjovt at udforske som forfatter. Jeg håber, det kan fortsætte lidt endnu. Så der er rigeligt til flere bøger. Men jeg kan ikke sige mere præcist, hvad der skal ske, og om der skal ske noget, efter bog 6. Det må tiden vise.

KL: Vil du fortsætte med at skrive fantasy?

NAOMI NOVIK: Fantasy og science fiction er der hvor jeg voksede op på en måde. Min første kærlighed. Jeg ville elske at lege med flere slags fantasy, ikke kun historisk. Jeg er i gang med en storby-fantasy fra New York, og jeg arbejder også med noget mere science fictionagtigt. Ingen af disse projekter er på kontrakt, så derfor er det virkelig afslappende at kaste sig over fra tid til anden. Jeg kan nøjes med at lege!

Victory of Eagles, den nyeste bog i serien

Læs også anmeldelsen af hele *Temeraire*-serien under afsnittet med boganmeldelser på side 21.

HALLØJ PÅ KRANIEGÅRDEN

af Tim Birkebæk

Tim Birkebæk er 26 år gammel og bor i et kollektiv i hovedstaden. Til daglig skriver han speciale om steampunk. Han har i de sidste otte år skrevet noveller. Det er blevet til så mange, at han ikke har tal på dem.

Det er forår, udenfor synger fuglene om kap med Hunnestrups formiddagstrafik. Solens stråler er stadig i deres dybeste nuancer, men varmen, kan Julius Cornelius fornemme, er allerede godt på vej. Han skal pisse. Den tunge sterile stank, der indeholder spor af hele stedets patologiske historie, tilslæder stadig kaffe-duften at rejse gennem de hvide gange og under dørene, deriblandt ind i Julius' lejlighed. Eller... lejlighed og lejlighed... Det er måske så meget sagt, værelse måske nok nærmere.

Han havde helt bestemt bedt dem vække ham klokken otte. Han ville være den første der læste avisen. *De små glæder har man da stadig lov at gøre krav på* – tænker han ved sig selv. Der er ingen grund til at give slip på det hele, bare fordi det hele har givet slip på én. 'Giv op og dø' kunne de lige så godt have skrevet på døren, i stedet for 'Det er fuldbragt, han er opstanden' der i øvrigt også for Julius er noget forbandet overtroisk ævl. *Hvorfor skal man høre på alt den forbandede pladder om efterliv og tilgivelse, bare fordi man ligger på dødens tærskel?* Det var fraværet af det nonsens, han havde fejret siden sin atten-års fødselsdag, men efter indlæggelsen havde det tvunget sig selv tilbage. Ingen af sjæleæderne fra sognegården ville lade en gammel mand være i fred. Han kan mærke, hvordan gas-trykket fordeler sig i hans møre tarme og trykker på hans allerede overbebyrdede blære. *Hold ud Julius, hold ud, vent og det letter lige om lidt.* Og ganske rigtigt, efter trykket har passeret, den eneste del af hans krop han aldrig har set, under passende fanfare, får han skænket et halvt minut væk fra den propfyldte blæres insistensen. Han hiver i snoren. Klokken er ni – det er kun ret og rimeligt. Der går to minutter før Marie kommer ind af døren. *De små glæder* – tænker han og smiler... næsten. For han må holde dem på sin side og spille sine kort rigtigt, hvis han vil lette sit ophold her. På 'Kraniegården'.

"Nå Julius, hvordan har vi det i dag?" spørger Marie og smiler med hovedet på skrå.

"WC," når han lige nøjagtigt at

tvinge ud gennem sit apoplektiske taleapparat, før hans nedre regioner giver slip på en syndflod under dynen der, hvor Marie endnu ikke kan se det.

"Så lad os se at få dig op," siger hun og løfter op i dynen. Marie er ret ny, så det giver et lille gib i hende, da hun ser den rust-orange plet, Julius nu ligger på. Men hun er en skat og fortsætter: "Nå, hvad man ikke har i hænderne, kan man jo ikke holde på." Hendes smil er uden hentydninger, uden skjulte dagsordener. Det er slet og ret et smil. *Endeligt noget naturligt, det skal de nok få hende vendt af med.* Efter Julius har været på toilettet, for en sikkerheds skyld, hjælper Marie ham med at få tøj på.

"Asta døde i nat. Larsen siger hun ikke har følt nogen smerte. Hvem skulle have troede det? Asta virkede så livlig til aftensmaden i går, synes du ikke?"

Julius nikker "Mmm". *Stormen før stilheden.*

Julius tager sit gangstativ og trisser ned i opholdsstuen, hvor Olfert sidder med avisen. *Fordømt!* Nu skal han vente på, at Olfert får snøvlet sig færdig med den og kender han Olfert rigtigt, hvilket Julius godt kan lide at tro, så er avisen først ledig en gang i aften, komplet irrelevant. Olfert læser avis, som om hvert ord han læser er hans sidste. Han kan tage halvanden time om at læse en vejrudsigt. *Det er det rene slendrian!* Der er ikke mange alternativer tilbage for Julius. *Bob eller bridge. Søvn eller selvmord. Det kommer vel ud på et?*

Han sætter sig i sofaen med udsigt over haven, hvor en solsorte-hun er på jagt efter orme. 'Demilie' er derude, som sædvanligt iført den blomstrede natkjole personalet tror er en hjemmesyet sommerkjole. Hun har en grovbolle i sin venstre hånd. Hun lister, men har tydeligvis svært ved at holde balancen. Fuglen er fuldt optaget af, hvad der måtte gemme sig under græsset. Som alle andre væsner, der har opholdt sig i Hunnestrup i flere generationer, har fuglene sikkert også taget skade af jordens høje blyindhold. Den reagerer i hvert fald slet ikke på hendes tilstedeværelse. Julius har lagt mærke til, at de fle-

ste dyr i Hunnestrup også er blevet demente. Åndssvækkede som romerske kejsere, gale som hattemagere (selvom det vist var kviksølv). *Galskaben skal have en årsag og døden en mening – menne-sket er vel nok det mest besynderlige væsen af dem alle. Ikke engang blandt næbdyr og dybhavsfisk findes der et væsen så besynderligt, at den teknologi der skal lette dets overlevelse også tilvejebringer dets komplette udslettelse.* Demilie kaster bollen og rammer den debile fugl lige i baghovedet. Fuglen basker forvildet med vingerne og springer rundt på plænen i flere forgæves forsøg på at blive luftbåren, men ender i en busk, hvor den øjensynligt giver op. Demilie nærmer sig (nogenlunde) forsigtigt busken. Julius kan se, at hun forsøger at lokke den ud med trutmund og nogle med sikkerhed absolut obskøne lyde. Senil betyder gammel. Olding, særling, distræt, livstræt. Nu sniger Lilly sig ind på Demilie, men langt mere stilsikkert, langt mere professionelt. Lilly ved, af alle mennesker, at Demilie kan blive voldelig, hvis ikke man håndterer hende rigtigt, så hun siger et eller andet til Demilie, der får hende til at vende sig om. Demilies venstre hånd er knyttet, nu gælder det om at bevare fatningen. Julius læner sig frem. Lilly står med sine hænder ned af siden. Hun vender dem langsomt rundt, så hun til sidst står med åbne håndflader rettet mod Demilie – *Godt, hun bærer ikke våben, hun er ikke farlig Demilie.* Demilies venstre næve løsner sig og møder den anden ved hendes bryst. De to hænder vrider sig som et par genforenede tyskere. Hun kigger ned i jorden og Lilly følger hende væk fra plænen.

Efter aftensmaden sætter Julius sig ind i TV stuen. Det gør han ellers sjældent, for kassen er skruet sønderrivende højt op, så alle kan være med.

Han har besluttet sig for at se TV-avisen, eller rettere DR-News. Danmarks Radio har bestemt sig for at ændre navn – også selvom det ikke er alle, der forstår det nye navn, eller for den sags skyld kan udtale det. Han tænker over, hvor rammende det egentligt er når Myrna kalder det 'DR-noise'. Til at

starte med flyver overskrifterne forbi i én pærevælling, op og ned, fra den ene side til den anden med levende billeder og ikoner, stærke farver, store bogstaver. Jo, det skorter ikke på spænding. Aftenens, for Julius, mest interessante nyhed, eller fortælling er, at de Fri Demokrater (FD) under bødestraf vil påbyde danskerne at flage med Dannebros på deres fødselsdag, for som formand Jens Martin Gravgaard citeres for, så "Er det kun ret og rimeligt, at vi hver gang, vi mindes vores fødsel som danskere også mindes det land, der siden den dag har 'svøbt os og holdt fjender stagen', som den underfundige poet Bjarne Dybøl udtrykker det." Men Julius er gammel, gammel nok til at huske dengang stolthed var en følelse og ikke en pligt.

Olfert kommer ind og afbryder Julius' tankestrøm.

"Ville du læse avisen?" Spørger han med hjælp fra maven for at overdøve fjernsynet.

Hvad nytter det nu? Tænk Julius, men han nikker og brummer i stedet for. Hold dem på din side, hold dem alle sammen på din side.

Klokken kvarter i tolv er Julius næsten færdig med avisen. Han har forklaret nattevagten, Jane, at han selv kan gå i seng. Det svære er at komme op, for det er dér hans led er mest stive og hans muskler mest svage. Men det er ikke det Jane tror. Hun tror, at han er i bedring, det siger hun i hvert fald, men Julius ved, hvilken vej det går. Han er helt alene i opholdsstuen og regnen er begyndt at falde let. Han kan se det i skæret fra gadelampen. Hvad han dog ikke ville give for at stå ude i den. Mens han sidder og kigger hen over kanten på avisen, hører han Jane spørge: "Hvad laver du her? Åh Gud!" og efterfølgende lyden af porcelæn der bliver knust mod gulvet. Janes skrig bliver kvalt; først er det et panisk skrig, så hæsere, så ingenting og så, til sidst, måske, ganske utydeligt, en våd rallen. Julius sidder stille et øjeblik. Så hører han igen noget vælte ned på gulvet, oppe på kontoret. Han er sikkert den eneste, der er vågen. Sikkert den eneste, der har mulighed for at hjælpe Jane, såfremt der altså er noget

galt. For to uger siden havde Kraniegården indbrud. Det var en misbruger på jagt efter morfin og hvad han ellers kunne få fat i, skide være med de gamle. *Er han kommet tilbage efter mere? Man må vel hellere undersøge sagen.* Julius lægger roligt avisen sammen og rejser sig fra sofaen. Hans ben er lige ved at knække sammen under ham, de bævrer som knæene på et nyfødt kid. Han fatter sit gangstativ og bevæger sig langsomt op gennem gangen mod kontoret. Han forsøger, at løfte fødderne så meget som muligt under hvert skridt, så de ikke slæber hen over linoleumet, men det nytter næsten slet ikke. Han må vælge mellem at nå hurtigt (sådan relativt i hvert fald) eller lydløst frem. Det slår ham, at solen sikkert vil være stået op, når han endeligt når frem til kontoret, hvis han skal liste. Så han trisser, så hurtigt han kan forbi dørene op gennem gangen. Der kommer en lyd mere fra kontoret. *Opslagstavlen?*

Sidst han har haft den fornemmelse, han nu har i maven, var da han fik sin blodprop. Men den her gang er det noget andet, det er mere livsbekræftende. Det er en ekstern trussel der er tale om her, måske kan han stadig nå at dø med støvlerne på? Endnu en genstand rammer gulvet. En *potteplante?* Han kan sikkert ikke forsvare sig imod en indbrudstyv, han er for svag og for gammel. Men hvis Jane er kommet noget til, så kan han i det mindste forsøge at hjælpe hende og alarmere politiet. Og hvorfor skulle Jane skrige, hvis ikke der var noget galt? Da han kommer forbi Myrnas dør, kan han høre en højlydt snorken. Han er halvvejs mellem opholdsstuen og hjørnet til den gang kontoret ligger på. Julius er træt af den mangel på respekt, folk synes at have overfor hinanden nu om dage. De ser bare hinanden som midler til at nå et mål. Da han var ung, mindes han, var der slet ikke så meget vold. *Hvor kommer al den vold dog fra?* Og i takt med at samfundet blev mere voldeligt, blev han svagere. *Gid pokker havde den her gamle krop –* tænker han, da han runder hjørnet. *Kun tre døre til kontoret.* En skygge blokerer for lyset fra kontoret.

Den svajer. Julius overvejer, om han har styrke nok til at forsvare sig med gangstativet eller, om han skal finde et andet våben, for det er meget sandsynligt, at han får brug for et. Men det eneste der er i hans umiddelbare nærhed, er en brandslukker og den er for tung i forhold til gangstativet. Selvom han så bruger gangstativet til at støtte sig ved, og selv hvis han har styrke til at løfte brandslukkeren, så vil han sikkert vælte efter første sving. Det er et spørgsmål om odds og lige meget, hvad han gør, er de særdeles ringe. *Det må være gangstativet.* Skyggens ejer tager et skridt ud i gangen. Det er Asta. *Sagde Marie ikke at hun var død? Der må være sket en fejl. Hun ser godt nok ikke særligt rask ud.*

Hendes øjenlåg hænger dovent ned over hendes øjne og munden er åben, svøbt i slappe læber. Hendes blodårer er tydelige og blå og hun har kradsmærker ned af ansigtet og armene. Hun stirrer tomt ud i luften. Hun drejer og stirrer nu direkte i hans retning, men helt uden fokus. Hun tager et klodset skridt mod ham, får øje på ham og blottes sine tænder. De er smurt ind i blod. *Kæmp eller flygt? Kæmp!* Han tager endnu et skridt mod hende og stopper op. Nu har hun opdaget ham og slæber langsomt sin krop ned mod ham. Men han er klar. Da hun er et par skridt fra ham, tager han gangstativet med begge hænder i et fast greb. Hun tager endnu et skridt. Nu er hun inden for rækkevidde. Hun løfter begge sine hænder op over hovedet som klør og en dyb tone afslører hendes primitive iver. Så hurtigt som hans krop tillader det, løfter han stativet og lige inden hun vælter over ham, slår han til, så hårdt han kan. Stativet rammer Asta (eller det der plejede at være hende) på siden af hovedet, men ikke hårdt nok til at gøre nogen form for skade. *Flygt!* Når han lige at tænke, før han mister balancen på grund af stativets centrifugalkraft. Noget i hans hofte knaser, da han rammer gulvet. Det sortner for hans øjne. Alt bliver mørkt. Brandalarmen vækker ham. Han kan høre skrig. Da han åbner øjnene, ser han blodspor på gangene. Alle dørene er åbne og han kan lugte

røg. *Det brænder!* Julius forsøger at rejse sig op, men smerten er for gennemtrængende, der er noget dybt inde i hans kød omkring hoften, der gør alt for ondt.

Nede for enden af gangen får han øje på Olfert, der forsøger at flygte fra Myrna.

Myrna ser lige så slem ud som Asta. Hendes håret hænger ned af nakken på hende og hendes hvide blodplettede hår står op fra hendes hoved som pelsen på en nyvasket kat. Der er ikke noget specielt hektisk over jagten. Det er svært at afgøre, hvem der er hurtigst. Olfert stopper efter hvert skridt for at få pusten og Myrna skal, efter hvert af sine, have rettet op på sin balance igen. Det ligner mest af alt at en jagt igennem et fyldt akvarium. Julius slæber sig ind i kontoret, hvor Jane ligger. Hendes hvide kitel er sprøjtet til i blod. Hun ser hjælpeløs ud. Hun ligger der med sine opspilede øjne, som et dådyr fanget i forlygterne på et godstog. Asta har taget en god bid af Janes hals. *Hvilken form for galskab er i spil her?* Julius lukker Janes øjne og finder telefonen blandt papirer, skår og pottemuld. Men han kan ikke huske, hvilket nummer alarmcentralen har. I gamle dage var det tre gange nul, men de havde vist ændret det. Mellem skrigene og brandalarmens kakafoni ligger han på ryggen og leder efter en telefonbog mellem medicinske ord-bøger og journaler på bagvæggens hylder. *Telefonbøger plejer at være gule*, husker han. Men der er ikke skyggen af noget gult på hylderne. *Hvorfor slog Asta mig ikke ihjel?* Det er, som om hun bare har ladet ham ligge.

Endeligt hører han sirenerne. Først er han ikke sikker på grund af alarmen, men nu kan han se de blå blink reflekteret ude på gangen. Der står nogen i døren. Hjælpen er her, det skal nok gå. Han drejer hovedet i forventning om at se sin redning, men det er Demilie. "Dielje" får han tvunget ud gennem sine lamme læber. Hun svarer ikke, hun stirrer bare tomt ud i luften, ligesom Asta. Men så får hun øje på ham der på gulvet. Hun smiler, og det går op for Julius, at der er noget galt, helt rag ruskende galt. Hendes tænder er mørke, tilsmud-

set i blod som Astas! Han får fat i kontorstolen og ruller den mellem dem, men Demilie trisser et par skridt frem og skubber stolen til side. Så falder hun ned over ham, kradser ham og bider ham i panden så blodet strømmer ned over hans ansigt. Julius forsøger at gøre modstand, at holde hende fra ham, men hun er for stærk. Lige da han er blevet helt overbevist om, at hans endeligt er kommet, forsvinder Demilie pludseligt og nogen råber "Vi har en til her! Hent en bære!".

Jeg er reddet! Julius tørrer blodet væk fra sine øjne. Over ham står en brandmand med klare blå øjne. En rigtig kraftkarl. Julius prøver at forklare, at han ikke kunne finde telefonbogen, men han kan ikke sige en eneste lyd, han er for træt.

To uger senere er han tilbage i Kraniegårdens TV-stue nu i kørestol. Det er tyndet voldsomt ud i beboerne, så der er afspadsering i plejepersonalet. Ud over det, er der ingen spor efter de gruppvækkende hændelser. Der er et indslag i DR-News om begivenhederne på plejehjemmet. De kalder det en kollektiv psykose. Brandfolkene havde tilkaldt politiet, da de så, hvordan beboerne gik amok på hinanden og i flere tilfælde havde politiet været nødt til at skyde enkelte af beboerne af frygt for deres egen sikkerhed. Olfert er væk, så Julius har avisen for sig selv. Men Julius gider ikke længere avisen. Personalet tror, at han har fået en blodprop mere. Men det er noget andet. Nu tænker Julius kun på kød. Råt kød.

EVENTYR PÅ AFVEJE

af Maria Kohinoor Larsen

Den amerikanske tegneserieforfatter Bill Willingham er ophavsmanden bag en humoristisk tegneserie for voksne, der handler om de eventyrfigurer, som vi troede, at vi kendte ud og ind fra barndommens mange fantastiske historier. Men dit syn på eventyr med uskyldsrene personer og en sort/hvid fremstilling af godt og ondt vil måske forandres efter *Fables*, der varmt kan anbefales – også selvom du normalt ikke er til tegneserier.

Bill Willingham kan i år fejre sit 25 års jubilæum på toppen af tegneseriebranchen. Hans første store serie *Elementals* udkom i 1984.

Guldlok er psykopat, Askepot er alt andet end uskyldig og Skønheden og Udyret har store ægteskabelige problemer. Velkommen til Bill Willinghams univers, hvor gammel mælk bliver hældt på nye og meget sjovere flasker.

Vi kender alle eventyrene om Jack og bønnestagen, Snehvide og Hans og Grethe – altså de gamle versioner, som er blevet fortalt gennem århundreder. Mange af dem er også blevet til tegnefilm med tiden, blandt andet takket være Disney, som også sørgede for at strø en del sukker på nogle af dem.

Bill Willingham startede *Fables*-serien i 2002 og siden er det blevet til 11 bind, som har høstet adskillige priser – deriblandt en del Eisner Awards. Faktisk er det blevet næsten til ligeså mange priser, som der er albums. Og det er ikke så mærkeligt, for her er ikke en antydning af sødestoffer. I Willingham eventyrunivers får karaktererne et nyt liv, hvor de også introduceres for alskens andre figurer af nyere dato. Eksempelvis Pinocchio, der stammer fra en italiensk børnebog fra 1880 af Carlo Collodi. Og det går ikke stille af sig i et univers af vold, sex og intriger, der bliver kærligt behandlet med stor portion humor.

New York New York

Den almindelige eventyrverden er skiftet ud med et kvarter – kaldet Fabletown – i nutidens New York, hvor den menneskelige del af eventyrfolket er bosat i eksil, fordi de har måttet flygte fra deres land, omtalt som homelands, der indbefatter adskillige kongeriger med meget forskelligartede væsner skjult i et parallelt univers.

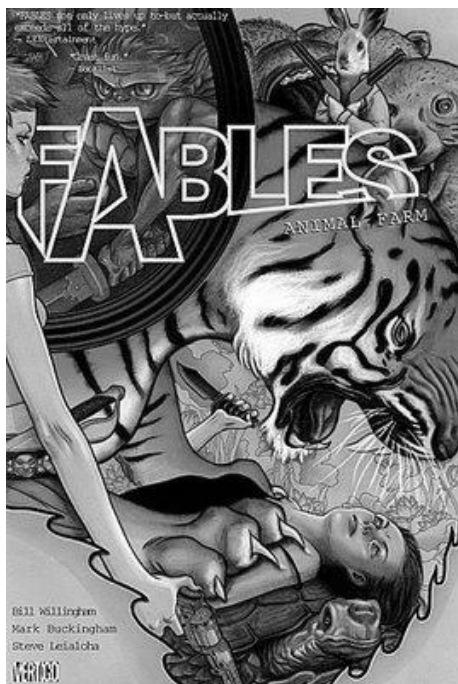

Første bog i serien *Legends in Exile*.

Da det naturligvis er svært at skjule eksempelvis en talende gris blandt almindelige mennesker, så bor alle dyrevæsnerne på en farm, der er beskyttet fra denne verdens naturlige indbyggere ved hjælp af magi. Uanset, hvor de bor, har de alle en ting til fælles. De længes hjem! Men de er blevet fortrængt af den onde erobrere, kaldet 'the Adversary', der fortsat holder den magiske verden i et jerngreb. For at kunne vende tilbage, må fablesfolket finde en måde at besejre ham på, og indtil der kommer en løsning på problemet, må de lærer at begå sig i vores verden.

Det siger sig selv, at mange ting er nødt til at blive behandlet indenfor det lille samfund og derfor bliver samfundet politisk set varetaget af King Cole, der sidder på toppen af kransekagen, Snehvide, der er hans embedsmand – og har den reelle magt, samt ordensmagt.

ten, der består af den store stygge ulv, der ved hjælp af magi har fået et menneskeligt udseende, fordi han ikke kunne bo på farmen. En del af Farmens beboere har nemlig dårlige erfaringer med ham, jævnfør de eventyr vi kender som f.eks. *De tre små grise*.

Forsiden på nummer 2, der har fået navnet *Animal Farm*

Trekløveret tager sig af alt fra ægteskabskriser til håndteringen af hele magiske dyr, der er stukket af fra Farmen, fordi de keder sig. Eksempelvis har Skønheden og Udyret problemer med tosomheden efter at have været gift gennem århundreder. Hver gang hun bliver sur, hæves fortryllelsen, der gør Udyret menneskelig, lidt. Det betyder blandt andet, at hans underkæbe og tænder vokser -som det eneste- og derfor bliver det svært at snakke og det går ud over hans selvtilid, fordi det ser dumt ud. Parret vil derfor have en spell, der kan sørge for at fjæset forbliver i de rette folder, men magi er ikke en uudtømmelig kilde, som man bare kan bruge løs af i vores verden, så det er op til Snehvite at afgøre, og hun er træt af de mange småproblemer. Nu skal man imidlertid passe på, hvad man ønsker sig – også selvom man hedder Snehvite. Før hun ved af det, har hun nemlig både mordsager, bastardunger og en krig med 'the Adversary' på halsen, som kan følges gennem de 11 bind som den første historie tæller.

ary' på halsen, som kan følges gennem de 11 bind som den første historie tæller.

I krig og kærlighed

'The Adversary' er ikke tilfreds med at have fortrængt en stor del af eventyrverdenens beboere fra deres land og jord – "The Adversary" har planer om verdensherredømmet i alle andre verdener også. Hvem der gemmer sig bag karakteren og hvad personens bevæggrunde er, skal jeg ikke afsløre her, men personens motiver kan fint stå mål med Hitlers. 'The Adversary' har masser af trofaste støtter, deriblandt *Snedronningen*, som vi kender fra vores egen H.C Andersens historie af samme navn og Hansel – bedre kendt som Hans og Grethe herhjemme. De stridende parter lever til at starte med i en skrøbelig våbenhvile velvidende, at man skal slå først for at vinde, og at det kun er et spørgsmål om tid før fjenden angriber.

I krig og kærlighed gælder alle kneb og ingen fables, hverken på den ene eller den anden side, går af vejen for at bruge beskidt spil for at få sejren i hus. Det vrirler med spioner i både den ene og den anden lejr, samtidig med at hverdagens intriger også skal løses, uanset om det handler om kærlighed eller magtambitioner. Af og til går alt op i en højere enhed for vores helte og gennem hele historien er der dømt en underholdende cocktail af hverdag og krigsstrategi for de mange hovedpersoner.

De uvorne problembørn

Selv om Fables-folkene er så godt som udødelige, så kan de slås ihjel og overlevelsessevnen hos den enkelte figur afhænger blandt andet af, hvor stor popularitet de nyder hos the mundys, som de kalder os. Jo stærkere et eventyr står, jo mere sværere er det at få has på karakterene i det.

En af de figurer som volder fables-folkene rigtig mange kvaler, er Guldlok. Morderisk, sexfikseret psykopat er vel nok de vendinger, der beskriver hende bedst.

Et andet type problembarn – i

hvertfald i starten er Prince Charming. Nogle erindrer måske at han ifølge flere eventyr er blevet gift med en prinsesse, men de har ikke levet lykkeligt sammen til deres dages ende. I denne historie er han en charmerende charlatan, der udnytter kvinder på stribe og selvfølgelig har han gjort sig upopulær hos sine ekskoner, der blandt andre tæller Snehvite, Askepot og Tornerose. Han er slet og ret en player, men det er jo heller ikke så nemt, når man mister sit kongerige og sin rigdom. Der er dog ingen tvivl om at Charming altid har været en nasseprins på alle tænkelige måder uanset formuens størrelse. Han gennemgår dog en noget overraskende udvikling gennem serien.

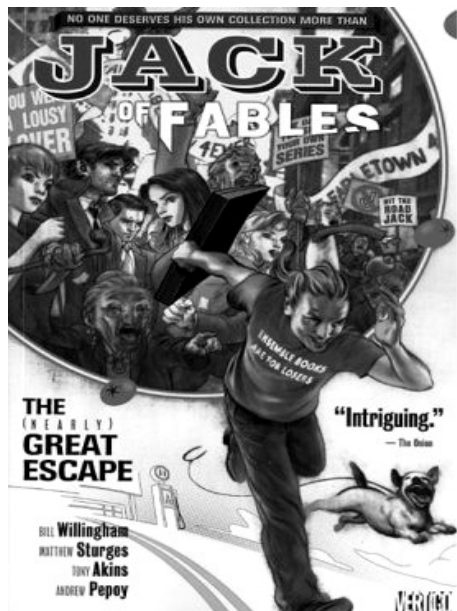
En anden, der gennemgår en stor udvikling, er Bigby – den store stygge ulv, som slet ikke er så styg endda. Derimod er han en ganske udmærket sheriff, selvom han ofte er lidt tvær. Han starter som enspænder, men må i løbet af historien vænne sig til roller som søn, far og helt – og det er ingen nem opgave.

Forsiden på det indtil videre seneste bind i serien.

Det måske største belastning for Fabletown er Jack. Jack, fra *Jack og bønnestagen*, *Den tapre skrædder* m.v. har sin helt egen forestilling om, hvad han kan tillade sig og gør sig særdeles upopulær hos

de fleste fables. Blandt andet fordi hans kæphøje ego nærmest byder ham at prale hele tiden, men værst er det dog, at han bringer fablesamfundet i fare for at blive opdaget af den almindelige verden. Det er jo ikke uden grund, at alle bruger så mange ressourcer på at passe ind og holde alt der foregår indenfor

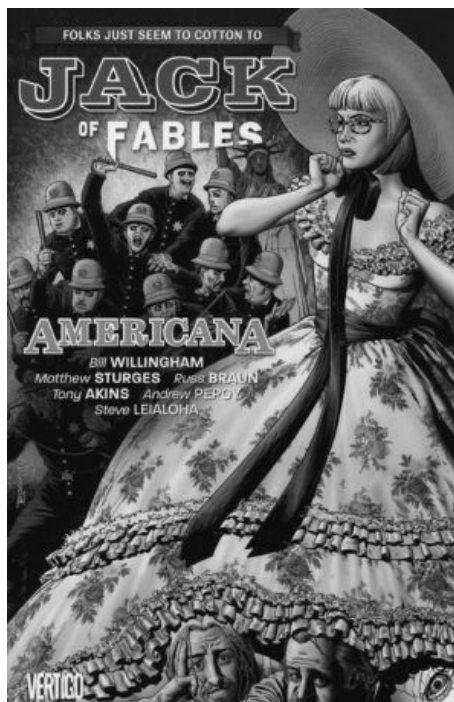
Første bind af de indtil videre fem i serien – *Jack of Fables*

Jack er sin egen

Ud af *Fables*-serien er også kommet en spin-off-serie om den flabede, men charmerende Jack, der altid går sine egne veje og derfor ofte ender i en suppedas. I 2007 fik Jack sin egen serie – kaldet *Jack of Fables* – der dog ikke har opnået samme popularitet som den oprindelige serie. Den er heller ikke helt på højde med *Fables*, men den har meget lig Jack sin helt egen, men anderledes charme. Her fortæller han sin version af, hvad der sker efter, at han bliver sparket ud af Fabletown af de andre figurer, fordi han har slået mønt på eventyrverdenen og dermed bragt fablesamfundets usynlighed i fare. Det siger næsten sig selv, at man ikke kan slippe en utilpasset fable løse i mundy-verdenen, så derfor bliver han snart kidnappet af nogle ultravoldelige bibliotekarer, der sørger for at holde dårlige og onde historier i ave og gøre dem til dem ufarlige og næsten glemte i mundyernes bevidsthed. Jo svagere en fable

står i vores hukommelse, jo lettere er han/hun at kontrollere i eventyrverdenen. Men Jack har selvfølgelig ikke tænkt sig at blive fangenskab, selvom han bor bekvemt, så han stikker naturligvis af og ud på nye eventyr, der blandt andet indbefatter rigdom, gambling, giftermål og nye dødsfjender.

Indtil videre har Jacks eventyr udmøntet sig i fem albums, hvor det seneste er på gaden i marts.

Nummer fire i rækken af *Jack of Fables*

Den gode, den onde og...

I *Fables*-serierne har eventyrfigurerne lagt de velkendte optrukne roller bag sig. Ingen er fuldkomne gode eller ondskabsfulde for den sags skyld. Deres handlinger og personlighed har ofte en forklaring. Eksempelvis var Snedronningen egentlig forholdsvis flink, indtil hun stiftede bekendtskab med Jack, der forførte og narrede hende. Og der findes vel næppe mere bitre kvinder end de forsmåede – slet ikke hvis kvinderne har en evighed til at opbygge et regulært had op.

Et andet eksempel er Hans fra Hans og Grethe. Han har måske nok valgt side, men hans onde gerninger bunder i søsterens evne til at tilgive og komme videre. Det er dog ikke alle, vi (endnu) har fået

en forklaring på. En af dem er psykopatens Guldlok, som er virkelig svær at sige noget pænt om, men det kan være, at vi har det til gode. Selv om den første historie ender i bind 11, så fortsætter fortællingen om det skæve eventyrunivers i bind 12, der udkommer i august 2009.

Tegnestil

Der er et væld af tegnere inde over serien og derfor varierer stil og illustrationer meget fra hæfte til hæfte, hvorfra bindene er samlet. Nogle er mere heldige end andre, men det skyldes måske også, at man ret hurtigt får en præference for, hvordan personer helt præcist skal se ud. Jeg vil ikke lave en vurdering af, hvem der er bedst, da det er historien, der driver denne serie, og det spiller derfor ikke den store rolle i helheden.

Jeg har kun kendt til seriens eksistens i knap et år og var ellers ikke den helt store tegneserielæser, men efter bekendtskabet med *Fables* har det ændret sig for mig, som for mange af de venner og bekendte, jeg har præsenteret serien for siden. Det var en tilfældig samtale med Fantastiks formand og indehaveren af Comics is cheap, Søren Korshøj, der ansporede mig til at købe de første tre bind på sidste års tegneseriemesse, og det vil med garanti være en livslang kærlighed.

Derfor kan jeg kun anbefale, at man tjekker serien, uanset hvad forhold man har til eventyr og tegneserier.

Læs også Tue Sørensen anmeldelse af *Fables – 1001 Nights of Snowfall* på side 29.

ANMELDELSER

Anmeldt i dette nummer:

- *Temeraire-serien*
- *Regnbuefolket 1-4*
- *Øjne*
- *Necropolis*
- *Itras by*
- *Matter*
- *Fables*
 - *1001 Nights of Snowfall*
- *Ilddåb, Mission 01*
- *Hvor de gamle visner*
- *Singularity Sky*
- *Black Orchid*
- *Blodbånd*
- *Hvor skyggen falder*
- *Eldritch Horros: Dark Tales*
- *Positron Generator 2*
 - *Angreb fra Ultra Z*
- *The Court of the Air*
- *The Kingdom Beyond the Waves*
- *The Royal Exile*
- *Svavelvinter*
- *I overfladen*
- *HULK: Heart of the Atom*
- *Blodige special effekter for begyndere*
- *The Spirit*
- *Schwerter des Königs*
- *Rædslernes blodige by*
- *Survivors*
- *Rejsen til Saturn*
- *Jørgen Leth*
- *Den der får aben*
- *Sorte*
- *Skæbnen er en ådselæder*
- *I Månens Skygge*

Læs anmeldelser fra tidligere numre af *Himmelskibet* på:
www.fantastik.dk/anmeldelser

Temeraire-serien

Romaner af Naomi Novik

Med drageriddere gennem Napoleonskrigene. Kontrafaktisk fantasy når det er bedst!

Da jeg fik den første bog i hånden til anmeldelse, *Temeraire*, og læste de første kapitler af denne fantasy debutroman, var jeg ikke i tvivl. Dette var ikke en debut. Det var en af de gamle gode, der skrev under pseudonym. En der ville teste sit talent under nyt navn og hatten af for det. Selve skrivestilen emmede nemlig af et fuldt udvokset fortælle-talent, og der var ingen svipsere eller skønhedsfejl i den første bog, der fangede mig til sidste side. Så jeg kontaktede naturligvis forlaget, og spurgte til hvem det mon kunne være. Bortset fra Susanna Clarke var det svært for mig at huske, hvornår jeg sidst havde læst en så overbevisende og interessant fantasyroman. Men sandelig om dette ikke var en debut, endda en hurtigt skrevet debut, i hvert fald sammenlignet med Susanna Clarke, der brugte 10 år på at finpudse sin første – aldeles formidable – roman. Forlaget sendte også de to følgende romaner til anmeldelse, og siden da har jeg været hooked – hver gang der kommer endnu en titel i serien skal jeg – som med Terry Pratchetts *Discworld* – absolut læse den med det samme.

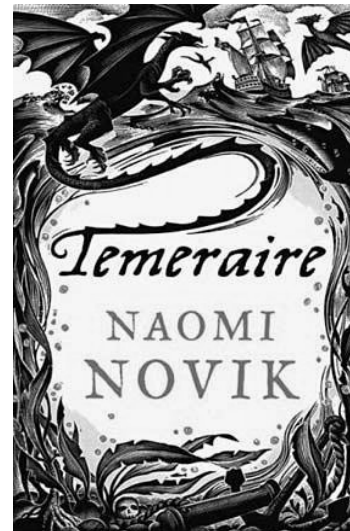
Jeg tror denne serie vil blive en sand fantasy-klassiker, efterhånden som flere og flere læsere verden over opdager, hvor meget den har at byde på, og jeg undrer mig over, at den ikke allerede er på vej til at blive oversat til dansk.

Læs også interviewet med Naomi Novik på side 10.

#1:Temeraire

I begyndelsen af det 19. århundrede følger vi det voksende venskab mellem den britiske flådekaptajn Will Laurence, og den drage han har opkaldt Temeraire. I Noviks kontrafaktiske historiske virkelighed er intelligente drager almindelige, og modsat hvad man måske skulle tro, er konceptet vævet tæt

ind i historien, så dragerne virker helt naturlige her midt i Napoleonskrigen. Dragerne taler og agerer i plottet uden, at det på nogen måde bliver latterligt eller forsimplet. Novik både viser og fortæller, hvordan dragerne lærer at tale (ved at lytte inde i ægget) og trækker samtidig behændigt på vores opfattelse af at denne tids videnskab ikke ved nok om hjernen til, at skulle kunne forklare dragerens intelligens. Og hele ideen er så spændende og fængende, at vi som læsere villigt sluger konceptet.

Laurence har erobret Temeraires æg fra et fransk skib. En gave – lærer vi senere – til selveste Napoleon. Den lille nyfødte drage knytter sig straks til Will, men giver også straks problemer. Drager og deres riddere hører til i luftvåbnet – ikke marinen, som Will jo tilhører, og der er ikke det bedste forhold imellem de enkelte korps. For at være Temeraires kaptajn skal Will forlade marinen, som hans forældre i forvejen kun nødtvunget har accepteret, og gå ind i luftvåbnet der ikke fordrer eller anerkender familie, ægteskab, eller skaber social status. Luftvåbnet sender sine unge mænd frimodigt i døden, og vil protestere voldsomt over, Temeraire, der er en meget sjælden drage – en Celestial – skulle kommanderes af Will, der ikke er vokset op inden for korpset.

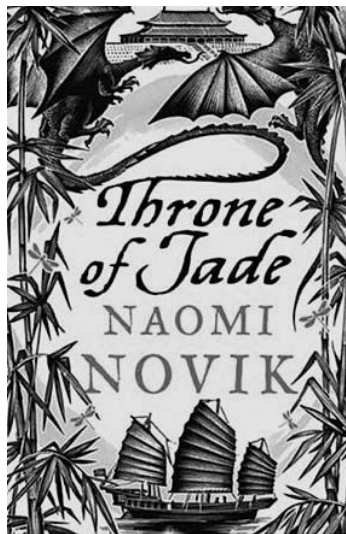
For at denne fortælling skal hænge sammen, skal vi ikke blot acceptere dragerne, men også forholdet mellem Will og Temeraire, og det lykkedes fra første færd af for Novik. Venskabet vokser på si-

derne fra tilfældighed og nødvendighed afhængighed over kammerateri og venskab til blodsbrødre og helt uadskillelige partnere. Og læseren følger ivrigt og nysgerrigt med, mens Temeraire lærer mere om menneskenes verden og Will lærer mere om dragernes verden. På intet tidspunkt går der Disney eller ungdomsroman i det. Det er ikke en dreng og hans hund transskriberet. Det er en voksen kompliceret mands forhold til en reserveret intelligent drage, der godt ved den er noget særligt – også blandt drager. Og så gør Novik også meget ud af de fordomme der eksisterer (på begge sider om jeg så må sige) og som trives i uvidenhed og som forstærkes bevidst af personlige og politiske motiver.

Selvom der er rigtig mange kampscener, dette er jo Napoleonskrigen, både til lands, til vands og altså også i luften, som er realiseret i alle deres grusomme detaljer, så rummer romanen også sine poetiske steder. Eksempelvis efter kampene, hvor Will sidder og læser for sin drage, mens solen langsomt går ned og i sine meget realistiske passager, hvor det ganske enkelt tager TID at komme fra Nordenglands kyst til krigsområdet i f.eks. Sydfrankrig. Romanen og læseoplevelsen vokser ved den insisteren på tidsafstand, som også viser sig i de samtidige handlingsspor, hvor vi som læser ved mere – alt for meget mere – end vores hovedpersoner, fordi efterretningerne endnu ikke er nået til fronten eller tilbage til hovedkvarteret. Og så er der et par absolut geniale indfald der virkelig "redder" romanen: Eksempelvis så er de kendte personer fra Napoleonstiden her ikke. Vi møder ikke Lord Nelson eller de andre. Vi ser alle begivenheder gennem almindelige soldater og kaptajners øjne og dermed bliver det til en personlig udkæmpet krig – ikke en række opremsede fakta og citater. Men bedst af alt er, at dette ikke bare er drager med en rytter på nakken. Nej gennem en kompliceret sadel-agtig platform spændt fast på dragens ryg, dragerne er STORE, er her både kanoner og soldater. Derved bliver fortællingen om dragekampene en lige så komplice-

ret sag som et søslag, komplet med intriger og utilfredshed blandt mandskabet indbyrdes.

Et brag af en debut, original, velkonstrueret, og en af de overraskende læseoplevelser jeg vil huske i mange år.

#2: Throne of Jade

Jeg er altid nervøs, når jeg læser bind to i en trilogi/serie. I bind ét har vi fået alt det spændende serveret, en spændende verden, spændende komplicerede personer, og et plot der er lige dele interessant og fængende. Nu skal der leveres en bog mere i same kontekst. Det kan næsten kun blive remakes eller stillestående uddybninger af personkarakteristik og settings. Og rigtig mange gange bekræftes jeg desværre i disse ængstelser. Men ikke her! Novik har gjort det alle læsere drømmer om: Skrevet en fortsættelse der udvider den verden, vi kom til at elske i bind et og introducerer nye vinkler, personer, subplots og konflikter, vi ikke havde forestillet os, da vi lukkede bind et.

At give en synopsis der ikke afslører alt for meget af, hvad der sker i hverken bind et eller to, er naturligvis svært – men altså Temeraire, der er en sjælden kinesisk Celestial, oprindeligt givet som æg til Napoleon som diplomatisk gave, men erobret af den britiske kaptajn Will Laurence fra et fransk skib og udklækket af samme, er en eftertragtet drage. Nu vil kineserne have ham tilbage og benytter alle diplomatiske midler for at få kravet igennem. Da drager og deres

kaptajner har et ubrydeligt forhold fra det øjeblik ægget klækkes, er kravet uhørt – også over for Temeraire. Men den britiske regering vil gøre alt for at sikre, at kineserne ikke indgår en alliance med Napoleon. Miseren ender – efter en række dejlige forviklinger – med at Temeraire og Will må af sted til Asien.

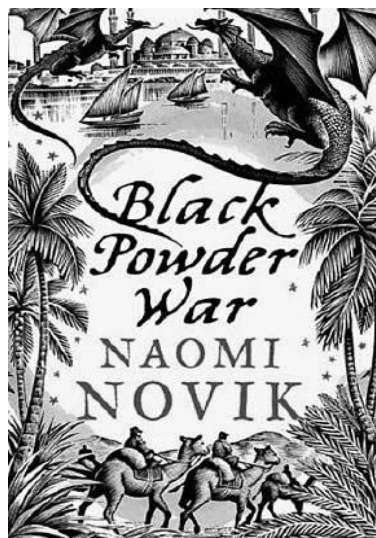
Skiftet fra de diplomatiske forviklinger i Europa, over den umådeligt lange sørejse der udgør midten af romanen, og opholdet i Asien med alle dets eksotiske omgivelser, viser Noviks lyst og evne til at skrive sin ide helt igennem. Den kinesiske kejsers bror Yongxing, som ledte den diplomatiske delegation til England, efterstræber Temeraire konstant under søreisen og selve rejsen over havet er heller ikke ufarlig. Blandt andet oplever følget et voldsomt søslangeangreb (er der drager, er der nok også andre dyr...). Noget skal en sådan intelligent drage jo lave, så derfor lærer Temeraire sig kinesisk, både skrevet og talt, og drømmer lidt om et liv i luksus i Den Forbudte By. Da Will er den direkte hindring for kineserne, er det Will, man må af med. Selvom der er flere attentatforsøg og sporene peger mod Yongxing, kan man jo ikke anklage ham direkte. Det ville være et særdeles dumt diplomatisk træk!

Ligesom de franske ikke er skildret som idioter eller de britiske underlegne, men tværtimod som absolut ligeværdige modstandere i krigen (og Napoleon viser sig indirekte igennem romanerne som en stor strateg), er heller ikke kineserne skildret nedladende. De vil virkelig det bedste for Temeraire blot set fra deres synspunkt. Og masser af politiske og personlige motiver dukker op undervejs til at skabe den grød af interesser, som gør Noviks bøger så befriende komplicerede samtidig med at prosaen flyder let og elegant derudaf.

I *Throne of Jade* går Novik dybere ind i dragernes mentalitet og deres forhold til mennesket. Temeraire og Will ser, hvor meget bedre drager bliver behandlet i Kina, og på et stop undervejs ved Afrikas kyst hvor de møder slavehandlen i fuldt vigør, får Temeraire tid til at spekulere over alle dragers rettig-

heder, og om drager ikke reelt er slaver i England. Disse løbende diskussioner om retfærdighed og lighed, som finder sted igennem hele plottet mellem Will og Temeraire, gør at romanen vokser i læserens sind. Og man begynder at lægge mærke til, hvordan menneskerne udenom vores hovedpersoner taler om dragerne på de forskellige lokaliteter.

En værdig fortsættelse til en rigtig god første bog.

#3: Black Powder War

Bog tre fortsætter lige præcis der, hvor bog to stoppede. Igen vil jeg ikke afsløre alt. Det må være nok at vide, at selvom Temeraire og Wills mission i Kina er lykkedes, har det givet dem en arrig og uforsonlig fjende: Lien, en albino Celestial drage der tilhørte Yongxing, men som nu er alene. Lien er fløjet mod Europa for der at udspille sin hævntrøst. I Europa er kampen med Napoleon stadig i fuldt flor. Østrig har kapituleret og for mange ser det nu kun ud som et spørgsmål om tid, før også preusserne og englænderne følger efter.

Temeraire er ivrig efter at komme tilbage til England for at forbedre forholdene for dragerne, efter at han i Kina har set med, hvor meget respekt og ligestilling de kan behandles med. Will, der har set det samme, er principielt enig, men prøver at få sin overivrige drage til at indse at det tager tid, lang tid, at indføre sociale reformer af så radikale tilsnit som Temeraire har tænkt sig. Og der er altså lige en krig der skal vindes først!

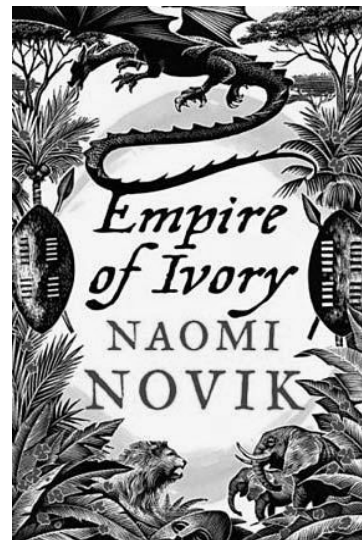
Inden de kan forlade Kina, får de nye ordrer. Tre drageæg er blevet købt fra tyrkerne og Will skal overse deres transport tilbage til England. Da skibet bryder i brand, bliver det nødvendigt at rejse over land. Efter en begivenhedsrig rejse, som kun Novik kan skildre den, gennem de asiatiske ørkner, ankommer de til Istanbul. Men der er ingen æg. Tyrkerne er ved at befæste deres kyster, den britiske ambassadør er død og hans sekretær er væk – ganske som pengene til at betale for æggene er. Her foregår tydeligvis noget andet under overfladen, men hvordan kan Will og Temeraire lykkes med deres opgave uden at bringe England i krig med hele det Ottomanske Imperium? Tingene kompliceres yderligere af, at Lien er ankommet til området og har spottet, at dens ærkefjender er i nærheden.

Handlingen er igen helt anderledes end i de tidligere bøger (tak for det!). Denne gang vægter Novik de politiske spændinger meget i plottet, men samtidig vokser følelsen igennem romanen af, at de mange småplots tilsammen gør hele tiden og stedet til én stor krudttønde, der bare venter på at eksplodere. Og det opbygger lige så fint læserens spændingskurve, som de tidligere romaner gjorde med hovedplottet. Igen har vi skiftet omgivelser og igen har Novik været i Tyrkiet for at lave sin research og kan derfor presse en masse troværdige detaljer ind i plottet, som løfter romanen fra den almindelige mængde fantasy (Kan man kalde dette troværdig fantasy?).

Nu kunne man jo frygte, at Novik kunne falde i og skrive en "muslimer mod de kristne" roman eller, at Temeraires kamp for lighed kunne få Novik til at råbe op om kvinders rettigheder i det Ottomanske imperium. Men heldigvis koncentrerer Novik sig om sin historie og dens historiske rammer – ikke om aktuel politik og kønskamp. Hun lader beskrivelserne af kvindernes forhold i f.eks. haremmer tale for sig selv. De står dog som en ukommenteret tydelig parafrase over dragernes placering i England. Og de muslimske herskere kommer vi nok under huden på til at se, at deres dispositioner i

plottet mindre handler om religion og mere om interne politiske og militære strategier.

En kompliceret roman og på samme tid et lettere plot end de foregående. Samtidig er det en tungere roman med mange politiske synspunkter, der skal tænkes igen hos læseren for at udgrunde det egentlige plot.

#4: Empire of Ivory

Netop som man troede at trilogien var ovre, sender Novik så endnu en roman om Temeraire og Will Laurence på gaden. Igen får vi en let flydende prosa, der legende let fortæller et yderst kompliceret plot med masser af troværdige personer, både i hoved- og biroller.

Napoleon bliver ved med at vinde terræn, og en ny fare er opstået som truer briterne. Eller rettere deres drager: En virus, der kun angriber drager, spreder sig hurtigt. På meget kort tid sygner dragerne hen og dør. Napoleon og hans hær må for alt i verden ikke vide noget om det svækkede britiske forsvar og angribe med alt, hvad han har. Temeraire er underligt nok immun. På besøget i Kina har han uforvarende pådraget sig samme virus, men opholdet i Cape Town gjorde ham rask. Hvad var det, som han kom i kontakt med dernede, som helbredte ham? Et skib udrustes og Temeraire og en anden – meget syg – stor drage sejles til det sydlige Afrika. Det viser sig, at kuren er en særdeles stinkende og meget sjælden vildtvoksende svamp.

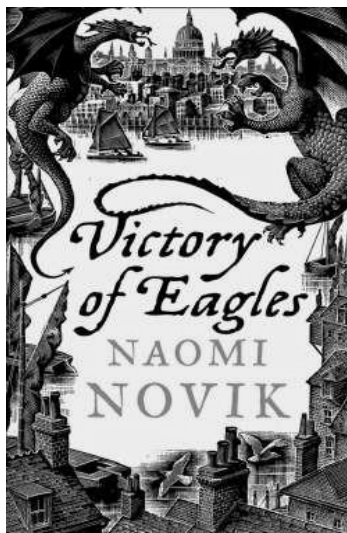
Her kunne romanen egentlig have været en ligefrem fortælling

om at finde svampene, udvinde kuren og komme videre i hovedhandlingen med Napoleon. Helt i tråd med tempoet i de foregående adventure type fortællinger. Men nej, traditionen tro udvider Novik sit univers også i denne bog. Efter en rolig sekvens, hvor vore helte leder efter svampe, støder de, i sand Edgar Rice Burroughs stil, på et avanceret urfolk som dyrker disse svampe, og som holder sin egen dragehær – dybt inde i junglen. De har en samling højteknologiske våben og er stålsatte i deres quest for at hævne slavehandlen ved ganske enkelt at udslette vesterlændingene. Ironisk er det at netop de to tilfangetagne, Will og Temeraire, er de to vesterlændinge der sympatiserer mest med det afrikanske folk. Bøgernes metaplot om frihed og lighed mellem arterne vendes så at sige mod vore hovedpersoner selv. Og igen skildrer Novik alle folkene – også disse afrikanere på sin sædvanlige knivsæg: Uden at nedgøre dem eller falde ind i datidens racisme, og uden at ændre på romanpersonernes forventelige miks af holdninger til afrikanere på den tid. Igen er der god mening – set fra urfolkets og deres dragers synspunkt – i det de gør, som skader briterne kamp mod Napoleon, kineserne, tyrkerne og alle de andre personer, der efterhånden befolker bogserien.

Plottet, der er en fryd af twist & turn typen, leder os desuden ubønhørligt frem mod nogle ubehagelige konklusioner som Will og Temeraire må gøre sig (Aarrgh!, hvis jeg siger mere, afslører jeg for meget...). Med de holdninger de har lagt for dagen op igennem romanserien, og som læserne i vores tid kun kan elske dem for, må de dels vælge hinanden først og deres krigsramte verden senere. Alligevel formår Novik at holde hele situationen, der er et højdepunkt på tværs af bøgerne, som et både overraskende, problemfyldt, og befriende øjeblik i handlingen. Og da hele serien har opbygget samme tætte forhold mellem Temeraire og Will som mellem de to og læseren, er vi med i valget og tager det sammen med dem. Come what may...!

Novik indfrir igen forventningerne med denne fjerde roman og

viser igen sit store fortælletalent. Vi er klistret til siderne fra første til sidste side, græder og glædes med hovedpersonerne i en historisk ramme, der er lige så kompliceret skildret som virkeligheden. En læsefryd.

#5: Victory of Eagles

Det femte og foreløbigt sidste bind i drageserien om Will Laurence og Temeraire bringer os, endelig!, frem til det uundgåelige store slag mellem England og Napoleon, som er bygget op over de sidste fire romaner. Napoleon er landet på den engelske kyst, og to krige raser i plottet: Konflikten mellem Frankrig og England, der realiseres gennem vore bi- og hovedpersoners oplevelser og ageren, refererer til den historiske virkelighed. Den skildres nærværende og fermt med masser af små subplots og med god sans for fortællerytmik. Den anden krig på siderne er krigen mellem vore heltes følelse af samhørighed til det britiske rige og så det forræderi, de følte sig nødsaget til i slutningen af *Empire of Ivory*. Laurence er stadig overbevist om, at de gjorde det rigtige, men konsekvenserne af deres "moral high-ground" begynder at vise sig.

Adskilt fra Laurence (der er blevet dømt for forræderi) og i den tro at Laurence er død, befinder Temeraire sig i staldene sammen med alle de andre herreløse drager, hvor flertallet er gamle og affældige, opgivet af englænderne. Temeraire overvinder drageres resignation og leder dem til kamp (uden mennesker) mod de franske styr-

ker. Laurence får tilbuddet om amnesti, hvis han kan indfange Temeraire og få ham hurtigt til London, som Napoleon har belejret med sin hær, i sikker forvisning om, at både englændere og drager er ved at sulte ihjel.

Ved at henlægge al handlingen i denne bog til England, skifter vi igen scene fra globetrotter stilen i de foregående bind. Igen får vi noget andet, end vi tidligere har set, samtidig med at fortælleevnen er i sædvanlig topform. Novik isolerer her handlingen til Will og Temeraire, begrænser de mange subplots og koncentrerer sig om Wills kamp mellem ære og pligt overfor Kronen og hans ære og pligt overfor Temeraire, på den ene side, og på den anden side. Her skildres Temeraires langsomme opdagelse af, hvad det præcist er Will har ofret for at følge sin drage og den voksende utilfredshed ved at blive slået tilbage af Napoleons styrker gang på gang. Båndet mellem de to kan aldrig brydes, men nogle kampe må de tage hver for sig. En rigtig coming-of-age roman, der samtidig når sit naturlige klimaks i en slagmarksskildring, der er én af de bedste jeg nogensinde har læst!

Knud Larn

Regnbuefolket 1-4

Romanserie af Lise Bidstrup
Forlaget Facet 2008

Regnbuefolket er den tredje serie på fire små "læse-let"-bøger fra Lise Bidstrup. Ligesom den foregående, *Dværgene fra Terra*, er den

bygget op med en første bog hvor hovedpersonen – her pigen Silje – starter i vores normale verden og ender i en anden verden, hvor hun roder sig ind i nogle problemer. En anden del hvor den nye verden bliver udforsket, en tredje del hvor det tilsyneladende lykkes at løse problemerne, og en fjerde del hvor det omsider lykkes for alvor. Det giver en ganske fin spændings-opbygning og endda et point-of-no-return, som er helt bogstaveligt ved, at hovedpersonen finder ud af, at hun ikke kan vende tilbage til sin egen verden. Der er to planer i historien: Et er hovedpersonens, med begrænset indsigt i hvad der foregår, et andet læserens, hvor man både får lidt ekstra indsigt og kan regne ting ud, hovedpersonen ikke forstår.

Plottet er skruet ganske fornuftigt sammen: Den egoistiske Silje bliver narret til at tage op ad regnbuen i sin søgen efter en skat. Her lokkes hun til at hjælpe en person, som hun opfatter som en rar gammel mand, men som læseren ikke er meget i tvivl om er en skurk. Det lykkedes hende at skabe en større katastrofe i hele landet på den anden side af regnbuen, hvilket så resten af historien går med at rette op på. Undervejs møder hun den uselviske dreng Gustav og gennem deres fælles oplevelser, ender hun med at blive forvandlet fra en forkælet egoistisk pige til – det får vi faktisk ikke så meget at vide om, da historien ikke slutter omtrent, da de når tilbage til deres egen verden.

Som sædvanligt med Lise Bidstrups fantasy myldrer det med underlige væsener og folkeslag. En del af det er rigtig godt. Skyggeevæsenerne er meget uhyggelige, selv om de måske er lånt lidt meget fra Tolkien, og ørnene er direkte taget fra Tolkien. Der er også nogle ganske fikse løsninger på det klassiske problem i børne-litteratur med børn som skal kunne besejre det, de voksne har problemer med. Men desværre svigter person- og væsen-beskrivelserne nogle steder. Vi får for eksempel præsenteret nogle trolde, uden at få andet at vide om dem end, at det er trolde. Illustrationerne i bogen underbygger det selvfølgelig, men jeg kunne

nu godt have tænkt mig lidt mere der. Hvad værre er, så bliver Silje ikke beskrevet godt nok på det psykologiske plan. Det er ok, at bi-personer og uvigtige væsener mangler beskrivelser, men det er galt, når det er hovedpersonen. Siljes egoisme skulle på en eller anden måde stamme fra hendes far, men vi får kun ca. en enkelt sætnings beskrivelse af faderen. Det giver ikke klangbund nok til de indre stemmer, som Silje slås med gennem det meste af bogen.

Alt i alt synes jeg dog stadig, at det er en ret vellykket historie. Måske endda bedre end *Dværgene fra Terra* på visse punkter. Jeg kunne i hvert fald bedre lide ideen med landet, man kommer til ved at gå op ad regnbuen end den underjordiske verden fra den anden historie. Det problematiske er, at der er en moralsk mere kompleks hovedperson i en historie af denne længde. Den havde nok egnet sig bedre til en roman. Der kunne også have været en lidt mere tydelig og enkelt tegnet hovedperson. De fire bøger har selvstændige titler, men de er ikke beregnet til at læse selvstændigt. De kunne lige så godt være trykt som en enkelt bog i fire dele, men det passer alligevel godt med konceptet om letlæste bøger, at man kun behøver at læse en enkelt tynd bog ad gangen. Omslagene er af Patrick Leis, hver med en af hovedpersonerne på og noget fra handlingen i baggrunden. En smule kedelige, men det fra den første bog med den gamle gråhårede, piberygende mand er nu meget godt. Man tænker: Er det nu en Gandalf eller en Saruman ham her? Et clue er de uhyggelige skyggeevæsener i baggrunden.

Flemming Rasch

Øjne

Roman af Lars A.R. Stender
Books on Demand, 2008
Hardcover, 568 sider

Man er selvfølgelig altid glad, når man ser, der er kommet ny dansk science fiction, men samtidig også noget skeptisk når det kommer fra Books on Demand. Books on Demand fungerer på den måde, at

hvem som helst kan sende en bog til dem, og så bliver eksemplarer trykt pr. bestilling. Selvpublicering tilbudt som en simpel service. Når der ikke har været nogen redaktør, korrekturlæsere og lignede inde over bogen, kan det også blive derefter.

Øjne er skrevet af Lars A. R. Stender, der ikke har fået udgivet andre bøger end en fantasyroman på engelsk for en del år siden. *Øjne* foregår i år 2026 og NASA har mistet al forbindelse til den internationale månebase. Det første hold astronauter der sendes til basen for at undersøge, hvad der foregår, forsvinder også på mystisk vis, så militæret og NASA iværksætter en plan for hurtigt at få sendt et specialteam til månen. Der er muligvis rumvæsener på spil, mener man på allerhøjeste sted i de amerikanske hemmelige tjenester, for alle konspirationsteorierne omkring hemmeligholdelse af Area 51 og kontakt med rumvæsener er sande. Et team bestående blandt andet af en række specialtrænede rummarine-soldater, en ung kvindelig biolog, en genial opfinder og en huleforsker får et lynkursus i at være astronauter, og sendes så til månen i en raket med hidtil hemmeligholdt avanceret teknologi. For at gøre det hele komplet, har de militære folk selvfølgelig gemt en atombombe ombord uden de civils viden, og tilmed startet nedtællingen. Udover det får de også en ekstra passager med; en mutant der kan pulverisere folk ved bare at kigge på dem. Ikke overraskende udspiller der sig på månen et velkendt forløb, hvor et

farligt monster æder det ene besætningsmedlem efter det andet, for så at slutte af med den kliché, hvor en mand må blive tilbage sammen med atombomben, for, at de andre kan undslippe i sidste øjeblik.

Som det nok næsten allerede fremgår, er der ikke meget positivt, jeg kan sige om denne roman. For det første irriterer det mig, at når der endelig er nogen der beslutter sig for at skrive en science fiction roman på dansk, så kommer det alligevel til at handle om amerikanere og NASA. At hele handlingen også ligner amerikanske halv-dårlige sci-fi spændingsfilm, endda komplet med tidstempler til hvert kapitel på formen: JOHNSON RUMFARTSCENTERET, HOUSTON, TEXAS, 26 JANUAR, KL. 09:52 LOKAL TID, 15:52 GMT, gør det ikke spor bedre. Man får rullet med øjnene en del i hvert fald.

En ungdomsroman er det ikke, men hvis jeg skulle sætte en målgruppe, vil det blive større teenagedrenge med hang til Tom Clancy og Hollywood-udgaven af sci-fi. For os andre der gerne vil læse dansk science fiction, der faktisk er både original og dansk, er der ikke meget at komme efter her.

Jeppé Larsen

Necropolis

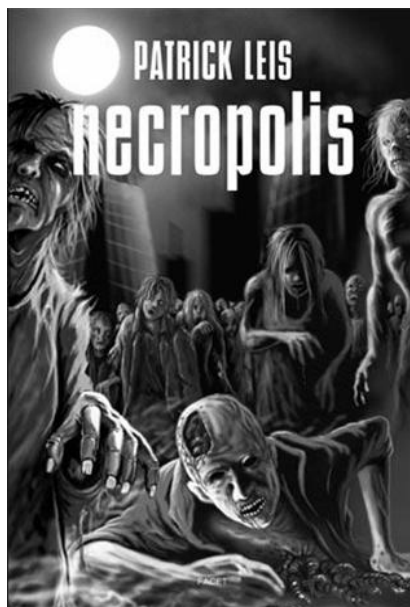
Novellesamling af Patrick Leis
Facet 2008, 250 sider

Det er farligt at bevæge sig rundt i det ødelandskab, der engang var Danmark. Der er en konstant fare for at støde ind i de zombier, der enten vandrer rundt eller som er gået i dvale til de vejre, at der er levende kød i nærheden. De overlevende mennesker har forskanset sig på gårde og i byer, hvor man konstant kæmper mod den udøde trussel. Dette var setuppet i Patrick Leis bogen *Requiem* fra 2003. I fortsættelsen *Pax Immortalis* viste det sig, at der rundt i verden findes en række megabyer, hvor zombierne bliver brugt af magthaverne i deres kamp for at beholde magten. Der findes dog grupper der kæmper for at vælte disse magthavere.

Med *Pax Immortalis* blev det

også tydeligt, at Patrick Leis havde gang i en zombie trilogi; *Necrode-mic*. Nu skulle man tro, at hans nyeste bog *Necropolis* er tredje og sidste bind i denne trilogi, og at den ville give os afslutningen på *Necrode-mic*-universet. Den gør dog det modsatte. Den kaster lys over, hvad der gjorde, at zombierne overtog herredømmet på jorden.

Requiem var inspireret af Dennis Jürgensen bog *Kadavermarch* fra 1991, men med *Necropolis* gøres det nu helt klart, at Patrick Leis blot har ladet sig inspirere af *Kadavermarch*, og ikke har skrevet et bud på en fortsættelse. I *Necropolis* spindes trådene tilbage til Patrick Leis science fiction bog *Psykonauten – mindre end 2* fra 2007, og de to endnu ikke udgivene fortsættelser til denne *Eksil* og *Io*.

Til forskel fra de andre nævnte bøger, så er *Necropolis* ikke en roman, men derimod en novellesamling af historier, hvoraf den ene er en grafisk fortælling. Novellerne er meget forskellige i setting og i handling, men samlet fortæller de kronologisk, hvad det var, der fik verden til at bryde sammen, og zombierne til at hærge.

I "Infektionen" er der endnu ikke tænkt ordet zombie i befolkningen. Folk er begyndt at blive syge, og sygdommen viser sig først hos flere af de mange mongoler, der er blevet født efter krigen mod IO. "Infektionen" er fortalt igennem drengen Bernard og ikke mindst igennem dennes onkel Carlos' historier om, hvordan det er gået si-

den krigen. At der er noget helt galt oplever Bernard, da hans kammerat Janus bliver smittet. Denne novelle opsummerer det, som man endnu ikke har kunnet læse sig til i *Io* og *Eksil*, samtidig med at den præsenterer den virus, der breder sig igennem resten af bogen. De smittede bliver sindssyge og aggressive, og mange overlevende er begyndt at gå på plyndringstogter. For at genskabe orden mobiliseres nationalgardisterne, og i "Udbruddet" følger vi en gruppe af disse. Under en undersøgelse af et indbrud i et supermarked, afskæres gruppen fra flugtmuligheder, da bygningen omringes af en flok af de gale og morderiske smittede. Der har fundet et større blodbad sted i supermarkedet, og i et baglokale er en stak lig blevet gemt væk. Gardisterne er nødt til at forholde sig til, hvad der har fundet sted af mord og voldtægt; mens de frådende sindssyge forsøger at trænge ind i bygningen. Det er omkring dette tidspunkt, at det går op for dem, at de døde ikke forbliver døde. Spørgsmålet er om gardisterne har nær den træning, som situationen kræver.

Krisen har topprioritet over alt, og den diskuteres på højeste plan. I "Spredningen" følger vi regeringen, militæret og politichefen der drøfter, hvad der kan gøres for at standse spredningen. Folk med medicinsk baggrund er tilkaldt for at bistå med rådgivning. Det viser sig, at firmaet Bophal Enterprise måske er medskyldige i smittens opståen. Det er dog sikkert, at de har købt sig til indflydelse hos beslutningstagere.

I "Epidemi" er hospitalerne fyldt med sårede og lægerne kæmper forgæves for at redde deres liv. Så længe der er liv, er der håb, og så længe skal der kæmpes for at redde patientens liv. Efterhånden som omfanget af katastrofen går op for myndighederne, bliver der dog ændret på disse prioriteter, og man vælger at sætte militæret ind for at rydde op. På hospitalet kæmper doktor Feiberg for at hjælpe, hvor han kan, men da militæret lige pludselig står på hans hospital og beordre ham til at udlevere de smittede patienter, bliver han sat i et dilemma, der sætter hans læge-

løfte på prøve. Bedre bliver det ikke, da den private Bophal styrke lige pludselig også befinder sig på hospitalet, og en konfrontation imellem de to militære styrker er under opsejling.

I "Pandemi" fortælles det, hvordan der, da Nørrebro bliver evakueret, bliver sendt alt for få busser til at transportere de overlevende væk. De, der kan, forsøger at flygte, hvilket dog ikke kan lade sig gøre for historiens hovedperson. Pga. en kraftigt forstuvet fod er han nødt til at blive tilbage, og han gør, hvad han kan for at forskanse sig. Snart er han den eneste levede i byen, men da der vandrer zombier rundt, tør han ikke at forsøge forlade byen. Hans dagligdag kommer til at bestå af at kontrollere barrikaderne, samt at samle fødevarer til huse. Via kortbølgeradio er han kommet i kontakt med en anden overlevende, og de kan i et par minutter hver dag holde hinanden med selskab, samt spille skak. Det viser sig, at den værste trussel ikke fra zombierne, men derimod fra de røverbander der hærger, og som er mindst lige så dødsensfarlige. Denne novelle er inspireret af Richard Mathesons klassiker *I am legend* uden at være et plagiat.

Med "Svøben" viser Patrick Leis, at han ud over at være forfatter også er en fremragende illustratør. Svøben er den kæmpebølge af zombier, der har drevet hen over verden og i dette afsnit i bogen beskrives, hvordan de levende for alvor har fundet ud af, hvad det er de er oppe imod, og de tager kampen op og forsøger at skabe områder, hvor det er muligt for dem at overleve. Afsnittet er således også velvalgt til at blive fortalt via rigtigt flotte og velvalgte illustrationer, der er af samme niveau som de Leis lavede i bogen *Når mørket kommer*.

Sidste fortælling er "Necrode-mic". Denne historie vil dårligt kunne stå som en selvstændig novelle, men den er da også mere en opsummering på hele bogen. Magthaveren i C-city 1 betragter sit rige og tænker på det, der har bragt ham dertil og på, hvad der skal komme fremover for at opretholde det samfund, som passer

ham bedst. Vi er nu fremme ved det sted hvor *Requiem* tager over...

Som nævnt er bogen ikke en roman, men kronologien og sammenhængen imellem de forskellige noveller er dog så stor, at den på mange punkter kan betragtes som en samlet roman, hvor det blot er forskellige personer og settings, der bringer fortællingen videre. Flere af novellerne vil således dårligt kunne stå alene, da de netop er en del af den helhed, som bogen skaber. "Pandemi" bør dog fremhæves som den bedste af novellerne. Det er en novelle, der ikke spinder nogle tråde til de andre bøger eller skal bringe nye oplysninger frem. Det er en stemningsmættet fortælling om en dødsdømt mand, der kæmper for at beholde håbet.

Som ved mange andre prequels vil det være en fordel at have læst de allerede udkomne bøger først, hvilket også gælder her. Dette er en bog fuldt på højde med *Requiem* og *Pax Immortalis*, men noget anderledes fra science fiction bogen *Psykonauten*. Det at fortælle begivenhederne igennem rækken af noveller fungerer godt, da det giver mulighed for at komme vidt omkring, både i tid og i handling. Nu glæder jeg mig blot endnu mere til bind 3 i *Necrode-mic-trilogien* udkommer.

Thomas Winther

Itras By

**Rollespil af Ole P Giæver og
Martin B Gudmundsen
Kolofon Forlag, 2008, 152 sider**

Aberne i parken på Myntekollen diskuterer Platon og spiller skak – og ofte vinder de. Små tykke mænd klædt i bowlerhatte og stok, nyder livet, mens røgen fra deres cigarer hyller hele Kirkehaugen i en tåge. Sky løver ses snige sig væk fra baggårdene, mens De Sorte Skibe lægger til i havnen fyldt med varer fra Andetssteds. Alle ved at metroen er hjemsøgt. En rejse kan bringe dig for en tid ud i urskovens lidt melankolske efterårsro, eller hvis du er uheldig, den blytunge Rejse gennem Natten mod Dag. Hvis du synes at alt dette

er langt ude, well, dette er blot få af de ting du kan komme ud for i Itras By.

Itras By er et terningsløst Indie-rollespil i den surrealistisk genre. Fortællingen er sat i 1920'erne og blander elementer og stemninger fra alle mulige fortællinger, film og tegneserier såsom *Delikatessen*, *Sin City*, H.P. Lovecrafts horror, Jules Vernes 'fantastiske' fortællinger, Agatha Christies detektivromaner, Will Eisner, Bertolt Brecht og mange mange flere. *Itras By* vender fortællingen på vrangen ved at bruge virkemidler fra drømme og galskab uden strenge krav til logik. Virkeligheden er stadig udgangspunktet, men drømmene og mareridtet er krydderiet.

Det er en fælles fortælling, hvor spillerne bidrager meget mere aktivt, end du kender det fra traditionelle rollespil. Det er selvfølgelig stadig spillerens ansvar at styre omverdenen, de begivenheder der sker omkring spilpersonerne og de bipersoner som de møder – men tilfældet – og dine medspillere – leger med. *Itras By* benytter sig af to sæt kort, som kan dreje fortællingen i ukendt retning.

Det ene sæt kort, Handlingskortene, bruges til at afgøre udfaldet af en scene. Fortællingen afgøres mest i dialog mellem spillerne og spillederen, men nogen gange kan det forøge spændingen at have et element af usikkerhed. Du kan f.eks. trække kortet 'Ja, men'; "Du får til det du prøver på, men konsekvensen er noe helt annet enn du forventet." Kortet giver du til en anden spiller efter dit valg, som så skal fortælle, hvad der så sker; f.eks. kunne din spilperson være i gang med at bryde ind i et hus og stjæle en bestemt dagbog. Din medspiller fortæller dig at i stedet for hans liv, læser du en beskrivelse af din hverdag med det lille tvist, at der står at du føler dig overvåget fra skyggerne...

Chancekortene er med til at bidrage til den surrealistiske stemning i *Itras By*. De bruges hvor der er en situation i fortællingen, men hvor det er lidt uklart hvor den skal bevæge sig hen. Kort kan f.eks. betyde at I gennemspiller scener, som er foregået tidligere i fortællingen, og som har haft på-

virkning på den scene I er i gang med, spoler frem i fortællingen og i et snapshop fortæller hvilken sindstilstand jeres spilpersoner så vil være i, at stemningen fuldstændig skifter om fra f.eks. det lette til det mørke, eller at spil- eller bipersoner træffer pludselige og muligvis skæbnesvangre valg. *Itras By* benytter sig i høj grad af improvisation, hvor alle er aktive deltagere. Man skal være parat til at give hinanden rum og være åben for nye ideer.

Verdenen, eller byen, er godt beskrevet med alle dens kvarterer og ødemarken omkring den. Der foregår masser af skumle og underlige ting bag de hæklede gardiner og der er masser af konflikter at give sig i kast med. Der er seks forskellige forslag til kortere og længere kampagner, og et mere fyldigt eventyr, som du kan starte ud med og bygge videre på. *Itras By* er meget stemningsfuld og inspirerende. Problemet med lidt usædvanlige verdener kan nemt være, at du ikke helt ved, hvad du skal bruge det til. Her føler jeg, at forfatteren tager dig rimeligt godt i hånden og giver råd og vejledninger til, hvordan du får spillet til at glide. Den helt store udfordring ved *Itras By* er, dels at det meget bygger på improvisation, og dels kræver de 'rigtige' spillere.

Bjarne Sinkjær

Matter

Roman af Iain M. Banks
Orbit, 2008, 593 sider

Med *Matter* byder den skotske forfatter Iain M. Banks på et længe ventet gensyn med sit populære The Culture-univers, som han senest besøgte for otte år siden med romanen *Look To Windward*. En af styrkerne ved Banks' forfatterskab er, at han sjældent gentager sig selv. I sine mainstreambøger (som Iain Banks, uden M) har han leveret alt fra insektkrybende horror til spraglede familiesagaer, rock-'n'-roll-myter, fantasy og blodige seriemorder-krimier. Helt samme variation finder man ikke i hans science fiction-bøger, men de spænder alligevel vidt i stil og indhold,

og *Matter* er ingen undtagelse.

Selv om romanen rummer adskillige genkendelige elementer fra de øvrige Culture-bøger – skibe med sære navne (eks. You'll Clean That Up Before You Leave), excentriske robotter, avancerede våben (inklusive det klassiske kniv-missil) og en overraskende slutning – føles den mere som en fantasy-fortælling tilsat en god dosis science fiction end den fuldblods space opera-beretning, man normalt forventer fra Banks.

En stor del af *Matter* foregår i kongeriget Sarl, hvis hersker i romanens begyndelse bliver myrdet af sin næstkommanderende midt under en krig, som også koster kongens ældste søn livet. Det efterlader teenageren Oramen som eneste tronarving, men indtil han bliver myndig, tager hans fars morder over som regent. Oramen skal derfor ikke blot vænne sig til sin nye status og manøvrerer sig gennem intrigerne ved hoffet, men også finde ud af hvorfor nogen prøver at komme ham til livs.

Imens viser det sig, at Oramens storebror, Ferbin, ikke som antaget er død. I stedet er han på flugt sammen med sin tjener, Choubris Holse, og forsøger nu at skaffe hjælp udefra. Hans mål er søsteren Djan, som for mange år siden forlod Sarl, fordi hendes fremtidsudsigter som kvinde og prinsesse i det feudallignende samfund var begrænsede til at finde en mand, hun kunne blive gift med.

Ud fra ovenstående referat er der ikke meget science fiction over *Matter*, og som nævnt føles meget af romanen heller ikke som sådan. Men det står hurtigt klart, at Sarl ikke er et middelalder-rige, men en del af en såkaldt Shellworld – en kunstig planet inddelt i lag, nærmest som et lag.

Dertil kommer, at Djan rejste, fordi The Culture så muligheder i hende og siden placerede hende i Special Circumstances – The Cultures svar på en black ops-afdeling – hvor hun er blevet ændret til ukendelighed og udstyret med en lang række nye evner. Da Djan hører om sin fars død – uden at kende sandheden bag den – vælger hun at vende tilbage til sin fødeverden, selv om prisen for at forlade Speci-

al Circumstances er, at hun må opgive mange af sine ny erhvervede evner.

Så mens Ferbin og Holse rejser op gennem deres Shellworld og undervejs opdager, at universet er langt større og mere kompliceret, end de nogensinde havde forestillet sig, foretager Djan den modsatte rejse – tilbage til fortiden. Men selv om Djan er Culture-repræsentanten i *Matter*, er det dog tydeligt, at Banks' hjerte ligger hos det umage makkerpar Ferbin og Holse. Ferbin kæmper mod sit eget image som udelig playboy-prins, mens Holse til sin herres irritation får en stigende politisk bevidsthed og begynder at gøre sig tanker om sin plads i samfundet.

Til gengæld lider romanen under, at Djan og Oramens dele af historien ikke fænger i nær så høj grad, og *Matter* er da heller ikke på højde med Banks' bedste Culture-romaner som *Consider Phlebas* og *Use of Weapons* (udgivet på dansk som *Lejesoldaten*), men mindre kan selvfølgelig også gøre det. Under alle omstændigheder er der stadig tale om et spændende og medrivende eventyr fyldt med sære racer og verdener (langt flere end i de hidtidige Culture-bøger), bizarre indslag fra de mest uventede kanter og masser af wow-scenerier.

Matter kan sagtens bruges som en introduktion til Culture-universet, da handlingen ses gennem øjnene på personer, der kommer fra et laverestående samfund og derfor skal have forklaret forskellige aspekter af The Culture og verden omkring dem. Omvendt bruger Banks også romanen til at få uddybet det hierakiske system, hvor avancerede racer våger over mindre avancerede racer og sørger for, at de udvikler sig i ro og mag. Det gør, at der er et hav af fremmedartede navne at holde styr på i *Matter* – faktisk i sådan en grad at bogen er udstyret med et appendiks i slutningen (men før epilogen). I den forstand er *The Player of Games* (på dansk som *Spilleren*) stadig det bedste sted at starte for læsere, som har mod på Banks og The Culture.

Lars Ahn Pedersen

Fables:

1001 Nights of Snowfall

HC Tegneserie, 144 sider, \$19.99

DC Comics 2006

Skrevet af Bill Willingham

Illustreret af Charles Vess, Michael Wm. Kaluta, John Bolton, mfl.

Man kan ikke lade være med at være imponeret af Bill Willingham's Fables-koncept. Han formår at indpasse sine figurer i alle mulige kendte eventyr og myter, så de virkelig ser ud til at passe ind i et større hele; i et konsekvent handlingsmultivers med sit helt eget liv og sin helt egen charmerende logik. *1001 Nights of Snowfall* er en hardcover grafisk roman, hvor en af Willingham's centrale Fables-figurer, Snow White, er blevet sendt ud som Fables-ambassadør til en arabisk sultan, som kun vil møde hende, hvis det er som hans elskerinde for en enkelt nat, hvorefter hun skal halshugges. Så hun udskyder sin henrettelse ved at fortælle ham en række spændende historier, nogle lange, andre korte, og vi ser således, at det i virkeligheden (i dette univers) var Snehvide som også var (forløberen for) Scheherazade. Hun fortæller historier om skelsættende begivenheder i de andre kendte fabelers lange liv; hvad der skete med Frøprinsen, hvordan de forskellige fabelfigurer undslap den onde krigsherre The Adversary's erobringer, den store stygge ulvs forhold til sin far Nordenvinden, hvilken forhistorie heksen fra diverse berømte eventyr

(såsom Hans og Grete) har, etc. - alt sammen fermt flettet sammen med Willingham's udgaver af fabel-væsners uddødelige liv og levned. Baggrunden for alle historierne er fabel-væsners flugt fra The Adversary og til vores verden – en verden som The Adversary endnu ikke har villet invadere – hvor de engang i 1800-tallet etablerer deres eget lokalsamfund ude på landet i staten New York, helt og holdent lukket af for resten af verden. Her lever fabel-væsnerne så i foreløbig sikkerhed med deres egen regering og deres egne love, fjernt fra almindelige menneskers øjne. De fabel-væsner som er mennesker, eller kan skifte form til mennesker, må gerne leve i verden udenfor, men de væsner som er dyr eller chimærer (havfruer, f.eks.) må pænt blive indenfor lokalsamfundets indhegning.

Tegningerne i denne hardcover er generelt rigtig flotte, og mange af dem er malede i stilarter af imponerende kunstnerisk kvalitet. Den eneste, hvis stil jeg er en lille smule skuffet over, er John Bolton, som jeg tidligere har været stor fan af, men som i de senere år er gået fra detaljerede stregtegninger til mere plamage-agtige malede tegninger, og det er efter min mening desværre ikke noget fremskridt. I denne udgivelse er det endda tydeligt, at han har brugt kendte modeller som fotoreference, hvilket ofte er noget, der kendetegner de noget mindre øvede tegnere – den slags burde en garvet håndværker som Bolton ikke ty til.

De mest imponerende tegnere er James Jean, Tara McPherson, Esao Andrews og Jill Thompson, som kreerer virkeligt klassisk materiale af højeste kaliber.

Fables er alt i alt urban high fantasy som næppe er set bedre overhovedet, hverken i bøger eller TV-serier, og enhver fan af gode tegneserier bør købe og læse dem, en af vor tids allerbedste serier. Den er egnet til enhver der kender og nyder gode eventyr, uanset om man er egentlig fantasy-fan eller ej. Karakter: 9 ud af 10.

Tue Sørensen

Læs også artiklen om Fables på side 18.

Ilddåb, Mission 01

Af Robert Muchamore

Phabel 2007, (2 udgave, første oplag 2008)

Robert Muchamore besøgte Danmark i 2008, og hans bøger er blevet anbefalet af Jakob Stegelmann fra *Troldspejlet*. Stegelmanns anbefalinger er altid et bekendtskab værd, uanset om man er til den genre, teksten er skrevet i eller ej.

Muchamores bøger om den 12-årige James, minder utroligt meget om en James Bond film, bortset fra at hovedpersonen er 12 år gammel i stedet for voksen.

Bagsideteksten starter sådan her:

"Cherub: verdens hårdeste træningslejr for spioner under 18 år..."

James kommer på børnehjem da hans mor dør, og der bliver ikke lagt fingre imellem, når dagligdagens hårde fakta bliver gennemgået. Tæsk og vold er dagens varme ret og den første bog er ret dyster, men der er lyspunkter. En af dem er James opfindsomhed og hans reaktionsmønstre, når han bliver stillet overfor endnu en uretfærdig behandling.

Efter en tid på forskellige institutioner ender James på et børnehjem, der træner børn til at være spioner. Træningen er lige så hård og ubønhørlig, som hverdagen han kommer fra, og handlingen er fængende, fordi man hele tiden venter på, hvordan James nu skal klare næste prøve.

Bogen er oversat af Oliver

Tramsen, der har gjort et flot stykke arbejde. Han har bibeholdt de engelske person- og stednavne, hvilket gør bogen endnu mere nærværende. Det ville være svært for en læser at acceptere hvis oversætteren havde oversat handlingen til for eksempel Valby, idet bogen skriver sig ind i det kostskolemiljø, vi har kendskab til igennem andre forfattere som for eksempel Rowling. Bogen kommer gang på gang med nye vinkler, netop fordi handlingen meget sjældent er rosenrød. Den kunne næsten være en moderne udgave af Fr. W. Farrars bog *St. Winifred* eller livet i en engelsk Kostskole, netop, fordi den er så dystert i sine beskrivelser af, hvad hovedpersonerne kommer ud for.

Lea Thume

Hvor de gamle visner

Roman af Michael Kamp
Books on Demand, 2008
112 sider

Anita arbejder på det trøstesløse ældrecenter Holmegården. Arbejdsvilkårene er ikke de bedste og pga. af mangel på personale, er hun gang på gang nødt til at tage ekstra nattevagt. Beboerne på centret er for størstedelen demente, og alle er meget plejekrævende. Demensen træder forskelligt igennem hos de ældre. Nogle er oftest triste, da de ikke får besøg af deres (afdøde) familiemedlemmer, mens andre kan optræde vrede og aggressive. De demente kan have en spøjse adfærd, men der er dog noget, der

virker for underligt, og Anita begynder at få fornemmelsen af, at der er noget galt på stedet. Ofte knager det gamle hus, strømmen går fra tid til anden og der er noget med ventilationskanalerne, der ikke er helt, som det skal være.

Der er stor forskel på Michael Kamps bøger, og denne er den mest seriøse indtil nu. Den indeholder hverken den humor hans bøger i Bobs Saga havde eller den sorte humor, som der var at finde i *Fordærv*. I stedet for humor indeholder bogen trøstesløshed i sin beskrivelse af de arbejdsvilkår, som plejepersonalet har. Størstedelen af bogen går med at beskrive episoder med beboerne, ting der ifølge efterordet alle er autentiske og i skræmmende grad ofte indeholder afføring.

Der er således ikke tale om en horror-på-plejehjemmet fortælling i stil med Bubba Ho-Tep, da der mere tages udgangspunkt i de horrible arbejdsforhold, som Anita arbejder under.

Thomas Winther

Singularity Sky

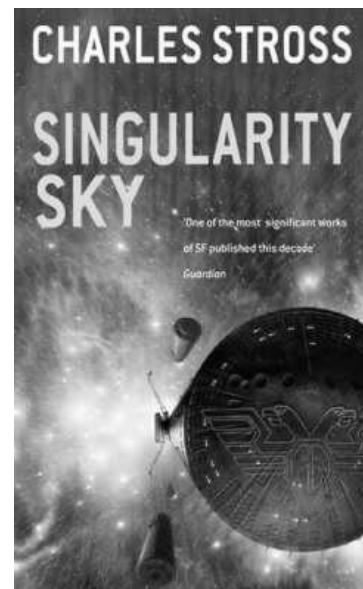
SF-roman af Charles Stross,
Orbit Books, 2003
389 sider,

“Neither of them noticed the pair of polka-dotted knickers hiding behind the ventilation duct overhead, listening patiently and recording everything.”

Charles Stross vil være en af de internationale gæster på Fantasticon 2009, så jeg – og forhåbentlig også andre – vil her i Himmelskibet i de kommende numre bringe anmeldelser af nogle af hans bøger.

Når man starter på Stross' genembrudsroman *Singularity Sky* så tryllebindes man hurtigt af de store og bredt favnende idéer. Åbnings-scenen er særdeles effektiv: En avanceret transhumanistisk rumkultur ved navn The Festival kommer til en relativt primitiv planet, og sender en regn af mobiltelefoner ned på overfladen, hvor folk samler dem op. Gennem telefonerne får de at vide, at The Festival gerne vil underholdes. Hvis bare

folk vil fortælle The Festival en historie, synge en sang eller forklare en ideologi, som The Festival ikke kender i forvejen (og det er nemt nok, da de ikke har været her før), så vil The Festival til gengæld opfylde ethvert materielt ønske. Folk kan sågar ønske sig selv-replikerende cornucopia-maskiner som kan lave hvad som helst. Naturligvis går planetens samfund og magtstrukturer straks i totalt kaos.

Vi befinder også et par hundrede år ude i fremtiden. Der har på Jorden indfundet sig en teknologisk singularitet, dvs. en teknologisk udvikling, der er så hurtig, at den faktisk løber ud af kontrol. Stross beskriver singulariteten som *“a historical cusp at which the rate of change goes exponential, rapidly tending toward infinity”* (s.163). Det der sker er, at en ikke nærmere beskrevet udvikling får en gren af menneskeheden (eller muligvis deres intelligente maskiner) til at tilnærme sig en transcendent status, hvor de kan kontrollere tid og rum. Disse kalder sig The Eschaton. For at sikre deres egen eksistens i mod andre ukontrollable udviklinger, griber de ind i resten af menneskehedens skæbne. Ved hjælp af ormehuller tager de dele af Jordens befolkninger og reetablerer dem på adskillige andre planeter rundt om i galaksen, nogle af dem endda sendt århundreder tilbage i tiden. I nutiden har adskillige af disse ufrivillige menneskelige kolonier, så udviklet deres egne unikke kulturer, delvist inspireret

af, hvor de oprindeligt kom fra. Rochard's World, som i åbningssce-
nen bombarderes med ønskeopfyl-
dende mobiltelefoner, er en af pla-
neterne i kulturen The New Repu-
blic, som overvejende består af øst-
europæere, der har reetableret en
form for interplanetarisk Sovjet-
union, komplet med paranoide to-
talitære ledere og revolutionære
arbejderråd med neo-Marxistiske
paroler.

Hovedpersonen er Martin
Springfield fra Jorden, som er en
ingeniør (og hemmelig agent –
men for hvem?) der er blevet hyret
af The New Republic til at holde
deres rumflådes flagskibs FTL-mo-
tor vedlige. Han er med da Repu-
blikken sender sin flåde afsted for
at forsvare Rochard's World mod
den mystiske Festival's "angreb".
The New Republic aner ikke, hvem
eller hvad The Festival er, mens
jordboerne er en del bedre infor-
meret. Jorden kontrolleres af et de-
centraliseret United Nations, som
generelt har et væsentlig højere
teknologisk niveau end The New
Republic. Martin finder ad omveje
sammen med Rachel Mansour, en
officiel UN-ambassadør og efter-
retningsagent med rank af oberst,
som er UN-observatør på Repu-
blikkens flåde. Da Republikken er
et dybt forankret patriarkat, lader
de ganske enkelt som om Rachel
er en mand, fordi de slet ikke kan
forlige sig med, at en kvinde kan
være så højt placeret. Og bag kulis-
serne arbejder Republikkens egne
(og inkompetente) efterretnings-
agenter på højtryk for at finde ud
af, hvem Martin og Rachel i virke-
ligheden er, og hvad deres planer
er.

Historien udspiller sig dels om-
bord på Republikkens flagskib,
Lord Vanek, og dels på den kaos-
fyldte Rochard's World. Rachel har
en politisk mission der, men nu
hvor The Festival har introduceret
en teknologisk singularitet på pla-
neten, kan man så overhovedet
regne med noget som helst mere?

I det Republikkens flåde støder
sammen med The Festival udsæt-
tes vi for masser af rumkampe,
både ægte og simulerede, og om-
bord på Lord Vanek sker der sære
ting, når Rachels hemmelige og
ulovlige udstyr aktiveres af en fum-

melfingret efterretningsagent fra
Republikken - små spionrobotter
kører rundt og kamuflerer sig med,
hvad de nu kan finde rundt om-
kring, såsom løse tøjdele... Det
skorter skam hverken på action el-
ler humor.

Charles Stross virker klart til at
være i samme boldgade som de øv-
rige eksponenter for de senere års
britiske space opera, især Iain M.
Banks, Ken MacLeod og Alastair
Reynolds. Der er rumslag, vild tek-
nologi og (ofte sortsynet) politik
for alle pengene. Det er moderne
hård science fiction fyldt med refe-
rencer til teknologi, som vi i dag
lige netop kan begynde at forestille
os, og acceptere som sandsynligt,
såsom f.eks. quantum-entangle-
ment walkie-talkies, som kan
bruges i real-time på tværs af man-
ge lysår (noget som der forskes
meget i lige i øjeblikket). Stross
snakker en del om kausalitets-
overtrædelser, som er svære at
undgå, når man rejser hurtigere
end lyset, men som skaber alle mu-
lige problemer.

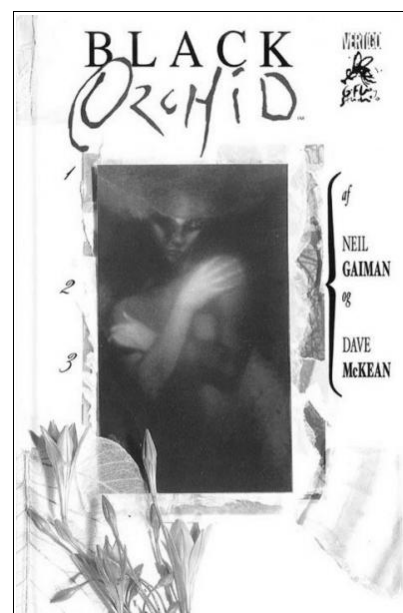
Det er en spændende og på
mange måder interessant verden
han opbygger, men der er også
svagheder ved romanen. Stross'
fortælleteknik er særdeles ikke-li-
near, hvilket de fleste historier
åbenbart skal være nu om dage.
Det er såvidt jeg kan se en trend
fra mainstream-litteraturen som en
del SF-forfattere åbenbart føler sig
tvunget til også at gøre brug af.
Denne fortællestil maskerer, at
plottet i perioder ikke skrider ret
meget frem, og klimakset på histo-
rien løber spændingsmæssigt lidt
ud i sandet, selvom dét der sker
også er en pointe i sig selv. De dele
af historien der i forvejen er bizar-
re og rodede forværres blot af den
ikke-lineære handling. Personligt
foretrækker jeg langt en lineær
handling fremfor en ikke-lineær,
bl.a. fordi detaljerne i plottet er
meget sværere at huske, når man
ikke får dem præsenteret i den rig-
tige rækkefølge. At en stor del af
plottet skal være åh-så-mystisk i
begyndelsen af historien, er for
mig et irritationsmoment som leder
tankerne hen på retningsløse TV-
serier, der ender med ikke at have
noget at sige. Romanens slutning
er svag, selvom den siger noget om

hvad der sker under en teknolo-
gisk singularitet – den siger bare
ikke andet eller mere end bogen al-
lerede har sagt indtil flere gange
tidligere. Jeg har læst et interview
med Stross, hvori han fortæller, at
han faktisk ikke tror på at en tek-
nologisk singularitet vil indfinde
sig. Udviklingen vil ikke eskalere
uendeligt og eksponentielt; den vil
i stedet komme i små og store ryk,
der aldrig går rigtigt ud af kontrol.
Det viser den hidtidige erfaring i
hvert fald. Spørgsmålet er, om man
kan anvende fortidens teknologi-
ske udviklingsmønstre på fremti-
dens. Det vil (frem)tiden vise.

Men, alt i alt en læseværdig ro-
man med masser af både humor og
gode SF-idéer. Jeg vil straks gå i
gang med flere af Stross' bøger,
herunder også efterfølgeren til
Singularity Sky; *Iron Sunrise*.

Karakter: 8 ud af 10.

Tue Sørensen

Black Orchid

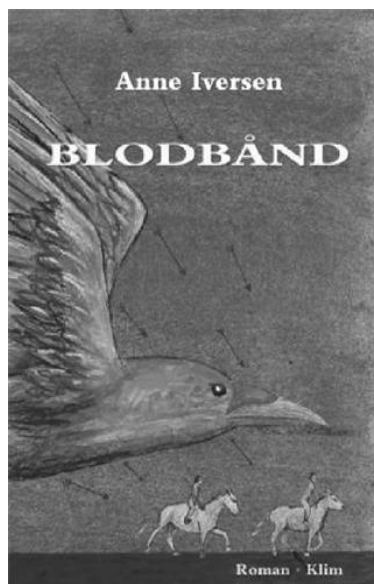
**Tegneserie af Neil Gaiman og
Dave McKean
G. Floy Studio 2006**

Black Orchid er en smuk udgivelse.
Det er en indbundet tegneserie,
som er smukt illustreret af Dave
McKean (blandt andet kendt fra
forsiderne til Sandman-tegneseri-
erne og filmen *Mirrormask*). Hvert
billede er et helt lille maleri i sig
selv. Historien er fortalt af Neil
Gaiman. Tegneserien indledes med
et forord af journalisten Mikal Gil-

more fra *Rolling Stone*, der kort og godt redegør for albummets vigtighed i udviklingen af superheltegenren. Oprindeligt blev historien udgivet hen over tre numre i 1988. Netop fordi det er 20 år siden, at historien blev udgivet for første gang, ville det have været interessant, om den danske udgiver havde føjet sit eget forord til, og givet os en forståelse for, hvorfor den nu udgives på dansk. Superhelteinden *Black Orchid* var en af de perifære superhelte i 1970'erne, hvor hun infiltrerede fjendtlige organisationer gennem usete kvinderoller som f.eks. sekretæren, og hendes oprindelseshistorie forblev i overensstemmelse med hendes infiltrationsevner ukendt. Det er denne superhelteinde, som Neil Gaiman genskaber og omtænker ved at slå originalen ihjel på side 4. Resten af albummet er derefter en søgen efter den ny *Black Orchid*, en søgen som læseren foretager i selskab med albummets hovedpersoner, skurke, bagmænd, elskere samt forsmåede bejlere. Historien udspiller sig i et superhelteunivers, og læsere uerfarne med dette univers får derfor ingen præsentation af hvem Lex Luthor, Batman, Poison Ivy, Svamp Thing m.fl. er. Heldigvis spiller kendskabet til dem ikke en central rolle for historien, men det forankrer den solidt i superheltegenrens univers. Albummets klare force er de smukke illustrationer, samt Neil Gaimans brud med mange af den klassiske superheltehistories stereotyper. Dette meddeles allerede læseren på side 3, hvor skurken lader *Black Orchid* forstå, at han ikke vil spille tiden med lange monologer og sindrige dødsfælder, men at han i stedet vil skride direkte til drabet. Lidt besk kan man påpege, at *Black Orchid* lider under at være en superhelte-tegneserie, og at de forsøg på at udfordre mediet, handler langt mere om at udfordre superheltegenren, end det handler om at udfordre tegneserien som medie. At der er en tendens i USA til at betragte superhelte og tegneserier som et og samme gør sig ikke gældende på samme vis i Europa. *Black Orchid* er således både et brud med superheltegenren og en søgen efter en ny superhelteinde. Det er

en smuk og følelsesladet fortælling, og den fortælles i sit helt eget tempo, der giver læseren tid til at dvæle ved illustrationerne. Det er en fortælling, som er anbragt i et superhelte-univers, men det er ikke en superhelte-historie.

Morten Greis

Blodbånd

Roman af Anne Iversen
Klim, 2008, 224 sider

Jeg mødte den unge forfatter Anne Iversen på Bogforum i efteråret. Det var på mange måder et skræmmende møde. Ikke fordi Anne Iversen i sig selv virkede specielt afskrækkende, men alligevel: En pige på 22 år med en bachelorgrad i datalogi, i gang med at skrive sin femte roman! Ydermere er der ikke tale om serieromaner; hver roman foregår i sin egen verden. Dem der siger at 'ungdommen nu om dage' ikke gider bestille noget, skulle henvise til hende. Jeg fik et anmeldereksemplar med i hånden af forfatterens anden fantasyroman fra forlaget Klim, *Blodbånd*, og det er den jeg forsøger at anmelde her.

Titlens blodbånd henviser til familie- og venskabet mellem de to centrale hovedpersoner, Sefan og Veldan, og deres halv- og stedsøster Tailena. De er alle børn af regentparret i det lille kystrige Tantal. Da kongeriget bliver invaderet af en mægtig flåde, må de to unge brødre flygte over bjergene og lade forældrene og søsteren i stikken.

På sletterne bag bjergene bor minérfolket, og brødrene bliver optaget i en stamme af dem. Det meste af bogen beskriver deres liv i denne nomadekultur og hvordan de modnes fra drenge til mænd. Sefan og Veldan har egentlig affundet sig med deres nye liv og opgivet håbet om at vende tilbage til Tantal, men da en hær kommer over bjergene, må de gøre op med sig selv hvor de egentlig hører til.

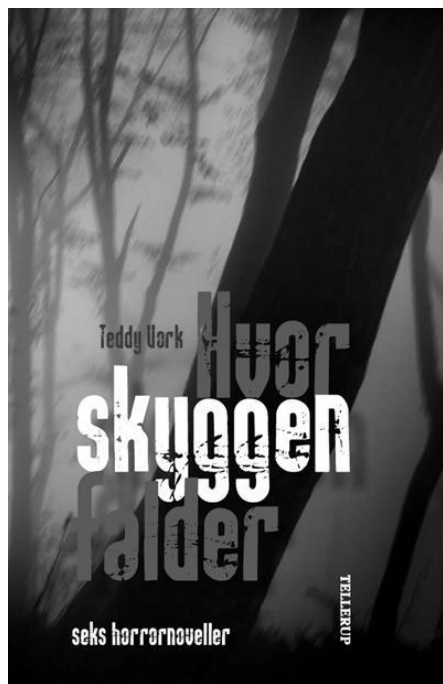
Miljøet, som historien udspiller sig i, er ikke specielt original eller detaljeret. Tantal er et ret generisk middelalderrige, og minérfolket bærer en del ligheder med de nordamerikanske prærieindianere. Det betyder dog ikke så meget, for det er spillet mellem personerne, der er romanens omdrejningspunkt. På det punkt minder bogen (uden sammenligning i øvrigt) om Astrid Lindgrens *Ronja Røverdatter* og *Brødrene Løvehjerte*. Verden er low fantasy; magi spiller ikke den store rolle, og den smule der er, kan godt fortolkes som hypnose og meditation.

Langt hen af vejen udvikler historien sig ret forudsigeligt, men der er dog én stor overraskelse hen mod slutningen, som jeg ikke vil afsløre. Det er overordnet set en velfungerende og helstøbt bog, om end uden ret mange nyskabelser. Det mest bemærkelsesværdige er sproget, for Anne Iversen skriver i sin helt egen, billedrige stil. Det vises bedst ved et eksempel (fra andet kapitel):

De følte sig forsigtigt for med fødderne, og det gik kun langsom frem. Noget blødt rørte ved Veldans fingre, og han rykkede den til sig, usikker på hvad det var, men det var bare en forskrækket klump mos, der ikke havde følt et kærtegn i årevis. Han fandt hurtigt den klamme væg igen.

Det er ikke alle steder at sprogekspementerne fungerer lige godt, men selv hvor det er på det jævne, forener det bogen med en unik stil. Anne Iversen er en ung forfatter, der nok ikke helt har fundet sig selv, men det skal blive spændende at se hvad hun udvikler sig til.

Klaus Æ. Mogenssen

Hvor Skyggen falder – seks horrornoveller

Novellesamling af Teddy Vork
Tellerup 2008, 111 sider.

Rasmus Wichmann: Teddy Vork er kendt af os her i Himmelskibet. Jeg har indtil videre syntes godt om det, han har skrevet, selv om det smalle format har tvunget ham til at skrive noget, der er ren stil uden så frygtelig megen substans. Det betyder ikke, at det er dårligt. Det betyder blot at virkemiddel og pointe er det samme, nemlig gysen – og det betyder at akkurat, ligesom med de fleste skrækfilm, er novellerne effektive nok, når man sidder med dem – man glemmer dem bare hurtigt igen.

Jeg forventede mig naturligvis mere af Vork, når han fik muligheden for at skrive lige så mange sider, som han ville. Jeg vil sige, at han lever op til forventningerne – intet mere, intet mindre.

Forsiden har intet med historierne at gøre, men fordi den er "ren stil" og ikke forestiller noget motiv, fungerer det faktisk udmærket. De brudte, "forrådnede" bogstaver er flotte. Trykqualiteten er god (om end der er mange blanke sider bagerst – temmelig uheldigt), og længden er passende.

Novellerne minder (lidt for) meget om de gamle "Skræk"-hæfter. En masse mennesker støder ind i en form for grusom kosmisk ret-

færdighed, der sørger for at de straffes umådelig hårdt for nogle mindre synder: Arbejdspres, kunstnerisk hovmod, elskovs- og have-syge, julestress, træthed ved forældreskab og utroskab. Det meste af tiden er det deres blødeste punkt, børnene, som det går ud over, og kun i ét tilfælde, Poetisk Retfærdighed, er det den straffende instans, der fortæller.

Den første, "Skyggespil" (titlen er den samme som en fransk gysertegneserie – jeg tror dog ikke at der er nogen forbindelse) er en historie om hovedpersonen, en kunstners tur ned i vanviddet. Er det rent psykologisk? Eller er det noget overnaturligt? Udmærket fortalt mht. stemningen, men det ligner for meget H.C. Andersens *Skyggen* og allehånde varianter af varulve- og Jekyll-Hyde-motivet.

"Gravsten væltet", er den svageste af fortællingerne. Der er en ånd, der hævner noget, der egentlig ikke virker specielt forfærdeligt, og novellen spiller på skrækken for at blive levende begravet. Alt for typisk.

"Eliksiren" har med sin beskrivelse af hovedpersonens udkårne, og det uheld der forekommer, en smule lighed med filmen *Return of the Living Dead 3*, så måske er der tale om lidt "homage". Den er alt for forudsigelig, men hovedpersonens besættelse af en eks-kæreste er godt skildret.

"Den Forsvundne Risengrød" er ironisk nok den bedste. Hvorfor "ironisk"? Fordi den ulig de andre, ikke prøver på at sige læseren særligt meget. Det er en mere traditionel monster-historie, der bygger stemningen godt op med nogle brokker af en ond julesang. Den uskyldige titel kombineret med dette koncept, er en god idé der ikke strækkes længere end den kan bære.

"Mellem tætte tågeslør" er også en god historie. Den foregår ude ved vadehavet, og er uhyggelig pga. stedet – et fredeligt turiststed, der pludselig kan blive livsfarligt, fordi man er på det forkerte sted på det forkerte tidspunkt (ligesom i filmen *Stormflod*) – og fordi den er bygget op omkring hovedpersonens trang til at give slip på sit barn og på en gammel konflikt

med en forsvunden far, der ikke ønskede barnet.

"Poetisk retfærdighed", spiller på en syg hjernes besættelse af Edgar Allan Poe's forfatterskab. Jeg er rimelig sikker på, at det er dén, forfatteren er mest stolt af, pga. sit "interessante tilfælde". Men problemet er, at den type historier, hvor en galning udøver sine rædselsgerninger samtidig med at vedkommende er intellektuel, allerede blev brugt og overbrugt af talrige forfattere i romantismen, Poe's egen periode, og der skal altså virkelig noget nyt til, før der er nogen grund til at læse en moderne fortolkning af samme koncept – i stedet for bare at gå til Poe selv!

Det hele minder lidt for meget om noget jeg har læst før, uden at noget dog er stjålet. Det er bedre skrevet end den store mængde af masseproducerede bras, der udgør fantasy/horror-markedet og der sigtes faktisk efter et publikum, der har en vis form for modenhed (pga. sex i "Eliksiren", og så selvfølgelig fordi der forudsættes kendskab til Poe!). Jeg ville aldrig normalt hoppe på dén galej, der hedder at et værk skal bedømmes efter sin målgruppe, eller forfatterens alder ect. Vore læsere fortjener, at vi er så kritiske, som vi kan være. Men hvis vi endelig skal tale målgruppe, så tvinger Vork læseren til at være kritisk: Ikke alene er det meget ambitiøst af en så ung forfatter at skrive til voksne, der lånes som sagt fra H. C. Andersen og Edgar Allan Poe. Og når man gør dét, skal man godt nok være sikker på, at man kan måle sig med dem – og det kan Vork selvsagt ikke.

Derudover har jeg, efter at denne anmeldelse i første omgang var færdig helt tilbage i sommer, lagt mærke til, hvordan Vork er blevet lanceret både som et nyt, ungt talent, og interviewet, som en fan der er brudt igennem. Det gavner ikke just denne samling, at den skal leve op til alt det. Hvis man endelig skulle headhunte et nyt talent, forstår jeg ikke, hvorfor man ikke greb fat i nogle mere færdigstøbte folk, såsom Lars Ahn Pedersen, Maria Broby eller Camilla Wandahl.

Det sagt, så er det faktisk en ganske god, kort og præcis novel-

lesamling. Den mangler blot sit eget udtryk. Det mest positive, der kan siges om den er, at, ulig så mange andre skræk-novellesamlinger, ikke bare springer til højre og venstre, men fastlægger et tema, som så følges stringent. Teddy Vork har tydeligvis potentiale, men denne samling bærer alt for meget præg af, at han stadig øver sig.

Flemming Rasch: Det er en lille tynd sag som Tellerup har fået udgivet her. Ingen klager over det fra min side: Jeg hader historier der fylder dobbelt så meget, som de burde og spilder min tid. Noveller er også en god ting, når man sjældent har tid til at læse en bog færdig den samme dag, man startede på den.

Der er groft sagt to kategorier af noveller i samlingen: Dem som følger en fast genrerecept uden meget slinger. Det er novellerne "Gravsten væltet", "Den forsvundne risengrød" og "Poetisk retfærdighed". Og så er der dem, der giver lidt ekstra på den ene eller den anden måde. For at starte med de tre førstnævnte, så er det hhv. en historie om, hvorfor man skal passe på med at genere de døde, en historie om nissen på loftet, der ikke er så god og sød som i sangen og en historie om hævn med noget Poe ind over. Ideerne er gode nok, men uhyggen ligger primært i, hvornår det forfærdelige sker: Der er ikke så meget tvivl om, at det sker eller, hvordan det sker.

De tre øvrige noveller synes jeg hver især har lidt mere at byde på. Den første novelle "Skyggespil" forsøger sig med et lidt Stephen King-agtigt plot om en forfatter, som får problemer med at skelne sine fiktioner fra virkeligheden. Han kommer til en psykiater, en stor fan af C.G. Jung, som analyserer vores stakkels forfatter på kryds og tværs og blot gør ham endnu mere forvirret. Det lykkes for Vork at beskrive forfatteren og hans problemer med sindet og det eventuelt overnaturlige rigtig godt og få afsluttet novellen på rimelig vis. Der er lidt småproblemer hist og her, men der er rigtig meget i denne novelle, og jeg fik et godt gys ud af den.

"Eliksiren" handler om en mand, som er blevet smidt ud af kæresten. Det er et godt stykke tid siden, men han kan ikke komme sig over hende. Ved et tilfælde får han mulighed for på magisk vis at få hende til at blive forelsket i sig igen. Læseren ved selvfølgelig, at det går galt, men undervejs er det spændende og interessant at følge hans forsøg på at fremskaffe ingredienser til den magiske eliksir. Og slutningen er alligevel ikke helt, hvad man forventer.

"Mellem tætte tågeslør" er historien om en moder, som kommer galt af sted, mens hun er med sit barn ved vadehavet og bliver overrasket af en tåge, da hun er kommet langt væk fra kysten under lavvande. Der er ikke det helt store plot i denne novelle, men moderens følelser og uhyggen går rent ind. Slutningen kunne dog godt have været lidt mere interessant.

Som man kunne forvente fra en forfatter som først lige er startet med at få udgivet sine ting, er det ikke alt, der er lige godt i denne samling. Blandt andet blev jeg irriteret over nogle lidt underlige metaforer hist og her. Og personerne rammer ikke altid plet mht. troværdighed og dybde. Men der er til gengæld også meget godt imellem, både hvad angår interessante ideer, spænding, uhygge og personbeskrivelser. Ud fra de tekster jeg har læst af Teddy Vork, vil jeg afgjort sige at hans styrke ligger i horror. Det bliver spændende at se, om hans næste samling bliver endnu bedre.

Diskussion mellem den gode og den onde anmelder

Flemming Rasch: Jeg forstår ikke, hvad du mener, når du skriver "substans". Behøver der at være mere end gys i en gys?

Rasmus Wichmann: Ja, selvfølgelig gør der dét. Gyset rammer os mest effektivt, når det spiller på ægte frygt, hvorfor man så ofte siger at vampyrer er sex, varulve har med personlighedsspaltning at gøre, og så fremdeles.

Rasmus Wichmann
Flemming Rasch

Eldritch Horrors: Dark Tales

Hplmythos.com vol. 1
Antologi redigeret af Henrik Sandbeck Harksen.
H. Harksen productions, 2008
306 sider

Dette er bog nummer to med Lovecraftiansk horror redigeret af Henrik Harksen. *Fra Skyggerne* var den første i seriens Hplmythos.dk, og nu kommer så første nummer i den engelske serie Hplmythos.com. Der er ikke tale om en oversættelse af *Fra skyggerne*, men derimod en samling nye noveller, hvoraf nogle har været udgivet i forskellige fanzines og magasiner, men de fleste ikke har været udgivet tidligere. Der er enkelte gengangere blandt forfatterne, men hvor der i *Fra skyggerne* stort set kun var danske forfattere, så er der kun et par af de 14 bidrag i *Dark Tales*, der er skrevet af danskere.

Titlen *Eldritch horrors: Dark Tales* er meget passende for samlingen, hvor alle novellerne i et eller andet omfang omhandler en eller anden form for ældre monstrositet, der bliver afsløret og vækker dybtliggende frygt hos hovedpersonerne.

Novellerne er meget forskellige både i handling, kvalitet og tilgang til the Eldritch horror. I Benjamin Szumskyjs "A Haunting From Bey-

ond" følger vi en detektiv ud i det overnaturlige, mens det i "Out of the Frying Pan", af Ron Shiflet, er en bankrøver, der møder det overnaturlige. Det ældste guder og skabninger, der er æoner gamle, møder vi i "Rest in Peace", af Gary Hill, hvor det afsløres, hvilken indflydelse der har været på de politiske ledere, mens Dan Clore i "The Dying God" beretter om, hvordan de ældste har kunnet overleve så længe på jorden, en planet der er meget anderledes i forhold til deres hjemverdener.

"The Return of Zoth-Ommeg", af Leigh Blackmore, finder sted i 1800 tallet og omhandler en mand, der under en brandert bliver bortført og slavebundet som matros på et skib. Da skibet nærmer sig øen Phonpe, lykkedes det ham at stikke af sammen med en anden fange. Denne anden fange ved en hel del om øens historie og *The Ponape Scriptures*, som er blevet fundet her. Det viser sig, at det ikke er de indfødte, som de skal frygte mest. En anden, der bliver et ufrivilligt vidne til de ældstes tilstedeværelse her på jorden, berettes der om i "The Jest of Yig" af Don Webb, hvor en mand en dag for at slippe for et regnvejr går ind i en New Age boghandel. Her finder han tilfældigt en bog skrevet af en af hans ungdomsvenner. Han køber bogen og kontakter for sjov vennen. Efter at have læst et par af vennens bøger, og været blevet noget forundret over bøgernes emne, sætter han sig for at besøge vennen – et besøg der viser, at de ting vennen skriver om i sine bøger måske har noget på sig.

En af bogens bedste bidrag kommer fra Thomas Strømsholst, og er novellen "Devouring Darkness Hovers". En krigskorrespondent er helt klart på det gale sted på det gale tidspunkt (og inden for Lovecraftiansk horror siger det ikke så lidt). Efter at være blevet berøvet og efterladt i Iraks ørken, finder han ud af, at der gemmer sig andet og mere frygtelige ting i sandet end den republikanske garde.

Den novelle der direkte gør sig mest i Lovecrafts univers, er "The Specimen" af Linda Navroth, som bygger videre på Lovecrafts "The Shadow over Innsmouth", og om-

handler nogle videnskabsfolk der har indfanget et af de væsner, der lever i vandet ud for den lille havneby Innsmouth. Det er dog mere emnet, end det er stilen der er Lovecraftiansk.

Der er dog også noveller der falder noget ved siden af. I "The Door To Nowhere" af Blake Wilson, finder en flok campister en dør der ikke umiddelbart lader sig åbne. Det viser sig dog, at skulle det lykkes at få den op, så afhænger det af den der åbner døren, om den føre til himlen, helvede, eller det store tomme intethed der findes der imellem (der dog i dette tilfælde er beboet af monstre). Novellen er for moraliserende i forhold til genre efter min smag.

Redaktørens egen novelle er bestemt en af samlingens bedste, men en historie om en bibliofil der finder bøger om forbudten lore i et skjult rum i et antikvariat, er selvfølgelig også et emne, som jeg ikke kan andet end holde af.

Bogen er rigtig og flot illustreret af Jørgen Mahler Elbang. Illustrationerne er ikke lavet til bogens noveller, på samme måde som Lars Kramhøfts var i *Fra Skyggerne*, men de passer rigtig godt ind i bogens stemning.

Selvom enkelte noveller falder ved siden af, så er det en god samling. Den risikerer dog at drukne i mængden, da mange af den type samlinger findes på engelsk. Jeg håber derfor, at Henrik Harsen vil fokusere på at få nogle flere samlinger udgivet på dansk, for selvom der ikke er så mange læsere til bøger på dansk, så er der en klar mangel på danske udgivelser i denne genre. Men indtil hans næste danske udgivelse, så er denne klart værd at bruge tid på.

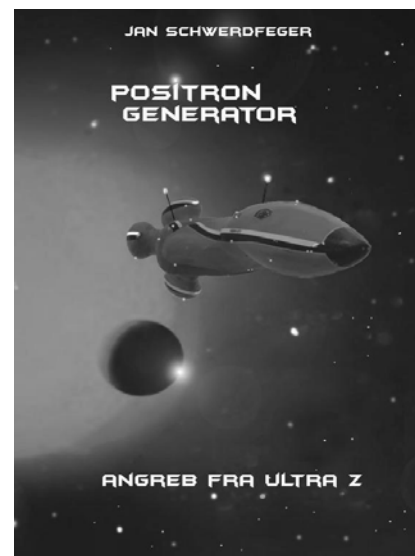
Thomas Winther

Positron Generator 2 – Angreb fra Ultra Z

Roman af Jan Schwerdfeger
Ørnens forlag, 2008, 304 sider

Dette er anden bog i ungdoms science fiction/fantasy-serien om vernerne fra planeten Ventura og deres kamp imod de onde Ixolitter.

Bogen forsætter, såvel i handling som i stil der, hvor den første stoppede. Det er en forudsætning, at man har læst nummer et, inden man kaster sig over denne, da der ikke er nogen opsummering eller præsentation af handlingen og karaktererne fra nummer et.

Ixolitternes angreb efterlod planeten Ventura stort set ubeboelig, så venturianerne er flygtet til nabo-planet Shirdi. Selvom Ixolitterne blev slået tilbage, er de langt fra besejret og de er nu ved at udvikle et nyt våben, som vil kunne lægge planeter øde med et enkelt angreb. Der er dog strid i Ixolitternes rækker, og der er flere, der ser lederen Ragyll de Luxes nederlag, som en mulighed til at overtage hans position og lede det næste angreb.

I deres kamp bruger venturianerne endnu en gang en form for "magi" ved at benytte sig af de færdigheder, de har med at kunne manipulere med magnetiske energier, samtidig med at de skifter imellem fysiske og ikke fysiske stadier. Der er også en del snak om oververdener. Dette gør, at man nogen gange sidder med lidt en fornemmelse af, at bogen er ude i et nyreligiøst ærinde frem for at fortælle en fantasy historie.

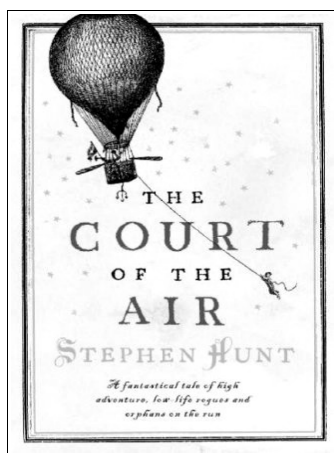
Appendixet i bogen beskriver endnu en gang en række teknologier, hvoraf det langt fra er alle der optræder i bogen, men nogle af de nye opfindelser der omtales i bogen, (f.eks. M.V.E, Monecular Vector Enhancer) havde været oplagte at beskrive yderligere i appendixet. Der er lidt mere beskri-

velse af, hvad Positron-teknologien er for noget i denne bog end der var i den første. Og den spiller da også en stor rolle denne gang, da det dommedagsvåben, som Ixolitterne bygger, er på baggrund af en stjålet Positron generator.

Bogen er rigt illustreret med computermanipulerede fotos af de modeller, som forfatteren har lavet over bogens karakterer. Disse er såmænd udmærkede, men man begynder at savne nogle ansigtsudtryk på figurerne eller, at de kunne stå i lidt andre opstillinger, end de fik, da de blev modelleret.

Kunne man lide etteren, vil man sikkert også kunne lide denne. Personligt manglede jeg, at universet blev udvidet med mere end blot et par planet og karakternavne. Jeg så gerne, der skete noget mere udvikling af karaktererne og deres indbyrdes relationer, og at de ikke blot blev bedre til at rejse i ikke-fysiske tilstand imellem planeterne. Endnu en gang savner jeg også, at der var noget i handlingen der afspejler, at væsnerne er humanoide hunde, katte og øglevæsner. Med andre ord så er den verden, der blev introduceret i bog et, ikke blevet synderligt udvidet med bog nummer to.

Thomas Winther

The Court of the Air

Roman af skrevet Stephen Hunt
Tor Books 2008, 592 sider

The Court of the Air starter dramatisk på side et. Den forældreløse Molly Templar bliver sendt tilbage fra den forretning, hendes lokale fattiggård har lejet hende ud til, og det er ikke første gang, hun sendes

tilbage. I stedet for smæk, venter der hende blot endnu et arbejdssted, denne gang på et bordel i den øvre ende af skalaen. Igen går det meget hurtigt galt for Molly. Hendes første klient, en ældre adelsmand, viser sig at være morder. Han slår Mollys veninde og prøver at myrde Molly selv. Det lykkes hende dog at flygte – med morderen lige i hælene. Da hun senere vender tilbage til bordellet, finder hun kun én stor blodpøl – alle er brutalt slået. Det bliver åbenbart for Molly, at det er hende selv – ikke alle de andre forældreløse – der er målet for denne brutalitet. Hjulpet af en robot "dampmand", dette er steampunk, flygter hun, til et underjordisk kongedømme, som i den grad ligner det postrevolutionære Frankrig, men med et twist. F.eks. går folk til yderligheder i ligestillingens navn, og lemlæster sig selv for at være lige med de handikappede! Alle der ses ilde på af revolutionens arkitekter, kastes for pøblen.

Den anden hovedtråd i plottet er, endnu en forældreløs' genvordigheder, drengen Oliver Brooks. Han er opfostret af sin onkel, og har brugt det meste af sin barndom på at se luftskibe lande og lette i en lille provinsbys lufthavn. Oliver overlevede den luftskibulykke, som dræbte hans forældre, da han var et år gammel. Derefter levede han fem år i en afsides region i en anden verden, Feywall, og kom så til sin onkel i provinsen. Da selv en times påvirkning af feytågen kan udvikle latente psi-kræfter, har Oliver fem år lange ophold påkaldt sig myndighedernes opmærksomhed. Især da han ikke rigtig udviser nogle psi-kræfter. Han skal derfor løbende melde sig på den lokale politistation. Her undersøges han for tegn på psi-kræfter, der hvis de findes, vil placere ham enten på en sindssygeanstalt eller i det hemmelige politi. Efter endnu et ugeinterview vender Oliver hjem til sin onkel, der i mellemtiden er blevet massakreret sammen med resten af familie og ansatte. Kun Harry, en gæst i huset med blakket ry, og Oliver er skånet og flygter.

Imens er Molly blevet reddet af en noget spraglet gruppe mennesker: En videnskabsmand en jour-

nalist, en ex-ubådsmatros og endnu en damprobot. Sammen besøger de statens arkiver, hvor det fremgår, at Molly lider af særlig blodtype. Alle der har denne, bliver myrdet.

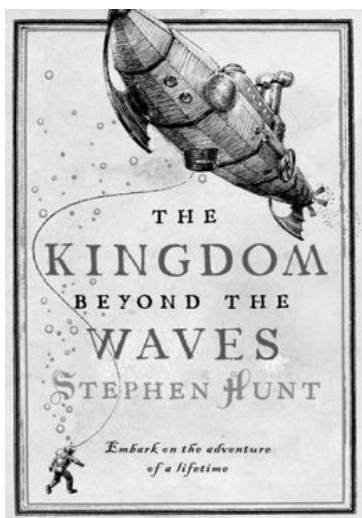
Begge flygtninge overvåges fra luften af "The Court of the Air". Det er med introduktionen af dette element, at vi effektivt bevæger væk fra troperne i et kontrafaktisk victoriansk drama, eller steampunk, og over i noget langt mere interessant og fornyende.

Denne roman er proppet med indfald, som hentet ud af Charles Dickens London-beskrivelser, koblet med både svævende byer og undergrundsriger. Sidstnævnte ledet af Gamle Guder, hentet direkte ud af Lovecraft. Problemet her er nok det samme, som ved så mange debutromaner. Der er tale om en ret primitiv søg og erstat teknik, hvor velkendte elementer fra Dickens "blot" er udskiftet med noget fantastisk, men hvor dels de andre Dickens-detajler ikke er modificeret i overensstemmelse hermed (hvorfor stadig køre i droske, når man har svævende byer? Hvorfor stadig have de traditionelle penny dreadfuls, når der er undergrundsriger af grum karakter at tage historier fra, eller feytågeeffekter at lege med?). Og hvor de indsatte fantastiske elementer får lov til at stå alene i et vakuum uden afsmitning på resten af verdenen, der er bygget op for os. Det gør det hele lidt rodet, og noget mindre realistisk – selvom jeg må sige, at det er en fryd at se så stor iderigdom hos en moderne forfatter!

Også håndteringen af plottet udviser typiske debutantfejl. Der er stort set ethvert tænkeligt plot, subplots og mikrotvists strøet med rund hånd ud over fortællingen. Og et hav af referencer, til Verne, til Cthulhu-mytologien, til *Doctor Who* Tv-serien, osv. Det gør dette til en ret så tung roman at læse, der er et utal af situationer der skal holdes rede på, samtidig med at der simpelthen sker så meget på siderne, at det næsten virker febrilsk. En alvorlig bagside ved dette er desværre at personkarakteristikken kommer til at halte ret så meget. Hvad der med blot få sætninger kunne have fået os IND i

Oliver og Molly og de andre personer kommer aldrig, vi forstår dem ikke så godt, vi følger blot med i deres ageren i plottet. Som et stykke musik samlet af mange kilder, flot og overbevisende i sin musikalitet, men med så hurtige klip at indfølgelsesevnen går tabt. Om Molly ved vi kun at hun er 15 år (men kun hvis man stykker flere små oplysninger sammen og selv regner det ud), og at hun er fingernem med maskiner. Det er alt, hvad vi egentlig ved om hende på de første 600 sider! Og det er ikke fordi, Hunt ikke kan beskrive sig effektivt igennem grundoplysninger, f.eks. bruger han halvanden side på at fortælle, hvordan pistolerne virker, uden at det bliver kedeligt, og en række af hans bipersoner er også fint skildret i få sætninger. Jeg tror bogen ville have vundet meget ved en enkelt omskrivning mere. Det skæmmes en ellers rigtig god fortælling som er ganske læseværdig og underholdende – ikke mindst pga. iderigdommen.

Knud Larn

The Kingdom Beyond the Waves

Roman af Stephen Hunt
Tor Books 2008, 560 sider

Professor Amelia Harsh er besat af at finde den tabte civilisation Camlantis (gæt selv hvad Hunt sigter til her), en civilisation fra urtiden som eftersigende skulle have overvundet sult, krig og sygdomme ved at pille (genetisk) ved menneskets indre basale behov. Hun vender tilbage til Jackals efter endnu en mis-

lykket arkæologisk ekspedition og finder sin stilling nedlagt, hende selv latterliggjort, og uden midler og muligheder til at gennemføre sin fortsatte søgen. Tvunget af omstændighederne og hendes egen indre besættelse tager hun imod hjælp fra familiens ærkefjende, den superintelligente og meget rige Abraham Quest. Han ejer en tussegammel krystallbog, der påstår at Camlantis ligger nedenunder en indsø i den morderiske jungle i Li-ongeli. Amelia påtager sig en ekspedition derind sammen med de folk, hun nu kan fremskaffe – den ene mere umulig og sindssyg end den anden. Det kan jo ikke blive værre, som hun går og trøster sig selv med. Men det kan det. Meget værre. For hendes lille ekspedition vil ende med at dreje sig om hele verdens overlevelse i en slutning, der er ren James Bond.

Dette er formelt fortsættelsen til *The Court of the Air*, og her er alle de samme indfald som i denne, og en del af de samme personer. Guiden er også her en damp-robot, ubådsmatrosen stiller en ubåd til rådighed for sejladsen op ad floden til indsøen, osv.

Man kan faktisk godt læse de to uafhængigt af hinanden, men jeg vil anbefale at læse dem i rækkefølge. Det giver et bedre indblik i verdenen i *The Kingdom Beyond the Waves*, at man har læst mylderet af detaljer i *The Court of the Air*. Begge bøger fokuserer på Jackals-kongedømmet, en stat der i bund og grund ligner England i det 18/19 århundrede, bevogtet af en flåde af luftskibe mod det yderst fjendtlige og altid krigsliderlige naboland Quatreshift.

Hunt skriver med en meget sort humor og med mange tvister i sit plot og sine utallige subplots, og det gør fortællingen også i denne bog to meget mættet. Det er dog glædeligt, at se at Hunt i denne bog tager sig mere tid til at pleje sine hovedpersoners karakteristisk, ikke kun i deres ageren, men også med få velvalgte beskrivende sætninger.

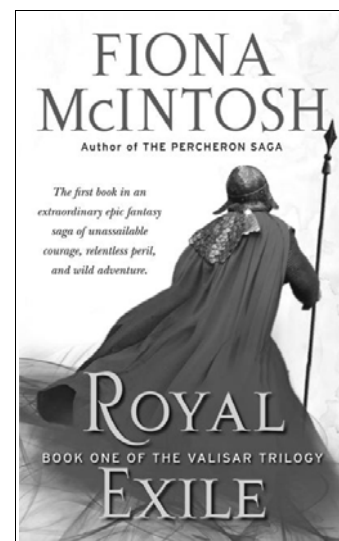
I første bog var vi vidne til en invasion af Jackals fra Quatreshift, assisteret af dampprobothæren som vi får beskrevet underligt sympatisk, men som afværges af Court

der bogstaveligt talt holder øje med Jackals fra luftskibene. I bog to er vi overvejende udenfor Jackals på ekspedition (med ubåd!). Det er tydeligt, at Hunt har læst Conrads *Heart of Darkness* og Doyles *The Lost World*, og vore sammenbragte helte må kæmpe mod både intelligente planter, vilde damprobotter og kæmpeøgler.

Bogen gør det en toer skal gøre, udvider vores forståelse af verdenen (Jackals, Damprobotternes Frie Stat, Quatreshift osv.), beholder et par af de nu kendte personer og introducerer nye vi kan knytte til og tage afstand fra, og så virker hele bogen mere velskrevet end debutromanen. Der er stadig meget (alt for meget) søg og erstat over de elementer, der skal gøre denne bog fantastisk set ift. en almindelig victoriansk roman, men det bliver bedre og bedre.

Nu glæder jeg mig til at se hvad Hunt kan få ud af en treer?

Knud Larn

Royal Exile

- Book one of the Valisar Trilogy
Roman af Fiona McIntosh
HarperVoyager, 2008

Fiona McIntosh er forfatter til tre tidligere fantasy trilogier, *The Quickening*, *Percheron*, og *Trinity*. Denne bog er første bind i endnu en trilogi, *Valisar*. Det er altså en øvet pen, der skriver i trilogiformatet.

Penraven er det økonomiske og kulturelle centrum i et imperium, der består af en række selvstændi-

ge og stolte fyrstedømmer. Et efter et falder de omkringliggende lande til den invaderende barbarhær. Ledet af den frygtløse og frygtindgydende Loethar gør barbarhæren kort proces med alle modstandere og udstrækker et særlig blodigt regime overalt, hvor den kommer frem. Da fyrsterne er for stolte til en koordineret modstand, og kæmper ærefuldt, går der kun kort tid før barbarhæren med sin råstyrke og beskidte tricks står ubesejret foran porten til Penraven.

Den gamle Kong Brennus af Penraven, hvis familie gemmer på en stor hemmelighed der går i arv fra far til søn, bliver af situationen tvunget til at træffe nogle ubehagelige valg imellem, hvem i sin familie der skal overleve, og hvem der ikke skal. For at der i det mindste vil være én søn, der kan gemmes væk, indtil han i fremtiden kan tage kampen med Loethar op og generobre kongedømmet på hele familiens vegne. Loethar, der ved, at der er noget med disse fyrstegener, spiser sine overvundne fyrsters hjerter for derigennem at optage hemmeligheden. Men midt i denne brutalitet har Loethar også problemer med at holde kvinderne i sin familie i skak, og han rummer også en uventet medlidenhed og en vis mængde tvivl på sig selv, som er med til at runde et mere naturligt billede af den onde modstander. Tilsvarende hærdes den unge arving under begivenhederne trods sit unge umodne sind, og det mere en antydes, at vores gode hovedperson ikke nødvendigvis kun vil udføre gode handlinger, men også har sin mørke side at slås med.

Hvis man har læst en McIntosh bog før, ved man, hvad man får: En god fortælling der flyder dejligt og spændende af sted, men som også giver sig tid nok til at gøre hovedpersonerne til andet end papmaché. Ingen er rigtig gode eller rigtig onde, bogen gør meget ud af at vise, hvordan små hurtige valg i en tilspidset situation kan forme begivenhederne i lang tid frem over. Og så går McIntosh ikke af vejen for at realisere sin historie på dens egne betingelser, så da vi når til kannibalisme og forræderi, ja så skildres dette lige så naturligt og lige så udpenslet som de romantiske scener.

En tredje fornøjelse ved McIntosh er de mange små detaljer i omgivelserne. Dette er ikke bare bygninger, landskaber, heste, våben og tøj – nej det virker helt ægte på siderne pga. ganske få men sigende detaljer i skildringen. McIntosh har gjort sin research godt og har rejst rundt i både Wales, Grækenland, Cypern og Tyrkiet, hvor disse detaljer som grusets beskaffenhed under fødderne, farverne på træernes blade, etc., er samlet op. Alt dette hjælper til at løfte en almindelige fantasy-fortælling lidt højere op end normalt, specielt i dette fastlåste trilogi-format som er markedsdiktet, og som også denne bog er en del af. Bind et ender det rigtige sted med mange uløste gåder og et behov hos læseren i at vide mere. Nu håber jeg blot, at McIntosh kommer forbi det evindelige døde trilogipunkt i bind to, hvor der som regel ikke sker noget, for det er begyndt godt.

Knud Larn

Svavelvinter

**Fantasyroman af Erik Granström
Järnringen Förlag 2004, 518 sider**

På et af mine tilbagevendende besøg i Sverige stoppede jeg lige forbi science fiction-boghandlen i Malmø. Hvor skønt at vi har fået en specialboghandel så tæt på, hvor priserne er så lave på engelske bøger og film. Og hvor ekstra spændende at der en gang imellem også er svenske titler, som fanger blikket og giver læselyst.

Denne gang er det en fantasy titel – ja egentligt er det første bind i

en trilogi, *Krönikan om den femte konfluxen*, og bygger på et rollespilsscenario fra 1980'erne, men jeg har endnu ikke set noget bind to til trods for, at bogen efterhånden er 4 år gammel! Kom så Granström, vi vil vide hvad der senere sker!

Erik Granström er ifølge det vidende personale i butikken et kendt og elsket navn i svensk fantasy, men for os danskere er han jo helt ukendt. Her er derfor lidt biografiske oplysninger taget fra et hurtigt email-interview:

”Under hela mitt vuxna liv har jag vandrat från den ena sysslan till den andra, men ständigt återvänt till Trakorien, landet där krönikan om den femte konfluxen utspelar sig. Öarna har blivit en del av min värld, inte minst tack vare de många entusiaster som genom åren spelat rollspelsserien vilken redan 1987 inleddes med *Svavelvinter* – samma titel jag valt för krönikans första del. Deras uppmuntran, synpunkter och förslag har varit ovärderliga.

Jag föddes 1956 och bor på en gård i Knivsta mellan Uppsala och Stockholm. På gården finns också drösvis med hästar, får, hundar och katter som ibland dyker upp i berättelsen. Men även om nästan alla personer och en del djur i berättelsen har verkliga förebilder, ska naturligtvis ingen läggas till last för mina fantasier och överdrifter.

Från början är jag utbildad till veterinär men jag har arbetat som lärare, botat djur, letat bakterier i mat, varit redaktör, informationschef, VD och reklamkamare. Den brokiga bakgrund har satt sin prägel på allt jag skriver, liksom mitt intresse för historia, film och litteratur. För fyra år sedan blev jag anställd av databasföretaget MySQL AB, som delvis grundats av min vän David Axmark, och jag har under det senaste året kunnat skriva på min berättelse en dag i veckan. Romanen *Svavelvinter* har därmed äntligen kunnat bli klar som den första av tre i krönikan om den femte konfluxen”

Selve afsættet i bogen er ligetil: Ukendte fjender efterstræber her-

skeren Praanz de Kaelve, men han handler, inden de kan forsøge igen. Et skib ligger klar til afgang mod øen Marjura, der ligger helt oppe ved polarisens rand, og Kaelve tager af sted med det samme. Undervejs indser han dog, at der er meget mere end blot en magtkamp på spil her. Profetier advarer mod den kommende konfluks og hvad gemmer sig bag det underlige kodeord "svavelvinter"? Det er storladent fantasi, som vi kender den, men fermt kombineret med en thriller plotline, der giver noget mere power til fortællingen.

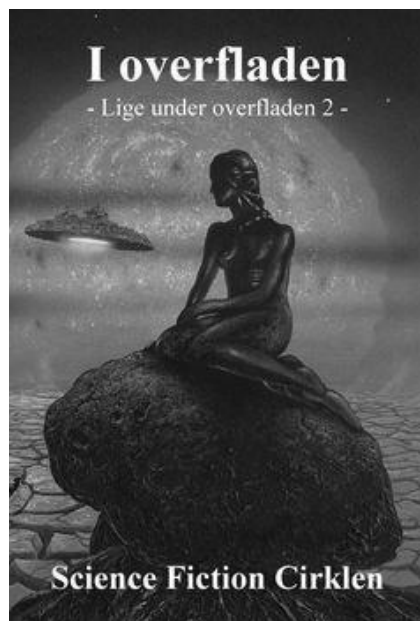
Bogen er skrevet i krønikeformen, og det skal man lige vænne sig til. Der er et mylder af personer der alle påkalder sig opmærksomhed, alle centreret omkring Marjuraen, centeret for svovludvindingen i det Trakoriske Rige. De kommer med vidt forskellige opgaver, en kommer for at jage fortidsfund, en anden er våbensmugler, en tredje er på arbejde for det hemmelige politi, og en fjerde – for nu blot at stoppe der – er på jagt efter en drage. Det dejlige ved dette komplicerede klientel er, at de alle er beskrevet i detaljer og lever på siderne, ingen af dem er skabeloner. Dét er nok Granströms største fortjeneste: Alle personer, ja selv hans verden, er én han kender dybt (angiveligt har han befundet sig over 13 år i dette rollespils-scenarium), og der er detaljer alle vegne i romanen. Bedst af alt er naturligvis også, at der er en kamp mellem en ridder og en drage. Det ER altså ved at være sjældent at vi møder dette klassiske fantasytrope i moderne romaner, hos Granström er scenen skøn! Her er også magi, helt rigtig uforfalsket magi, og det hænger sammen i denne roman (for en gangs skyld), fordi det netop er skræmmende dyrt at bruge og meget opsigtsvækkende, hver gang det anvendes. Ganske som ægte magi ville virke i vores verden.

Men det er pengenes magt, ikke magiens, der styrer Trakorien, og pludselig bliver Granström jo lidt mere interessant, ikke sandt. Hele romanen emmer af politisk kommentar til liberalismens lyksaligheder, men det er effektivt gemt under den rendyrkede fantasi, der –

eftersom det stammer fra et rollespil – er lige dét mere voldeligt, blodigt og aggressivt, og til gengæld noget nedtonet på det romantiske område. Men det er OK, det er Granströms personlige take på genren og det er meget læseværdigt!

Og så er det altså helt ligetil at læse svensk, du klarede også interviewet, ikke sandt? Så bare klø på!

Knud Larn

I overfladen - Lige under overfladen 2

Antologi redigeret af Carl-Eddy Skovgaard
Science Fiction Cirklen 2008
268 sider

I 2007 udgav Science Fiction Cirklen (SFC) en antologi med danske science fiction-noveller under titlen *Lige under overfladen*. Den blev så stor en succes at SFC har besluttet sig for at lade den blive en årligt tilbagevendende begivenhed. I overfladen er nr. 2 i serien, og en tredje er på vej.

Titlen på den anden antologi er ikke bare et ordspil på den førstes titel, det er også titlen på en af novellerne. I alt byder samlingen på tyve noveller af varierende længde – fra mindre end fire sider til toogtyve. Forfatterne er en blanding af folk, der har skrevet i årtier, til helt unge forfattere der debuterer i denne antologi. Stil og indhold i novellerne er lige så varieret

som forfatterne selv; men ud over at de alle er science fiction, er der én fællesnævner, som jeg vil komme tilbage til. Mange af historierne er bygget på særligt danske emner og steder, men mange andre læner sig meget op af den engelsk/amerikanske tradition. Der er ingen af novellerne der vil flytte milepæle inden for genren, men der er heller ingen direkte dårlige historier.

I *overfladen* lægger hårdt ud med Kenneth Krabats "Historiens korte arm", der handler om at man dybt under jorden finder en maskine, der kan flytte mennesker til andre planeter. Man ved ikke hvilke planeter, og det er en énvejstur, men det afholder ikke hundredtusindvis af drømmere, tabere og desillusionerede i at strømme til Maskinen for at komme væk fra Jorden. Det er ikke en nem tur at komme ned gennem lange, snævre tunneler, og hovedpersonen må bogstaveligt talt vade gennem ligene af folk der er bukket under for strabadserne før de nåede målet. Der er dømt mareridt fra første linje, og der er ikke meget lys for enden af tunnelen.

Den førnævnte fællesnævner er at denne mørke linje faktisk går igen i alle historierne, der ikke rummer mange håb for fremtiden. Patrick Leis, nok den mest kendte forfatter i samlingen, byder på en lille zombie-historie, "Infektion", der næppe vil rumme mange overraskelser for dem, der kender hans forfatterskab. Novellen er også at finde i hans nye novellesamling *Necropolis*, som er anmeldt andet steds her i dette nummer af *Himmelskibet*. Mere original er Søren Hemmingsens "Bidrag til danmarkshistorien", der bruger den danske monsterfilm *Reptilicus* som springbræt til en fortælling om hvordan fascisme kan vinde frem med sikkerhed som undskyldning – man aner nogle paralleller til angrebene på frihed i den såkaldte "krig mod terror". Mest markant er nok den garvede forfatter John Peter Andersens "Krydsning" om en first contact-situation skildret fra både menneskenes synspunkt og de insektlignende aliens'. Begge sider af konfrontationen bliver drejet mere af begær og magtsyge end af ønsker om samarbejde og

fredelig sameksistens – det er ikke ligefrem hyggelæsning.

Der er faktisk kun én novelle i samlingen som kan siges at være munter, og det er A. Silvestris "When the Music's Over", der er en ret syret historie om mærkelige rumskibe der lander i Central Park. Munterheden har dog også sine mørke sider, så historien falder ikke helt uden for antologien formentlig uplanlagte tema.

Ud over de nævnte historier er der noveller af Richard Ipsen, Flemming R.P. Rasch, Arash Sharifzadeh Abdi, Nikolaj Højberg, Camilla Wandahl, Ellen Miriam Pedersen, Rasmus Wichmann, Camilla Fønss Bach Friis, Brian P. Ørnbo, Gudrun Østergaard, Manfred Christiansen, Sara Tanderup (med titelnovellen), Lars Ahn Pedersen, Dan Mygind og H.H. Løysche. Mange er disse vil være velkendte navne for folk der jævnligt læser Himmelskibet, men der er rart at se at SFC også har formået at aktivere en mængde nye forfattere, der ikke i forvejen er kendt i miljøet.

Klaus Æ. Mogensen

HULK: Heart of the Atom

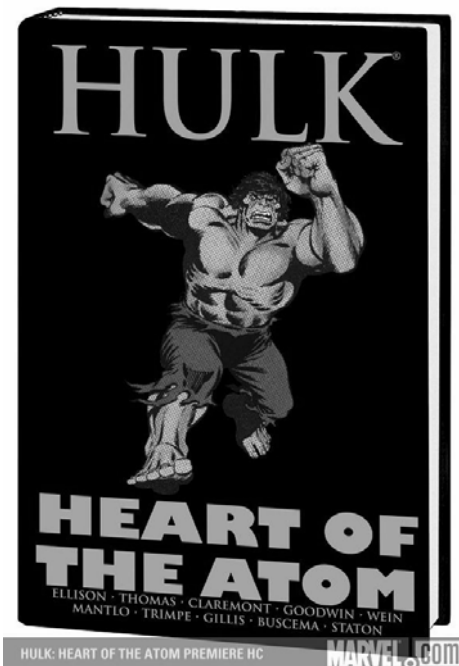
HC Collection

Tegneserie, 240 sider

Marvel Comics, 2008

Skrevet af: Harlan Ellison, Archie Goodwin, Bill Mantlo mfl.

Denne hardcover-samling indeholder alle de klassiske historier om Hulks rejse til den subatomare verden K'ai, hvor han møder den guldhårede, grønhudede dronning Jarella, som kortvarigt bliver hans livs kærlighed. De originale historier i denne samling stammer fra *Hulk* #140, 148, 156, 202, 203, 205-207, 246-248 og *What If...?* vol. 1 #23, som oprindeligt udkom mellem 1971 og 1980. Selvom jeg i forvejen ejer de originale numre, blev jeg nødt til at købe denne luksus-udgave, idet den indeholder mine yndlings-Hulk-historier trykt på godt papir, hvor tegninger og farvelægning kommer til sin ret. Jeg vil i det efterfølgende referere sagaen i hovedtrækkene, men mange subplots, action-scener og andre detaljer er naturligvis udeladt.

Kimen til den subatomare saga lægges af Harlan Ellison, som lægger ud med en historie der har den ærke-Ellisonske titel *The Brute that Shouted Love at the Heart of the Atom*. Rumskurken Psyklop planlægger at skrumpes Hulk ned til mini-størrelse, så han kan studere ham i et mikroskop, men da the Avengers griber forstyrrende ind i Psyklops planer, løber formindsknings-processen løbsk, og Hulk ender i en subatomar verden, hvor han redder en nærliggende jadegrøn by fra nogle glubske kæmpe-vortesvin. Byen bebos af grønhudede mennesker, der regeres af dronning Jarella. Ved hjælp af hendes vismænds blanding af videnskab og magi bliver Bruce Banners bevidsthed fremherskende i Hulks skikkelse, og de to forelsker sig i hinanden. Som den store kriger han er, vinder Hulk snart folkets gunst og hyldest, men, netop som han skal giftes med Jarella, finder Psyklop ham igen, og snupper ham på tragisk vis bort fra Jarellas verden og tilbage i hans egen.

I den efterfølgende historie, forfattet af Archie Goodwin, er det Jarellas egne vismænd som finder en magisk måde at overføre hende til Hulks verden på, så hun og Bruce Banner kan være sammen igen. Imidlertid forårsager dette en af de berømte "rifts in the fabric of space-time", og truer med at få vores sol til at gå nova! Eneste løsning er

at sende Jarella tilbage til sin egen verden igen og derved genoprette balancen.

I næste historie (stadig af Archie Goodwin) har den gådefulde Shaper of Worlds, som normalt skaber drømmeverdner, forbarmet sig over Hulk og sendt ham til Jarellas verden, fordi intet andet kunne gøre Hulk tilfreds. Her finder Hulk - som igen har Banners bevidsthed - imidlertid at den onde Lord Visis har overtaget magten og er ved at tvinge Jarella til at blive sin brud! Hulk får naturligvis snart forpurret disse planer og reddet Jarella. Men Hulks mikrostørrelse skyldes et skrumpeserum, som han havde fået af myremanden Henry Pym i den forrige historie, og dets effekt begynder nu at tage af, så Hulk igen vokser, og netop i sin triumfs time endnu engang må forlade Jarellas verden.

Så kommer vi så til historien fra *Hulk* #202 og 203, skrevet af Len Wein. Det der er sket forud for denne historie er, at Hulk i #200 er blevet skrumpet ned til mikrostørrelse; dog ikke helt ned til subatomar størrelse, men kun så lille at han kan sendes ind i hjernen på major Glenn Talbot (Betty Ross' nye kæreste, efter at Hulk/Bruce mødte Jarella), hvor en superskurk har plantet en mental blokering, som Hulk (igen med Banners bevidsthed, takket være en hjelm, som psykiateren Doc Samson har lavet) skal ind og fjerne. Efter endt arbejde tør de ikke gøre Hulk stor igen af frygt for, at han skal ødelægge Talbots hjerne, og Hulk skrumpes derfor i stedet helt ned til subatomar størrelse. I #201 lander han på verdenen Terragonia, og kæmper mod et monster, men i #202 er han blevet transporteret tilbage til K'ai, Jarellas verden. Her er civilisationen kollapsede, hovedsageligt fordi Hulk, idet han voksede, slog planeten ud af sin bane sidste gang, han var der. Nu er befolkningen faldet tilbage til primitive ritualer for at afværge de hyppige jordskælv, de plages af, og Hulk ankommer, lige som de skal til at ofre Jarella til guderne. Denne gang har Hulk dog ikke Banners bevidsthed, men den ustyrlige 5-årige intelligens, som han typisk havde i denne periode. Og han får

brug for sin arrighed, for Jarella skulle ofres til en "bjerggud", som viser sig at være en kæmperobot, som Hulk må smadre. Derefter dukker Psyklop op igen, og gør Hulk til sin viljeløse slave. Imidlertid laver Jarellas folk revolution, og kommer Hulk og Jarella til undsætning. Men netop som alt er vundet, og de fejrer deres sejr, lykkes det General Ross og Doc Samson at finde og forstørre Hulk, så både Hulk og Jarella bringes tilbage til vores egen verden. Og Hulk kommer til at smadre udstyret, så de ikke kan sendes tilbage igen - de er strandet.

Et mindre vigtigt eventyr fra Hulk #204 springes over, og vi genfinder vores romantiske par i #205-207 (stadig skrevet af Len Wein), som er kernen i sagaen. Bruce Banner og Jarella lever lykkeligt sammen, går i byen, på indkøb, spiser isvafler og det hele er fryd og gammen (især gammen). Men så krydser den mystiske Crypto-Man deres vej, og Banner må blive til Hulk for at stoppe ham. Desværre får Krypto-manden nogle murbrokker til at falde ned mod et barn, og Jarella springer selvopofrende til for at skubbe barnet væk - og begravnes så selv under murbrokkerne. Og hun dør. For real. Og så går Hulk amok. I starten kan han ikke tro, at hun er død. Han bringer hende hen til Doc Samson, for at se om lægevidenskaben kan redde hende. Men nej. Så bringer han hende hen til Dr. Strange, for at se om magi kan bringe hende tilbage. Men heller ikke. Hun er borte. Hele Hulks uendelige fysiske styrke kan intet stille op. Resten af historien handler om, at Hulk raser og raser, og hans ven Dr. Strange forsøger med uendelig tålmod og forståelse at berolige ham midt i hans totale fortvivlelse. Det er uden sidestykke den mest rørende og pathos-fyldte Hulk-historie, der er lavet. (Og dog, der er faktisk et sidestykke i form af Hulk #256, som er en fantastisk historie om Israel/Palæstina-konfliktens absurditet.)

De resterende historier i denne samling, Hulk #246-248 af Bill Mantlo, og *What If...?* #23 af Peter Gillis er blot en coda til Jarella-sagaen. En skurk fortæller Hulk at

General Ross og Doc Samson har beholdt Jarellas lig for at studere det, og Hulk får fat i liget, og hjælpes af selveste Captain Marvel med at bringe det tilbage til Jarellas subatomare verden for at give hende en værdig begravelse (efter lige at have kæmpet mod et par monstre, naturligvis). *What If*-historien handler om, hvad der ville være sket, hvis Jarella ikke var død. I så fald var Hulk blevet en Conan-agtig barbarkonge i Jarellas verden. Udmærkede fortællinger, men i sidste ende kun afsluttende kommentarer på sagaens egentlige kød og blod. *Heart of the Atom*-sagaen er fra dengang superhelte-tegneserier var for læsere i alle aldre, og det er virkeligt et storslået håndværksmæssigt kunststykke at kunne skrive en historie, så både børn og voksne kan få stort udbytte af den på hver deres niveauer.

Tegningerne er et kapitel for sig. De tre ældste historier er tegnet af Herb Trimpe, mens han var på sit højdepunkt, rentegnet af tre forskellige rentegnere, Sam Gringer, John Severin og Sal Trapani, hvoraf førstnævnte og sidstnævnte, med deres kraftige skygge-effekter, passer eminent godt til Trimpes streg. Der er tale om virkelig klassiske tegninger. *What If...?*-nummeret er også tegnet af Trimpe, men rentegnet af den ret svage Mike Esposito, hvilket giver et noget ringere indtryk. De øvrige historier er tegnet af Sal Buscema, som jeg er sikker på, at jeg er en af verdens største fans af. Historierne fra #202, 203 og 205-207 er desværre rentegnet af Joe Staton, som jeg aldrig har brudt mig specielt meget om, men det er kun lidt mindre end totalt brilliant; det kunne sagtens have været meget værre. Det er først fra Hulk #241, at Buscema begynder at rentegne sine egne tegninger, og det får vi så glæde af i de her inkluderede #246-248. Sal Buscemas stil er ikonisk simpel, og ligeså ikonisk udtryksfuld, og den er for mig den definitive action-stil til Hulk-historier (og passer f.eks. også glimragende til Spider-Man). Og det har sikkert en del at gøre med, at det var Buscemas Hulk-historier jeg voksede op med, dengang de udkom på dansk tilbage i begyndelsen af 1980'erne. De gjorde

de dybt indtryk, og jeg synes stadig den dag i dag at de er nogle af de mest klassiske superhelte-serier nogensinde.

Karakter: 10 ud af 10

Tue Sørensen

Blodige special effekter For begyndere

Skrevet af Janus Vinter
Forlaget Drama, 2008 50 sider

At Janus Vinter er god til specialeffekt makeup, er der ingen tvivl om, og han er nu begyndt at dele ud af sin viden på en måde, så den er rettet til folk uden den store erfaring med dette. Dette sker i en bogserie med titlerne *Special effekter til film og teater*, *Special effekter til live rollespil* og bogen som jeg har fat i *Blodige special effekter for begyndere*. At det er blodige effekter, der er i fokus i denne bog, efterlader forsiden ikke nogen tvivl om, da den er fyldt med billeder af store sår, og en hånd gennemboret af søm. Samme stil forsættes, når man kigger igennem indholdsfortegnelsen, der beretter om afsnit om hovedsår, brandsår, en sprængt hånd og en gaffel i halsen.

Hovedingredienserne i de forskellige vejledninger er derma-voks, flydende latex og selvfølgelig kunstigt blod. De enkelte vejledninger er rigt illustreret med fotos, der gennemgår de enkelte stadier i de sår der sminkes. Teksten beskriver let og enkelt processen, og un-

derstøtter billederne rigtigt godt.

Oprindeligt havde jeg tænkt mig, at jeg ville afprøve de fleste af bogens vejledninger. Dette ændrede sig dog, da jeg stod i teatersminkebutikken, og fandt ud af, hvad der mavoks, kunstigt blod og de andre ingredienser koster. Ingen tvivl om at bogen er den mindste investering, hvis man skal lave blodige effekter, men bruger man pengene på at købe ingredienserne, så er pengene til denne bog givet godt ud til at få noget godt og blodigt ud af dem.

Thomas Winther

The Spirit

Film, USA, 2008, 108 min.

Instr.: Frank Miller

Medvrk.: Gabriel Macht, Eva Mendes, Samuel L. Jackson, Scarlett Johansson, Sarah Paulson, m.fl.

Will Eisners berømte voksen-tegneserie *The Spirit*, produceret mellem 1940 og 1956, står for mange tegneseriefans som et kæmpe mesterværk. Det er en crime noir-serie fuld af drama, intensitet, humor, karikatur, vold, og underlige figurer. Redaktøren for avisen, hvori den først blev trykt, ville have en heroisk og kostumeret figur, så Eisner gav ganske enkelt *The Spirit* en maske. *Spirit* kæmpede mod ærkefejden *The Octo-*

pus (hvis ansigt man aldrig så; kun hans behandskede hænder) og havde jævnligt problemer med en række femte fatales, heriblandt spionen og barndomsveninden Sand Saref og den onde atomfysiker Silken Floss, som arbejdede sammen med *The Octopus*. Vigtigere end selve historien var uden tvivl det visuelle udtryk, hvor stærke følelser af både opgivende håbløshed og hårdnakket stædighed står malet i ansigterne på personerne. De udviser styrke, svaghed, frustration, melankoli, fortvivlelse – ofte i næsten ubærlig grad. Melodramaet matches af den ambitiøse fortælletekniske stil, hvor innovative sideopbygninger tydeligvis har inspireret mange senere tegneseriekunstnere, såsom f.eks. Jim Steranko. Den grafiske baggrund for det hele er storbyen, og den kirkegård hvor *The Spirit* har sin base, og begge dele er i tegneserien anvendt på yderst effektiv vis.

The Spirit-tegneserien er nok en af de allermest europæisk-agtige af alle amerikanske serier, netop fordi det visuelle og stiliserede betyder så meget mere end historien. Amerikanske tegneserier er traditionelt historie-drevet, mens de europæiske for mange af de mest kunstneriske vedkommende i høj grad tenderer henimod det tegnings-drevne. Jeg er mere til historie-drevne serier, så jeg må indrømme, at jeg personligt aldrig har været den store *Spirit*-læser. Jeg synes ikke, der er substans nok i dramaet til at retfærdiggøre melodramaet. Men det er klart, at serien teknisk set er en storslået kunstnerisk præstation.

The Spirit blev første gang filmatiseret som en stilmæssigt ret almindelig TV-film i 1987. Jeg så den i fjernsynet engang, men husker ikke meget fra den. Den gjorde ikke det store indtryk – det mest interessante ved den var, at den kvindelige hovedperson blev spillet af Nana Visitor, kendt som Major Kira i *Star Trek: Deep Space Nine*.

Objektivt set er den nye *Spirit*-film på mange måder en ganske fair filmatisering af tegneserien. Den indeholder en hel del af de ovennævnte elementer og figurer – men mangler andre – og den un-

derstreger det visuelle fremfor den egentlige historie, som er banal. At sætte Frank Miller til at instruere den (og lave storyboards) er en forståelig beslutning. Miller har allerede, både i sin *Daredevil* (Dk.: *Dæmonen*), *Dark Knight* og *Sin City* lavet historier, hvor storbyen på mange måder var den egentlige hovedperson, og det kan ikke undre, at mange mener at *The Spirit* må ligge lige til Millers højreben. Men Miller har et stort ego, og i den resulterende Millerisering af *The Spirit*, er der væsentlig mere Miller end Eisner. Miller kan godt lide sort/hvide effekter og elsker at simplificere både de narrative temaer og de grafiske udtryk. Derfor får vi godt nok en visuelt effektiv noir-film, men med utrolig simple baggrunde der i høj grad minder om *Sin City*-filmen, og med action-scener der pletvist leder tankerne væsentligt mere hen på Millers *Daredevil* og *Dark Knight* end på Eisners *Spirit*. Der er enkelte scener som tydeligvis er hyldester til specifikke grafiske steder i Eisners tegneserieudgave, men de får ikke den tid og opmærksomhed, som de fortjener. Følelsesmæssigt kan filmen slet heller ikke hamle op med tegneseriens højstemte drama; figurene i filmen er voldelige, men ikke intense – volden er intetsigende og lavkomisk; den er helt blottet for den ikoniske alvorsskvalitet, den har i tegneserien. Personerne er måske nok pletvist sjove og selv-ironiske; *The Octopus'* klonede henchmen var ganske morsomme, og de fleste af Samuel L. Jacksons scener er også generelt ganske underholdende, omend ikke specielt meningsfulde. Figurene ender med hverken at være specielt effektivt karikerede eller specielt bizarre (selvom især Jackson virkelig prøver), og det endelige resultat, i kombination med den ligegyldige historie, er ærligt talt pivkedsommeligt. Især den prætentiose og uoverbevisende voice-over hæver kedsommeligheden til fysisk smertefulde højder. I stedet for en tegneserie med god kunstnerisk dybde, får vi endnu én i en uendelig række af amerikanske film som lægger vægt på overfladisk stil frem for substantiel historie. Et skoleeksempel på en mindre

kunstners "visionære" be-/mis-handling af en større kunstners værk. Det var simpelthen søvndyssende.

Karakter: 3 ud af 10.

Tue Sørensen

Schwerter des Königs

In the Name of the King – a Dungeon Siege Tale. Dungeon Siege . Tyskland/Canada 2007. 117 min. Instr. Uwe Boll.

Medvirkende: Jason Statham, Kristanna Lokken, Leelee Sobiesky, John Rhys-Davies, Ray Liotta, Ron Perlman, Burt Reynolds mfl.

Uwe, Uwe, Uwe. Du har gjort det igen. Hvis I vil have årets (well, forrige års) bedste bud på en spoof af *Ringenes Herre*, så behøver I ikke lede længere. Men jeg må ærligt talt indrømme, at den ikke står mål med den hyleskægge *Bloodrayne*, der bla. inkluderede:

- Udo Kier som en munk der siger "jeg ved at du ikke vil os noget ondt" efter at *Bloodrayne* lige har slået en anden munk ihjel.

- Ben Kingsley med verdens værste paryk nogensinde.

- Meat Loaf medvirker ("I won't do anything for money – but I will do that").

- Billy Zane i et subplot der aldrig bliver fulgt op på.

- Michael Madsen, nu mere fejlcastet end nogensinde før!

Desværre er netop denne film

ikke nær så morsom. Jeg har på fornemmelsen at dette skyldes en kombination af flere ting: Den vigtigste er nok, at der er ikke alene er blevet klippet visse af de episk overspillede replikker ud. De findes dog som ekstra-materiale, men man har ved dvd-release ikke givet os den fulde version – den kommer kun ud på blu-ray til fladskærmtosserne! Son-of-a...

En anden faktor er at Boll har castet folk i de lidt for rigtige roller i *Schwerter des Königs*. I *Bloodrayne* formåede han på smuk vis at placere folk i kostumer, de aldrig burde have været i. Eksempelvis er det i *Bloodrayne* ikke langt nok ude at forestille sig Statham eller Perlman som bad-ass bønder, eller Rhys-Davies som troldmand, eller Reynolds som konge. Heldigvis er der de "sorte riddere" (husker du hvor god Morgan Freeman var i *Robin Hood*? Godt. Prøv så at forestille dig Michael Jordan i samme rolle), Liotta der spiller sin rolle cirka lige så meget som Jeremy Irons gjorde i *D&D* – og ikke mindst Matthew Lillard som den onde, onde nevø til kongen. Han overspille fuldkommen hæmningsløst, med kaskader af klynk, klage og ynkelighed. Det er fantastisk. Man kan ikke tage øjnene fra ham. Den sidste faktor er, at Uwe har haft for mange penge at gøre godt med i *Schwerter des Königs*. Heldigvis floppede filmen, så vi kan forvente, at han kan blive tvunget til at give os trække på den gamle Boll-magi, næste gang.

Men der er nu alligevel mange gode øjeblikke:

- Klichéer som at helten er hittebarn, medens kongen har en søn der forsvandt, da han var lille.

- Ork-lignende skabninger der sætter ild på sig selv og affyres med katapult (hahahaha!).

- Ninjaer i en middelalderhær. Bare de dog også havde inkluderet pirater og dinosaurer.

- Det faktum at én af hovedskurkene ikke dør, men blot skrives ud af handlingen!

- Kristanna Lokkens elver (eller hvad hun er) der skal hjælpe helten med at komme ind i filmens Dungeon – men skrives ud af filmen i det øjeblik, de når frem!

- Heltene der drager op over bjer-

gene og et dramatisk slag om natten i silende regn...

- Det faktum at Jason Stathams karakter – i en verden, hvor pladerustninger er almindelige, på intet tidspunkt har andet på end sin bondedragt eller slås med andet end en stor kniv – selv da han indrulleres i hæren.

Det bedste øjeblik er dette: Helten nægter at slås for kongens sag, og drager af sted for at ransage sin sjæl. Der klippes, og han vender tilbage for at slås for kongen. Der er intet ophold mellem disse scener overhovedet!

Jeg er tilfreds nok med resultatet, men jeg frygter nu alligevel at Uwe er ved at mutere fra at være Ed Wood in spe, til at blive en slags tysk version af Bruno Mattei. Jeg håber inderligt, at han vil følge sine egne vanvittige indfald, end at gå hen og kopiere scener fra andre. Og det er der desværre optakt til, med denne film.

Men til gengæld vil *Bloodrayne 2* have indtaget det danske marked for længst, når denne anmeldelse bliver bragt!

Trash-film-karakter: 2. GYSELIG, hyle-morsom trash-film - specielt når den ses sammen med andre trash-fans!

Rasmus Wichmann

Rædslernes blodige by

AKA: Nightmare City / La Invasion de los Zombies atomicos

Distributør: Another World Entertainment 2008

Instruktør: Umberto Lenzi

Dette er den sjette film i *Another World Entertainments* – zombie-serie, og som ved de første fem, så er det også en italiensk zombie film, der denne gang står på menuen (deres udgivelser af *Re-Animator* er ikke udgivet som en del af deres zombie serie), nemlig Umberto Lenzis *Nightmare City*, med en danske titel *Rædslernes blodige by*. Filmen beskrives ofte som værende inspireret af landsmanden Fulcis *Rædslernes grønne ø* (*Zombie Flesh Eaters/ Zombi 2*) fra 1979. Om dette er grunden til at den danske titel på de to film minder så meget om hinanden, skal være

usagt, men som med de andre udgivelser fra AWE, har man valgt at beholde den danske titel, som de oprindeligt blev lanceret under.

Der har været et radioaktivt udslip, og journalisten Dean Miller sendes ud til lufthavnen for at interviewe en professor, der er på vej fra det ramte område om sagen. Professoren er godt nok med flyet, men han er blevet forandret af strålingen, og er nu blevet forvandlet til et ultravoldeligt monster med smag for blod. Faktisk er hele flyet fyldt med folk, der er blevet vansiret af strålingen, og som nu er fokuseret på at dræbe og drikke blod. Efterhånden som "zombierne" kommer i kontakt med flere og flere mennesker, spreder smitten sig også. De overlevende, herunder Miller og hans kone kan ikke gøre andet end at flygte.

Der er svært at vide i hvilken kategori, man skal placere monsterne. Der er noget zombie over dem, men de er ikke levende døde, og selvom de drikker blod, så er dette det eneste, de har med vampyrer at gøre. De interesserer sig ikke for at æde deres ofre, mere for at finde nye ofre. De er dog så meget zombier, at det kun er ved at skyde dem i hovedet, at de kan dræbes. I bund og grund er de blot sindssyge muterede mennesker, der går efter at dræbe med alle forhåndenværende midler, om dette så er økser, skydevåben, eller favorit våbnet, den lange kniv. Mutationerne ses via deformede ansigter, og

den morderiske adfærd. Filmen er mere action og massakre, end det er en horror film. Action og massakre er der derimod masser af.

Af ekstra materiale på DVD'en er der et udmærket interview med Lenzi, og ud over at fortælle om filmen, ser man ham bl.a. ved sin filmsamling, hvor han fortæller om sine favorit film. På spørgsmålet om *Rædslernes Blodige by* er en zombie film, svarer han, at han ikke selv betragter den som en zombie-film, nærmere en mutant film.

Dette er den svageste film i AWEs zombie serie ind til nu, men det er heller ikke en rigtig zombie film. Er man til de italienske zombie film, så kan det bedre anbefales at købe det bokssæt med de første 4 af AWE's zombie-udgivelser, da der her er tale om film af betydeligt bedre kvalitet. *Rædslernes Blodige by* er ikke den første Lenzi film som AWE udgiver, da to af filmene i deres Kannibal-serie også er fra hans hånd. *Jaget af kannibaler* og *Massakren i junglens dyb* er film, der bedre kan anbefales end *Rædslernes Blodige by*.

Thomas Winther

Survivors 2008 - Pilot

BBC TV-serie, UK, 2008, 87 min.

Instr.: John Alexander

Manus.: Adrian Hodges

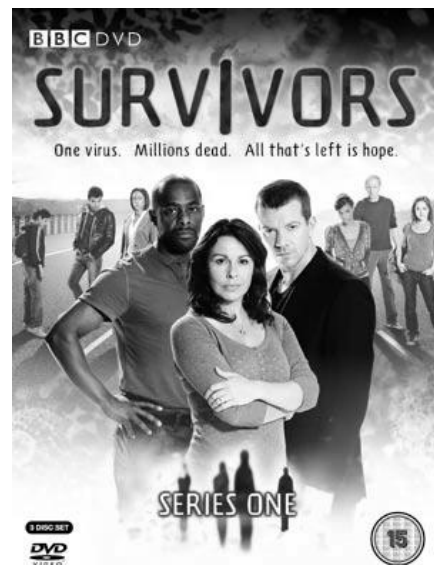
Medvrk.: Julie Graham, Paterson Joseph, Max Beesley, Zoë Tapper, Phillip Rhys, Nikki Amuka-Bird, Freema Agyeman, m.fl.

Jeg anmeldte den oprindelige *Survivors* tv-serie fra 1975 i Himmelskibet nr. 14, og udråbte den til en af de bedste SF-tv-serier nogensinde (i hvert fald den første af de tre sæsoner). Det er en "post-apokalypse", hvor en super-virus har udryddet det meste af befolkningen, og de få overlevende langsomt må finde en måde at genstarte civilisationen på. Første skridt er at få et samarbejde i gang, og bare dette er dybt problematisk i en verden, hvor folk må kæmpe for at overleve og hele tiden afveje tillid og mistillid; altruisme og kynisme mod hinanden.

Nu er den nye version af Terry

Nations klassiker så startet. Faktisk udkom første sæson (seks afsnit) allerede på engelsk DVD d. 26. januar (kun en måned efter at 6. afsnit blev sendt på BBC), men jeg har af deadline-hensyn kun tid til at anmelde første afsnit her.

Når en film eller tv-serie genindspilles er resultatet sjældent på niveau med originalen, men det er mig en fantastisk glæde at kunne meddele at BBC har taget denne remake virkelig alvorligt, og produceret en serie fuld af alt det, der gør de bedste britiske tv-serier gode, hvilket frem for alt vil sige godt skuespil og et godt manuskript - men i det hele taget godt håndværk fra hele produktionsholdet, til trods for et budget, der ikke kan hamle op med amerikanske produktioner. Den nye version er pakket med absorberende spænding og stærke følelser, og figurene er faktisk væsentligt mere velafrundede i skildringen end i den originale serie.

Der er også diverse småændringer i historien. Feks. er der et subplot med de videnskabsmænd, som tilsyneladende slap virussen løs, der lever i et underjordisk kompleks med deres teknologi, elektricitet og udstyr intakt. Hvor det i den originale serie kun var en person ud af 10.000 der overlevede, er det i den nye serie næsten 1 person ud af 100. Verden er altså knap så mennesketom som i den gamle serie, hvilket giver en lidt anden stemning. Folk kan finde sammen og organisere sig hurtigere, men får også brugt de spar-

somme ressourcer hurtigere. Alt i alt får det nok plottet til at udvikle sig hurtigere, hvilket er en god ting. På den anden side kunne man indvende at civilisationen ikke nødvendigvis ville kollapse, når der stadig var 1% af befolkningen tilbage – jeg synes faktisk en ud af 100 mennesker er ganske meget i en sådan situation. De vigtigste steder (f.eks. elværker, landbrug og regeringen) kunne jo sagtens bemannes med sådan et antal – især med en imploderet service- og erhvervssektor. Så dér lider troværdigheden måske en smule.

Problematikken med smitsomhed virker nedtonet i den nye serie. I den gamle spurgte man alle nye mennesker, man mødte, om de havde haft sygdommen, og dermed var immun overfor den. For hvis ikke de havde haft den, kunne de blive smittede og dø. I den nye serie er nogle mennesker bare immune, mens andre har haft sygdommen og er blevet raske igen (modstandskraften kan altså være genetisk, således at hele familier kan overleve sammen, hvilket ikke skete i den gamle serie). Man har derfor ikke mulighed for at vide, om de folk man møder, som ikke har haft virussen, kan blive smittet.

Hvis man skulle nævne andre iøjnefaldende mangler, så synes jeg det er urealistisk, at alt hvad der hedder romance og sex tilsyneladende er udeladt. I en situation hvor alt er brudt sammen, og der kun er ganske få mennesker tilbage, tror jeg netop at folk ville skynde sig at danne par. Det ser vi imidlertid ikke her; det virker lidt som om BBC mener, det ville være under de kvindelige hovedpersoners værdighed, hvilket jo er noget nypuritansk pjat. I den originale serie blev parforholds-situationen faktisk brugt som et ganske aktivt plot-element. Men, dette er jo kun piloten; vi må naturligvis give personerne og deres indbyrdes forhold tid til at udvikle sig. Og det må vi håbe de gør, for selvom personbeskrivelserne er velafrundede, får man ikke ret meget at vide om de enkeltes respektive baggrunde. Men så er der jo i al fald noget at brodere videre på.

Den nye serie er kommercielt blevet en succes for BBC, og de

seks afsnit i første sæson vil blive efterfulgt af endnu en sæson med yderligere seks episoder, hvilket jo er godt nyt. Og der er mere godt nyt: BBC er netop gået i gang med også at genindspille *Day of the Triffids* tv-serien fra 1981 (selvfølgelig baseret på John Wyndham's roman af samme titel), som også handler om en verden, hvor de fleste mennesker er døde. Nu må vi se om det bliver for meget af det gode med to sådanne serier, eller om BBC formår at gøre dem væsensforskellige. Terry Nation's *Blake's 7* er i øvrigt også på vej i genindspillet form, hvilket jo lyder uhyre spændende. Noget tyder på at vi går lysere science fiction-tider i møde!

Karakter: 9 ud af 10.

Tue Sørensen

Rejsen til Saturn

Instr. Kresten Andersen, Thorbjørn Kristoffersen.

Danmark 2008, 90 min.

Medvrk.: Casper Christensen, Frank Hvam, Iben Hjelje m.fl.

Suk. Lad mig starte med at sige, at der er mange måder at være dansk på. Ikke på dén der kulturelativistiske vis – mere at det er temmelig indlysende, at Carl Nielsen og rødternede duge begge er en del af det store hele.

Da Claus Deleraun lavede med *Rejsen til Saturn* tilbage i 1977, lavede han en satire over danskheden. Eller en hyldest. Det er ikke helt til at sige. Det var ikke lårkla-skende morsomt, pudsigt er snare-

re ordet. Og ligesom næsten alt Deleraun lavede, var den mere episodisk end sammenhængende.

Efter at have mødt A-film til Eurocon '07, fik jeg en anelse om, at filmen næppe ville blive mere end et langt sketch-show uden den store handling. Og det var jeg faktisk rigtig tryk ved.

Trailerne for filmen var flere steder sjofle, og det var selvfølgelig irriterende, men i det mindste vidste man, at de ikke havde nogen fine fornemmelser – eller hvad? Men filmen har en handling, og det er et stort problem. Havde det været en virkelig simpel handling såsom "Aliens invaderer jorden", havde det måske virket. Men den prøver at være en satire over stor-kapitalens omgang med ulandsdiktatorer, der lyder som en døde Peter Belli. Det er ikke sjovt. Det er trist.

Og hvad valgte de så ud, fra tegneserien? Alt for meget. For nogle af vitserne er altså immervæk fra 1977, og det kan mærkes. Tag nu "reserve-Jesus" – der skal betydeligt stærkere sager til end at fremstille en religiøs figur med rullende øjne. Faktisk er humoren endnu værre – den minder i mistænkelig grad om "soldaterkammerater". Med ét slag er dansk film sat over 50 år tilbage! Faktisk minder filmens cast af alle tænkelige grupperinger i samfundet – den højreorienterede, den inkompetente, den fordrukne, den etniske, og en kvalificeret kvinde der forfordales af hensyn til dumme mænd – i mistænkelig grad om *Basserne*. Nej, værre endnu. *Politiskolen*.

Og ligesom med alle disse serier, er den eneste der er morsom den strenge sergent. For ham tør man nemlig gøre grin med. Frank Hvam er god som Arne Skydsbøl, også den bedste person fra tegneserien, men én langelænder kan ikke redde en hel film.

Det virkelig triste er, hvad de valgte ikke at have med. Hvor sjofel trailer-stoffet end var, var det vel morsomt i nogen grad, fordi det var groft. Og eftersom alle de klip, der blev lagt ud på nettet, var ekstra ting og sager, betyder det, at de bedste scener ikke var med i filmen!

Det er værd at sammenligne

med *Team America: World Police*. Den var alt for ulækker og sjofel til min smag, men ikke alene havde den ingen anden handling end løse sketches, den viste præcis hvor grov man er nødt til at være, hvis man ikke evner at være diskret og intelligent (*Javel hr. minister!*).

Lad mig lige vende tilbage til personerne igen. Tydeligvis er de rene og skære klichéer, og man kunne faktisk have vendt dette om, og gjort dem til parodier på klichéer. Men tag nu Ali Kazim som den iranske Jamil. Man havde en oplagt mulighed for at tage tykt pis på indvandrerproblematikken ved at lade ham misbruge dansk gæstfrihed, overhovedet ikke være muslim, men marxist, eller bare ét eller andet! Men nej, han er en intelligent fysiker, der er tvunget til at sælge svinekød. Er det sjovt? Nej, det er trist. Det er faktisk en fordom om, hvordan udlændinge bliver behandlet.

Stort set intet af det talentfulde cast fungerer. Navnlig Casper Christensen – der har hovedrollen – virker noget så tam, og jeg tror at jeg ved hvorfor. Meget af den humor han har tilført sine egne projekter, er ren visuel. Her er han låst inde bag en stiv animation, og det samme gælder det øvrige cast. Hvam fungerer netop fordi han ofte har været castet således, at det er hans replikker, der er det morsomme.

Humoren falder til jorden, fordi man – altså bortset fra de tvivlsomme lavkomiske indslag – skal le af ironien i at nogen siger noget, der skal virke indlysende ”forkert” (hvis man er venstreorienteret, altså). Det er gået fuldkommen hen over hovedet på forfatterne at god satire er, når man griber fat i noget virkelighedsnært. Dette er ligesom uni-revyen, hvor forfatterne altid tror, at det er morsomt at lade Anders Fogh tale med fistel-stemme.

Men Deleraun havde også noget, som denne manuskriptforfatter mangler: Oprigtig kærlighed til dét han lavede sjov med.

Alt i alt, er *Rejsen til Saturn*, videnskabeligt, objektivt set, fuldkommen og aldeles usjov. Ikke fordi den divergerer for meget fra tegneserien, men fordi man har forsøgt at omsætte de forkerte ting direkte fra tegneseriebillede til film.

Lad os komme tilbage til udgangspunktet – som sagt er der mange måder at være dansk på. Således er det med denne film lykkedes at inkarnere Danmark, når det er værst: jævn, konform, uambitiøs ... middelmådighed.

Rasmus Wichmann

4 x 676

Jørgen Leth
Af T. Thorhauge

Den der får aben
Af Gitte Skov

Sorte
Af Cav Bøgelund

Skæbnen er en ådselæder
Af Anders Jørgen Mogensen & Simon Bukhave

Aben maler 2008

Jeg bliver forfulgt af små pixibøger. Nej det er ikke en forsinket side-effekt af for store mængder god belgisk juleøl, men det lader til at de fire små hæfter absolut vil anmeldes af mig. Først nåede de frem til Tegneseriesiden, men der tog redaktør Ulf sig heldigvis kærligt af dem.

Men skæbnen ville det sådan at de også havnede hos Thomas Winther som ikke helt vidste hvad han skulle sige om dem fra en fantastisk synsvinkel, så han endte med at give dem videre til mig i håb om at jeg havde en tegneserievinkel på dem.

Heldigvis lå de i en bestemt rækkefølge i pakken, så jeg endte med at læse Thomas Thorhagues bog først. I sin enkelhed går det hele ud på at tage nogen få sætninger af den velkendte digter, forfatter, filmmand og kommentator Jørgen Leth og sætte dem sammen med en visuel syret fantasirejse med Leth selv i hovedrollen.

Umiddelbart kunne jeg ikke i første gennemlæsning få nogen sammenhæng mellem billed og tekst, men ved at sætte teksten sammen med billederne opnår man at læseren ikke bare stryger gennem teksten men må standse op for at følge med på begge pla-

ner.

På den måde opstår der hvad man nærmest kan kalde en naturlig langsommelighed, sætningerne får de kunstpauser som man kender fra Leths optræden som kommentator både på TV og i hans egne film.

God lille underholdende forret.

Heldigvis startede jeg ikke læsningen med *Den der får aben*, for så var alle fire nok blevet smidt hen i hjørnet af ren og skær irritation. Emnet er såmænd ellers vigtigt nok, mobning og den generelle grusomhed der kan opstå blandt børn, kommenteret gennem en sammenstilning af tekstbidder vi kender fra børnerim og sange.

Men *Den der får aben* vil ikke rigtigt ud af stedet. Det hele bliver følede og selvmedlidende uden at nå stort andet end en konstatering af at sådan bliver nogen ramt for livet og sådan bliver det resten af livet. Det minder mest om et af de der uden tvivl velmenende emoværker som man også nogen gange bruger som fyldstof i diverse udgivelser af *Nemi* fordi Lise Myhre jo desværre også skal have fri en gang imellem.

Jeg ved virkeligt ikke hvad jeg skal bruge *Den der får aben* til. Selv når man har prøvet at være mobbet eller udenfor, så gives der ikke noget igen her, man kan sidde lidt og svælge i nostalgisk selvmedlidenhed, men når man så har pudset næse, sat en ny kande te over og gerne vil videre, så er der ikke mere.

Jeg håber at de der gennem livet ender med at få aben selv finder ud af at man ikke behøver at beholde den og invitere den til at bo hos sig, men det er ikke i den her bog de skal lede efter måder at undgå at få den, hvordan man slipper af med den eller hvordan man sikrer sig at der ikke er nogen der kommer anstigende med en ny abe.

Sorte af Cav Bøgelund var en af de to i stakken jeg på forhånd havde forventninger til, for jeg havde hørt en del gode ting omkring ham. *Sorte* er som forventet en surrealistisk og syret historie fortalt uden tekst og talebobler. Jeg er ikke sikker på at jeg helt har forstået en dybere mening med historien, men

den er visuelt meget flot fortalt. Bøgelund er ifølge den meget korte biografi på bagsiden netop blevet færdig på den danske filmskole i 2008. Jeg bilder mig ind at jeg kan se elementer af tysk expressionisme og en vis Tim Burton'sk stil i det mærkelige knokkelvæsen som er hovedfiguren i bogen.

Den sidste i stakken *Skæbnen er en ådselæder* af Anders Jørgen Mogensen og Simon Bukhave er den af kvartetten som starter mest ud som en almindelig tegneserie, men ligesom i de øvrige bliver der leget med virkeligheden undervejs.

Som antydning i titlen er det en historie om skæbne, sat i scene gennem to unge elskende som funderer over om skæbnen findes og om det er den der har ført dem sammen. Han forestiller sig skæbnen som "En ræv der lusker rundt i baggrunden", og her kunne jeg ikke helt lade være med at tænke på John Lennons gamle observation "Life is what happens to you while you're busy making other plans". Jeg ved ikke kom jeg er enig, men historien sætter tanker i gang.

Måske er appellen i både denne historie og i *Jørgen Leth* at de på hver sin måde forsøger at tage fat på livet som helhed, både det mulige og det levede. For en læser som jeg der har begge dele i behold vil der være stof til eftertanke.

De fire gange 676 kan man dårligt fælde en samlet dom over, det er de alt for forskellige til, men selve projektet fra Aben Malers side er interessant. Det er en udfordring af mediet igen, ganske som man havde det i tidligere tider med *Metal Hurlant* og den bølge der var på daværende tidspunkt.

Jeg er spændt på om der er et

publikum til den slags smalle udgivelser, 35 kroner er ikke nogen herregård, et sted mellem en pakke cigaretter og en stor fadøl, nogenlunde hvad det koster mig at få et nummer af *Savage Tales* fragtet hele vejen fra USA. Jørgen Leth på forsiden burde kunne fange nogen ind men kan projektet uden en større marketing maskine i ryggen fange et publikum der er stort nok? Jeg håber det, for den danske tegneserie kunne godt bruge et lille laboratorium som det her.

Kent Damgaard

I Månens Skygge

Roman af Pernille Eybye
Balatana 2008

Jeg var så heldig at få udleveret et anmeldereksemplar af Pernille Eybyes bog *I Månens Skygge*. Bogen handler om pigen Luna, den sidste generation i en familie af hekse. Den er velskrevet og interessant, selvom nogle af scenerne indeholder klicheer fra fantasygenren. Bogen når alligevel aldrig at blive trivielt, fordi klicheer jo netop er eviggyldige sandheder og i andre af scenerne kommer handlingen bag på læseren.

De første tre sider i bogen introducerer Luna og hendes familie og sætter scenen med den 17 årige teenageheks, der har sat sig for at løse mysteriet om den forbandelse, der har slået alle fædrene i familien ihjel, gennem generationer. Metoden Luna og hendes ven Solar

bruger til at løse forbandelsen er skrevet ind i detektivhistoriegenren hvor løsningen kommer gennem opsøgende arbejde og grundig research.

Noget af handlingen foregår i skolen hvor Luna går. En del af konflikterne hun oplever, er nogle de fleste teenagere kan nikke genkendende til. Blandt andet nævnes hårdt arbejde, som den eneste løsning for at få gode karakterer.

Konflikterne Luna oplever med klikken af selvoptagne piger har en helt anden og mere spændende løsningsmodel. Luna lægger en sandhedsbesværgelse over plageånderne, det kan vi andre desværre ikke, men vi kan nikke billigende og ønske at det var os.

Det første spæde kim til bogen kan meget vel have været filmen *Practical Magic* fra 1998 med Sandra Bullock og Nicole Kidman, men selve bogen minder mig mere om Margaret Mahys bog *Forvandlingen* fra 1986.

I begge bøger er heltinden en ung kvinde, der ved hvad hun vil, har et problem og prøver at løse det. De mandlige hovedpersoner i begge bøger har også samme hemmelige evner, men der slutter sammenfaldene.

En af Lunas mere spøjse evner er at hun kan spå ved hjælp af slukkede radioer. Når hun spår begynder radioen at spille en sang, med et omkvæd hvori handlingen er spådommen. Man skal bare lige være opmærksom på at sangteksterne er på engelsk, så meget unge læsere måske får et problem. På den anden side er teksterne korte og få, så det går nok alligevel.

Der kommer et par overraskelser ud af hendes spådomme. Selv om bogen lægger op til slutningen, der overordnet ikke kommer som en overraskelse, er handlingen der fører derhen en overraskelse, godt skrevet, gribende og sine steder både provokerende og hyle morsom.

Kort sagt, hvis jeg ikke havde været så heldig at få et anmeldereksemplar af bogen, men havde lånt den på biblioteket, så var jeg bagefter spænet ud og havde købt bogen.

Lea Thume

NYT OM FANTASTIK

af Klaus Æ. Mogensen

Priser, dødsfald og andre
nyheder

Vær med til at bestemme hvem
der skal vinde Fantastikprisen
2009. Læs mere på side 4

Priser

International Horror Guild har kåret de bedste udgivelser for 2007:

Roman: Dan Simmons for *The Terror*

Novellesamling: Lucius Shepard for *Dagger Key*

Kortroman: Lucius Shepard for *Softspoken*

Langnovelle: Lisa Tuttle for "Closet Dreams"

Novelle: Nancy Etchemendy for "Honey in the Wound"

Antologi: Ellen Datlow (red.) for *Inferno*

Fagbog: Tim Lucas for Mario Bava: *All the Colors of Dark*

Magasin: *Postscripts*

Illustreret historie: Thomas Ligotti m.fl. for *The Nightmare Factory*

Billedkunst: Elizabeth McGrath for *The Incurable Disorder*

World Fantasy Award er gået til:

Roman: Guy Gavriel Kay for *Ysabel*

Kortroman: Elizabeth Hand for *Illyria*

Novelle: Theodora Goss for "Singing of Mount Abora"

Antologi: Ellen Datlow (red.) for *Inferno*

Novellesamling: Robert Shearman for *Tiny Deaths*

Kunstner: Edward Miller

Særpris – professionel: Peter Crowther, PS Publishing

Særpris – ikke-professionel: Midori Snyder & Terri Windling for hjemmesiden Endicott Studios

Neil Gaiman

Neil Gaiman har vundet American Library Associations Newbery Medal for bedste børnebog for *The Graveyard Book*.

Gaylactic Spectrum, en pris for homoseksuel science fiction, er gået til Ginn Hale for romanen *Wicked Gentlemen* og Joshua Lewis for novellen „Ever So Much More Than Twenty“.

Dødsfald

Lino Aldani, Italiens førende science fiction-forfatter, er død, 82 år gammel.

Patrick McGoochan, skaber af og hovedrolleindehaver i kult-tv-serien *The Prisoner*, er død, 80 år gammel. McGoochan medvirkede også i Cronenbergs film *Scanners* og lagde stemme til en figur i Disneys *Skatteplaneten*.

Ricardo Montalban som Khan

Skuespilleren **Ricardo Montalban** er død, 88 år gammel. Han er i genresammenhæng bedst kendt for sin rolle som Khan i Star Trek-filmen *The Wrath of Khan*.

Forfatteren John Updike er død, 76 år gammel. Updike, som vandt to Pulitzerpriser for sine romaner, skrev bl.a. fantasyromanen *The Witches of Eastwick* og debuterede med science fiction-romanen *The Poorhouse Fair*.

Forest J. Ackerman -den berømte science fiction-fan og samler er død, 92 år gammel. Ackerman redigerede magasinet *Famous Monsters of Filmland* i 25 år og skabte den sexede tegneserievampyr Vampiella. Han var også ophavsmanden til det berygtede udtryk 'sci-fi'.

Credit where it's due: De fleste af de disse nyheder er hentet fra Dave Langfords meget anbefalelsesværdige (og morsomme!) nyhedsbrev Ansible:
<http://news.ansible.co.uk>

Skuespillerinden **Majel Barrett** er død, 76 år gammel. Hun var gift med *Star Trek*-skaber Gene Roddenberry og havde (som den eneste) roller i samtlige *Star Trek*-serier.

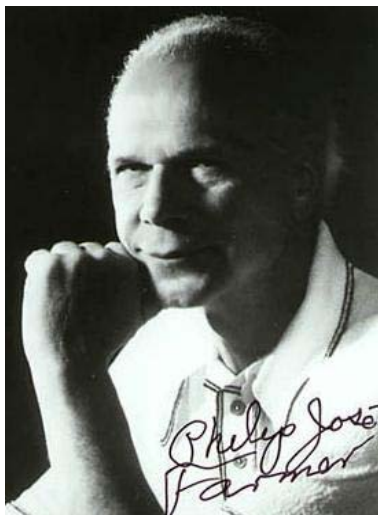
James Cawthorn er død, 78 år gammel. Den britiske forfatter og illustratør var mest kendt for sit livslange samarbejde med Michael Moorcock. Han lavede tegneserieudgaver af flere af Moorcocks kendeste fantasyromaner, og sammen skrev de *Fantasy: The 100 Best Books*. Cawthorn lavede også illustrationer og skrev kritik til det berømte britiske sf-magasin *New Worlds*.

Leo Frankowski - den amerikanske science fiction-forfatter er død, 65 år gammel. Han var mest kendt for romanen *The Crosstime Engineer* og dens fortsættelser.

Barrington J. Bayley - den britiske science fiction-forfatter er død 71 år gammel som følge af tarmkræft. Han var kendt for sine meget fantasifulde rumeventyr, blandt andet *Soul of the Robot* og *The Zen Gun*,

men han opnåede aldrig den helt store succes. Måske fordi hans bøger var for dystre for de flestes smag.

Phillip José Farmer er død 91 år gammel. Den amerikanske Science fiction-forfatteren er nok mest kendt for sin *Riwerworld*-serie. Han gjorde sig bemærket ved ofte at gøre brug af sex og religiøsitet som temaer i sine historier.

Phillip José Farmer

Diverse

Terry Pratchett, kendt for sine *Discworld*-bøger, er blevet slået til ridder af den britiske dronning. Det vides ikke om han slog igen.

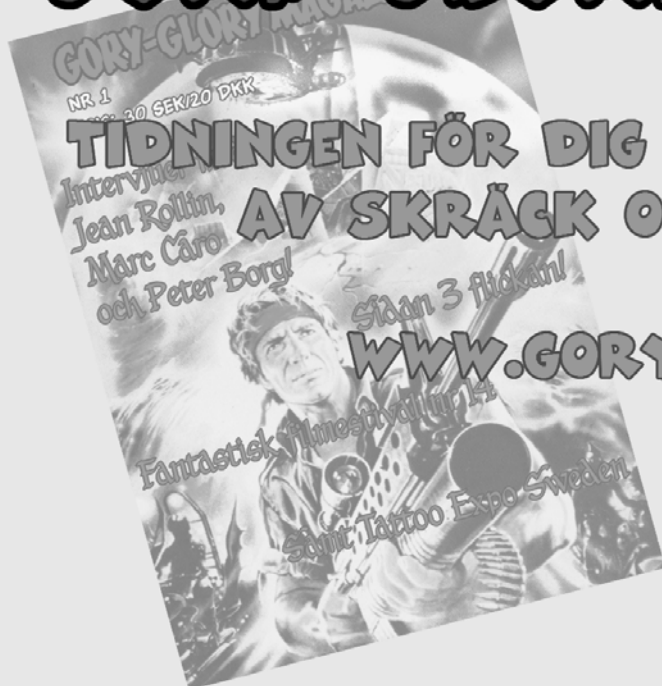
Det er en dårlig tid for tidsskrifter. To gamle og ærværdige blade, novellemagasinet *Realms of Fantasy* og filmmagasinet *Starburst*, lukker, og det kendte humormagasin *MAD* går fra at være et månedsblad til kun at udkomme fire gange om året.

På den amerikanske spilfestival GenCon blev der afholdt en støtteauktion i Gary Gygax' navn. Pengene (\$17.398) skulle gå til Gygax' foretrukne velgørende organisation, Christian Children's Fund. Men da fonden hørte, at pengene var kommet ind ved salg af *Dungeons & Dragons*-materiale, nægtede de at modtage dem. Mange kristne amerikanere fornægter D&D fordi spillet bl.a. handler om dæmoner og sort magi. At det er meningen at spillerne skal bekæmpe den slags, gør tilsyneladende ikke indtryk.

GORY-GLORY MAGAZINE

TIDNINGEN FÖR DIG MED ETT INTRESSE
AV SKRÄCK OCH KULTFILM!

WWW.GORYGLORY.EU

NYT FANTASTIK PÅ DANSK

af Janus Andersen

Listen i denne udgave gælder fra september og til og med december. Bøger fra 2009 kan ses i næste udgave, der kommer i maj.

- Ahern, Cecelia: *Et sted i nærheden*. Bazar, 423 s., kr. 249,95
- Ajvide Lindqvist, John: *Håndteringen af udøde*. Forum, 322 sider, kr. 299,00
- Anonym: *Bogen uden navn: en roman* (formodentlig). Politiken, 379 sider, kr. 199,00
- Bak Sørensen, Lasse: *Taya*. Modtryk, 538 sider, kr. 349,00
- Beck, Johan Peter: *2049 – vendepunktet*. Hovedland, 248 sider, kr. 229,00
- Beckett, Bernard: *Genesis*. Lindhardt og Ringhof, 153 sider, kr. 199,95
- Borg, Saga: *Englemagersken (Blodbrødre; 5. del)*. Lindhardt og Ringhof, 207 sider, kr. 79,95
- Buckley-Archer, Linda: *Tjæremanden (Tidsrejsen; 2)*. Høst, 428 sider, kr. 299,00
- Canavan, Trudi: *Auraya (Den hvide præstinde; 1)*. Tellerup, 255 sider, kr. 348,00
- Canavan, Trudi: *Drømmeværeren (Den hvide præstinde; 3)*. Tellerup, 183 sider, kr. 348,00
- Canavan, Trudi: *Siyee-alliancen (Den hvide præstinde; 2)*. Tellerup, 183 sider, kr. 348,00
- Davys, Tim: *Amberville*. Cicero, 332 sider, kr. 249,95
- Flanagan, John: *Belejring af Macindaw (Skyggens lærling; 6)*. Borgen, 395 sider, kr. 149,95
- Gennembrud: *11 noveller*. Espergærde Ungdomsskole, 232 sider, kr. 120,00
- Hammann, Kirsten: *En dråbe i havet: roman*. Gyldendal, 324 sider, kr. 299,00
- Hansen, Bent, f. 1966-05-04: *Fabulatoriet: fantastiske fortællinger*. Books on Demand, 124 sider, kr. 118,75
- Hearn, Lian: *Sværdets stemme (Otoriklanens fortællinger; bog 0)*. Gyldendal, 607 s., kr. 299
- Horror.dk: *12 danske noveller, redigeret af Mathias Clasen*. Tellerup, 253 sider, kr. 298,00
- I overfladen (*Lige under overfladen; 2*), redigeret af Carl-Eddy Skovgaard. Science Fiction Cirklen, 268 s., kr. 269
- Jones, Diana Wynne: *De magiske kapper (Dalmark-kvartetten 3)*. Tellerup, 259 s. kr. 348
- Kafka, Franz: *Fortællinger*. Gyldendal, 267 sider, kr. 250,00/kr. 450,00 (inkl. Efterladte fortællinger)
- King, Stephen: *Duma Key*. Lindhardt og Ringhof, 636 sider, kr. 349,95
- Knallhatt, Jesper: *Torsdag (Baade - og; 4)*. Det Andersen-ske Forlag, 419 sider, kr. 299,00
- Leis, Patrick: *Necropolis*. Facet, 249 sider, kr. 199,00
- Murakami, Haruki: *Efter midnat*. Klim, 217 sider, kr. 249,00
- Paolini, Christopher: *Brisingr; eller Eragon Skyggedræber og Saphira Bjartskulars syv løfter, 2. del (Arven 3. bog)*. Sesam, 395 sider, kr. 399,95
- Paolini, Christopher: *Brisingr; eller Eragon Skyggedræber og Saphira Bjartskulars syv løfter, 1. del (Arven 3. bog)*. Sesam, 412 sider, kr. 399,95
- Pierce, Tamora: *Kejserindens vilje (Cirklen gendannes; 1)*. Tellerup, 225 sider, kr. 348,00
- Pierce, Tamora: *Kejserindens vrede (Cirklen gendannes; 2)*. Tellerup, 223 sider, kr. 348,00
- Reig, Rafael: *Bloddryppende*. Skjødt, 174 sider, kr. 169,00
- Roman, Andreas: *Mørkeræd*. Lindhardt og Ringhof, 206 sider, kr. 249,95
- Rothfuss, Patrick: *Vindens navn (Kongedræberkrøniken 1)*. Tellerup, 382 s., kr. 348,00
- Roussel, Raymond: *Locus Solus*. Gyldendal, 273 s., kr. 299
- Ryding, Helle: *Regnbuestøv (Morganas kilder; 3)*. Borgen, 482 sider, kr. 279,00
- Sheers, Owen: *Modstand*. Gyldendal, 360 sider, kr. 299,00
- Shuman, George D.: *18 sekunder*. Jentas, 381 sider, kr. 249,00
- Skelton, Matthew: *Endymion spring*. Cocami, 417 s., kr. 368
- Stephenson, Neal: *Pontifex (Cryptonomicon; 2)*. Hexameter, 378 sider, kr. 250,00
- Svolgart, Helene Th.: *Livets barske lektie*. Balatana, 172 sider, kr. 178,00
- Tangaa Jensen, Jon: *Kefalastro: djævelen lyver ikke*. Books on Demand, 143 sider, kr. 149,00
- Twelve Hawks, John: *Den rejssende*. Per Kofod, 398 s., kr. 348
- Weinbaum, Stanley G.: *Odyssé på Mars*. Science Fiction Cirklen, 296 sider, kr. 289,00

BØRNE- OG UNGDOMSBØGER

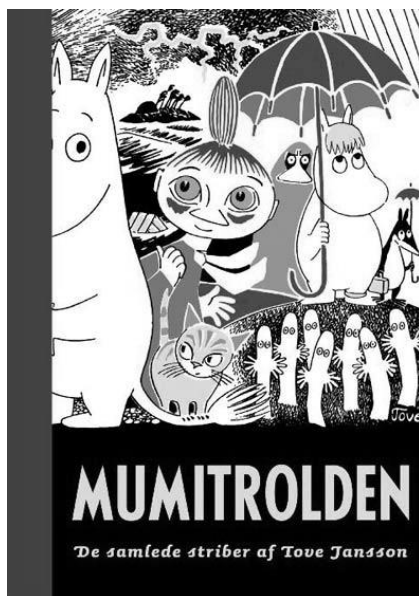
- Appel, Vibeke: *Den blå sten (Trolldandens skygge; 3)*. Books on Demand, 172s. kr.298
- Bertelsen, Per: *Den nye opfindelse, bd. 1*. Elysion, 32s., kr.60
- Bertelsen, Per: *Den nye opfindelse, bd. 2*. Elysion, 32s., kr.60
- Bertelsen, Per: *Det flyvende skateboard*. Elysion, 32s., kr.60
- Bertelsen, Per: *Kaptajn Tygegummi*. Elysion, 32s., kr. 60
- Bertelsen, Per: *Verdens største tommeltot*. Elysion, 32 s., kr. 60
- Blade, Adam: *Bjergkæmpen Arcta (Monsterjagten; 3)*. Flachs, 111, kr. 168,00
- Blade, Adam: *Flammefuglen Epos (Monsterjagten; 6)*. Flachs, 124 sider, kr. 168,00
- Blade, Adam: *Kentauren Tagus (Monsterjagten; 4)*. Flachs, 110 sider, kr. 168,00
- Blade, Adam: *Sneuhuret Nanook (Monsterjagten; 5)*. Flachs, 106 sider, kr. 168,00
- Bolvig, Axel: *3D mordene*. Forlaget Jelling, 176 s., kr. 189
- Burén, Sannie Terese: *Randolph Olsen - en engel kommer til byen*. Books on Demand, 63 sider, kr. 137,00
- Bøgh Andersen, Kenneth: *Juleønsket*. Høst, 75 s., kr. 149
- Carranza, Maite: *Hunulvens klan (Heksenes krig; 1)*. Phabel, 375 sider, kr. 199,00
- Colfer, Eoin: *Artemis Fowl - tidsparadokset (Artemis Fowl; 6)*. Sesam, 373 sider, kr. 249,95
- Dahir, Sagal: *Flyvende eventyr og dansende vilde dyr*. Books on Demand, 12 sider, kr. 30,00
- Dirksen, Anne: *Borgen i Grusen*. Books on Demand, 244 sider, kr. 158,75
- DiTerlizzi, Tony: *Nøkkens sang (Andre Spiderwick fortællinger; 1)*. Gyldendal, 162 sider, kr. 99,00
- Einspor, Henrik: *Blodtørst (Doktor Skræk og de gale; 21)*. Gyldendal, 59 sider, kr. 130,00
- Eken, Cecilie: *De døde bjerge (Den Sorte Safir; 4)*. Sesam, 85 sider, kr. 199,95
- Eken, Cecilie: *Neibars Oase (Den Sorte Safir; 3)*. Sesam, 77 sider, kr. 199,95
- Ellegaard, Anette: *Fanget af illden (Sandhedens magt; bog 3)*. Alinea, 56 sider, kr. 160,00
- Ellegaard, Anette: *Rejsen til fjordlandet (Sandhedens magt; bog 2)*. Alinea, 56 s., kr. 160
- Føge, Steen: *Fuglen fra helvede*. Gyldendal, 37 s., kr. 130
- Gotthardt, Peter: *Alfernes fjende (Det fortryllede slot; 3)*. Carlsen, 72 sider, kr. 39,95
- Gotthardt, Peter: *Den hvide hjort (Elverdronningens riddere; 6. bog)*. Carlsen, 65 sider, kr. 169,95
- Gotthardt, Peter: *Giftige planer (Det fortryllede slot; 4)*. Carlsen, 73 sider, kr. 39,95
- Gotthardt, Peter: *Ridderlig kærlighed (Det fortryllede slot; 2)*. Carlsen, 70 sider, kr. 39,95
- Gotthardt, Peter: *Sort magi (Det fortryllede slot; 1)*. Carlsen, 70 sider, kr. 39,95
- Gotthardt, Peter: *Una og enhjørningen*. Carlsen, 192 sider, kr. 269,95
- Gray, Keith: *Genfærd*. Flachs, 72 sider, kr. 168,00
- Hartmann, Nils: *Katten med de firfarvede poter og andre fantastiske historier*. Gyldendal, 60 sider, kr. 249,00
- Hawking, Lucy & Stephen: *Gustavs hemmelige vej til universet*. Gyldendal, 298 s., kr. 249
- Higgins, F. E.: *Den sorte bog: de hemmelige optegnelser*. Sesam, 299 sider, kr. 299,95
- Holst, Kamilla Hega: *Metilies underjordiske rejse*. Høst, 156 sider, kr. 169,00
- Jacobsen, Søren Vagn: *De grønne djævl*. Gyldendal, 38 sider, kr. 130,00
- Jensen, Jørn: *Djævlens søn (De magiske lys; 2. del)*. Alrune, 45 sider, kr. 143,75
- Jensen, Jørn: *Kampen mod bødlen (De magiske lys 3)*, Alrune, 48 sider, kr. 135,00
- Jürgensen, Dennis: *Sagen om den brændende klovn (Spørgelseslinien; 5)*. Tellerup, 180 sider, kr. 298,00
- Kidd, Rob: *Byen af guld (Jack Sparrow; 7)*. Egmont Litas, 122 sider, kr. 89,95
- Kidd, Rob: *Storm forude (Jack Sparrow; 1)* Egmont Litas, 147 sider, kr. 89,95
- Kidd, Rob: *Tidsaldrenes ur (Jack Sparrow; 8)*. Egmont Litas, 127 sider, kr. 89,95
- Kidd, Rob: *Timernes dans (Jack Sparrow; 9)*. Egmont Litas, 143 sider, kr. 89,95
- Kristensen, Antonie V.: *Treflon troldejæger*. Books on Demand, 120 sider, kr. 239,00
- Larsen, Marianne Ø.: *Milner og Kyra (Milner og den lille grif 3)*. Gyldendal, 71 s., kr. 130
- Lilmoes, Anne: *Den gyldne klot (Siri Q; 7)*. Forum, 51 sider, kr. 149,00
- Lilmoes, Anne: *Ud i afgrunden (Siri Q; 6)*. Forum, 47 s., kr. 149
- Machado, Ana Maria: *Slavepigen fra den anden verden*. Hjullet, 117 sider, kr. 198,00
- Marr, Melissa: *Aislinns valg*. Sesam, 317 sider, kr. 299,95
- McMullan, Kate: *Ridder for en dag (Dragedræber-akademiet; 5)*. Sesam, 111 sider, kr. 199,95
- Meadows, Daisy: *Gulnare - den gule fe (Regnbue feerne; 3)*. Carlsen, 79 sider, kr. 39,95
- Meadows, Daisy: *Olivia - den grønne fe (Regnbue feerne 4)*. 78 sider, kr. 39,95
- Meadows, Daisy: *Roselil - den røde fe (Regnbue feerne; 1)*. Carlsen, 73 sider, kr. 39,95
- Mouritzen, Peter: *Hekseringe: historier om det usynlige*. Høst, 70 sider, kr. 199,00
- Møller, Andreas: *Minens dronning (Lakes skinnende laksegl; 5)*. Abeland, 205 s., kr. 178
- Nix, Garth: *Ridder Torsdag (Rigets nøgler; 4)*. Bahnhof, 308 sider, kr. 249,00
- Olivecrona, Lotta: *Vren - tårnernes hemmelighed (Vren; 2)*. Carlsen, 296 sider, kr. 299,95
- Olrik, Cecilie: *Bidt i Bulgarien*. Gyldendal, 170 sider, kr. 229,00

- Ottesen, Josefine: *Golak (Det døde land 1)*. Høst, 323 sider, kr. 199,00
- Peterson, Will: *Triskelion*. Modtryk, 307 sider, kr. 299,95
- Rask Nielsen, Jacob: *Carlo Garn og spøgelse*. Tjubang, 50 sider, kr. 99,00
- Rendtorff, Ida-Marie: *Dragesyngen (Dalia Dragehvisker 1)*. Gyldendal, 128 sider, kr. 99
- Rendtorff, Ida-Marie: *Magnetstenen (Dalia Dragehvisker 2)*. Gyldendal, 125 sider, kr. 99
- Richards, Justin: *Sjalgudens spind (Den usynlige detektiv; 6)*. Carlsen, 259 s., kr. 269,95
- Richardson, E. E.: *Gravens gru*. Flachs, 75 sider, kr. 168,00
- Rowling, Joanne K.: *Barden Beedles eventyr*. Gyldendal, 106 sider, kr. 199,00
- Scherfig, Nikolaj: *Goddreng og nisseguldet; og andre historier fra dengang Goddreng, Høvlebænk og Gammelbo var unge*. TV2, 117 sider, kr. 129,00
- Schwartzbach, Hans Ulrik: *Dragepigen; og andre eventyr om prinsesser*. Books on Demand, 92 sider, kr. 89,00
- Simonsen, Michèle: *Fuldmånemøde (Strømsvigt; bog 3)*. Alienea, 48 sider, kr. 160,00
- Simonsen, Michèle: *Manden i mosen (Strømsvigt; bog 2)*. Alienea, 55 sider, kr. 160,00
- Somper, Justin: *Blodets kaptajn (Vampirater; 3)*. Borgen, 415 sider, kr. 149,00
- Stine, R. L.: *Dukkernes hævn (Gåsehud horrorland; 1)*. Borgen, 156 sider, kr. 69,95
- Stine, R. L.: *Krybet fra dybet (Gåsehud horrorland; 2)*. Borgen, 156 sider, kr. 69,95
- Strid, Ruben: *Torden over Tunguska (Astronautserien.dk)*. Politiken, 38 sider, kr. 69,00
- Trimble, Irene: *WALL·E*. Egmont Litas, 134 sider, kr. 79,95
- Wilkins, Kim: *Dronning Stjerne (Det sunkne kongerige 4)*. Forum, 75 sider, kr. 149,00
- Wilkinson, Carole: *Dragemåne (Pigen og dragen 3)*. Carlsen, 368 sider, kr. 349,95
- Wung-Sung, Jesper: *Swinging London (Fugleskræmslet 2)*. Fugl, 134 sider, kr. 199,00

TEGNESERIER

- Crisse: *Aftalen (Atalante; 1)*. Donovan Comics, 47 sider, kr. 99,95
- Derib: *Gensyn med Nanabozo (Yakari; 34)*. Cobolt, 47 sider, kr. 129,50
- Illustrerede klassikere, bind 12. Egmont Serieforlaget, 224 sider, kr. 349,00

- Jansson, Tove: *Mumitrolden: de samlede striber*, bd. 1. Carlsen, 95 sider, kr. 249,95
- Jodorowsky, Alexandro: *Det perfekte spil (Teknofædrene; 7)*. Arboris, 48 sider, kr. 99,50
- Jodorowsky, Alexandro: *Kavatahs hjerte (Megalex; 3)*. Arboris, 56 sider, kr. 99,50
- Kumai, Hidenori: *Manga Messias*. Bibelselskabets Forlag, 285 sider, kr. 89,95
- Nedergaard, Jacob: *Helte og dæmoner i Nørrejylland*. Forlaget Hjørring, 48 s., kr. 270
- Segrelles, Vicente: *Offeret (Øgleridderen (Zelhem) 4)*. Arboris, 48 sider, kr. 99,50
- Sente, Yves: *Gondwanas helligdom (Blake og Mortimers nye eventyr 6)*. Carlsen Comics, 56 sider, kr. 128,00
- Straczynski, J. Michael: *Silver Surfer – rekviem*. G. Floy Studio, ca. 100 sider, kr. 178,00
- Valhallas venner: *Hyldest til Peter Madsen og Henning Kure*. Capezone, 40 s., kr. 80
- Whedon, Joss: *De splittede (Astonishing x-men)*. G. Floy Studio, 150 sider, kr. 198,00

- Yves H.: *Djæveln fra de 7 have, 1. del*. Faraos Cigarer, 48 sider, kr. 99,50

FAG- OG ANDEN LITTERATUR

- Dall, Lars Green: *Madsens meditationer: en bog om Svend Åge Madsens forfatterskab*. Aarhus Universitetsforlag, 396 sider, kr. 348,00
- Farr, Michael: *Tintin & co*. Cobolt, 131 sider, kr. 298,00
- Fry, Jason: *Star wars - klonkrigene: universet*. Carlsen, 141 sider, kr. 249,95
- Green Jensen, Bo: *Dét der bliver tilbage: personlige papirer*. Rosinante, 205 sider, kr. 199,00
- Pálfi, Loránd-Levente: *Registre til Strip! Fahrenheit*, 92 sider, 99,50
- Plys: *Årbog for børne- og ungdomslitteratur, 2008: Skikkelser & skæbner, helte & anti-helte*. Plys, 295 sider, kr. 325,00

GENUDGIVELSER

- Baum, L. Frank: *Troldmanden fra Oz, 1. bogklubudgave*. Gyldendals Bogklubber, 268 sider, kr. 199,00
- Birkegaard, Mikkel: *Libri di Luca, 2. udgave*. Lindhardt og Ringhof, 447 sider, kr. 129,95
- Bulgakov, Michail: *Mesteren og Margarita, 2. bogklubudgave*. Gyldendals Bogklubber, 461 s.
- Bøgh Andersen, Kenneth: *Kenneth Bøgh Andersens Antboy - Operation skæbnespil (Antboy; 2)*, 3. oplag. Høst, 154 s., kr. 149
- Bøgh Andersen, Kenneth: *Kenneth Bøgh Andersens Antboy - Tissemyrens bid (Antboy; 1)*, 5. oplag. Høst, 162 s., kr. 149
- Bøgh Andersen, Kenneth: *Skakmat (Slaget i Caïssa 3)*. oplag. Høst, 122 sider, kr. 79,00
- Bøgh Andersen, Kenneth: *Tågemandens død (Slaget i Caïssa 2)*, 2. opl.. Høst, 130 s. kr. 79
- Bøgh Andersen, Kenneth: *Åbningen (Slaget i Caïssa; 1)*, 3. udgave, 3. oplag. Høst, 124 sider, kr. 79,00
- Colfer, Eoin: *Artemis Fowl - det arktiske intermezzo (Artemis Fowl; 2)*, 3. udgave, 2. oplag. Sesam, 277 sider, kr. 69,95
- Delaney, Joseph: *Heksejægereens kamp (Wardstenen; bind*

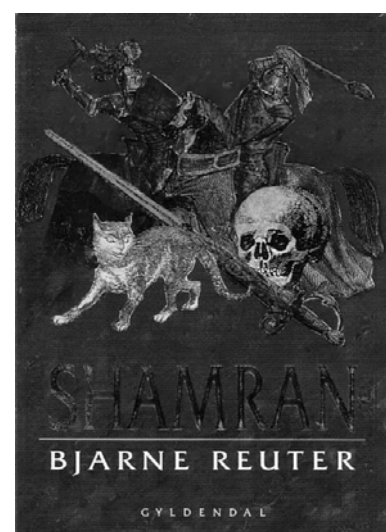
4), 2. udgave. Carlsen, 378 sider, kr. 149,95

- Deleuran, Claus: *Rejsen til Saturn*, ny udgave, 4. oplag. Politisk revy, 80 sider, kr. 138,00
- Derib: *Yakari og Nanabozo*, 2. udgave. Carlsen, 48 s., kr. 59,95
- DiCamillo, Kate: *Eventyret om Despero; er historien om en mus, en prinsesse, lidt suppe og en rulle sytråd*, 2. oplag. Apotrof, 270 sider, kr. 99,00
- Eken, Cecilie: *Sikkas fortælling*, 6. oplag. Gyldendal, 188 sider, kr. 199,00
- Ende, Michael: *Den uendelige historie*, 15. oplag. Sommer & Sørensen, 435 sider, kr. 269,00
- Flanagan, John: *Gorlans ruiner (Skyggens lærling; 1)*, 4. oplag. Borgen, 325 sider, kr. 129,95
- Franquin: *Splint & Co. 1952-1954*. Egmont Serieforlaget, 200 sider, kr. 299,00
- Gaarder, Jostein: *I et spejl, i en gåde*, 4. udgave, 2. oplag. Høst, 134 sider, kr. 79,95
- Haller, Bent: *Silke: En forvandlingshistorie*, 3. udgave. Høst, 99 sider, kr. 89,95
- Hammann, Kirsten: *En dråbe i havet*, 1. bogklubudgave. Gyldendals Bogklubber, 324 sider, kr. 199,00
- Hammann, Kirsten: *En dråbe i havet*, 3. oplag. Gyldendal, 324 sider, kr. 299,00
- Hergé: *De 7 krystalkugler (Tintins oplevelser; 13)*. Carlsen, 62 sider, kr. 59,95
- Jensen, Eiler: *Det onde - et tema i børnelitteraturen*, ny ud-

- gave. Resen, 74 sider, kr. 139,00
- Kafka, Franz: *Forvandlingen. Vandkunsten*, 78 s., kr. 149
- Kerr, Philip: *Kobrakongen fra Kathmandu (Lampens børn; 3)*, 2. udgave. Modtryk, 346 sider, kr. 99,00
- King, Stephen: *Christine*, 3. udgave. Lindhardt og Ringhof, 533 sider, kr. 49,95
- King, Stephen: *Puls*, 3. udgave. Lindhardt og Ringhof, 411 sider, kr. 69,95
- Koontz, Dean R.: *Odd for evigt*, 3. danske udgave. Cicero, 314 sider, kr. 59,95
- Kostova, Elizabeth: *Historikeren*, 4. udgave. Lindhardt og Ringhof, 704 sider, kr. 99,95
- Kvist, Hanne: *Drengen med sølvhjelm*, 2. udgave, 3. oplag. Forum, 142 sider, kr. 149,00
- Kaaberbøl, Lene: *Skammerens datter*, 2. udgave, 12. oplag. Forum, 217 sider, kr. 99,00
- Landy, Derek: *Gravflab Flink - leg med ild (gravflab Flink; 2)*, 2. udgave. Borgen, 291 sider, kr. 149,00
- Lewis, C.S.: *Det sidste slag (Narnia; 7)*, 2. udgave, 10. oplag. Borgen, 187 sider, kr. 89,95
- Lewis, C.S.: *Løven, heksen og garderobeskabet (Narnia; 2)*, 2. bogklubudgave. Gyldendals Bogklubber, 171 sider
- Lewis, C.S.: *Løven, heksen og garderobeskabet (Narnia; 2)*, 3. udgave, 3. oplag. Borgen, 171 sider, kr. 139,95
- Lewis, C.S.: *Prins Caspian (Narnia; 4)*, 2. bogklubudgave. Gyldendals Bogklubber, 207 s.
- Lewis, C.S.: *Prins Caspian (Narnia; 4)*, 1. oplag. Borgen, 207 sider, kr. 139,95
- Lewis, C.S.: *Sølvstolen (Narnia; 6)*, 11. oplag. Borgen, 216 sider, kr. 89,95
- Lewis, C.S.: *Sølvstolen (Narnia; 6)*, 3. udgave, 2. oplag. Borgen, 216 sider, kr. 139,95
- Lewis, C.S.: *Troldmandens nevø (Narnia; 1)*, 2. udgave, 23. oplag. Borgen, 186 sider, kr. 89,95
- Lindgren, Astrid: *Ronja røverdatter*, 2. oplag. Gyldendal, 220 sider, kr. 169,00
- Mørk, Christian: *De ti herskere*, 4. udgave. Politiken, 497 sider, kr. 99,00

- Olsen, Lars-Henrik: *Kampen om sværdet (Erik Menneskesøn; 2)*, 6. udgave, 4. oplag. Høst, 352 sider, kr. 99,95
- Orwell, George: 1984, 9. udgave, 2. oplag. Gyldendal, 244 sider, kr. 69,95
- Ottesen, Josefine: *Enya 1-6*. Al-rune, 127 sider, kr. 168,75
- Paolini, Christopher: *Den ældste (Arven; 2. bog)*, 3. udgave, 6. oplag. Sesam, 719 sider, kr. 249,95
- Paolini, Christopher: *Eragon (Arven; 1. bog)*, 3. udgave, 4. oplag. Sesam, 533 sider, kr. 149,95
- Reuter, Bjarne: *Shamran - den som kommer*, 4. udgave, 3. oplag. Gyldendal, 313 sider, kr. 169,00

- Reuter, Bjarne: *Skyggernes hus*, 3. oplag. Gyldendal, 203 sider, kr. 199,00
- Rodda, Emily: *Tåresøen (Deltoras bælte; bind 2)*, 5. oplag. Borgen, 141 sider, kr. 79,95
- Sandemo, Margit: *Ravnens vinger (Sagaen om Isfolket; 20)*, Jentas, 250 sider, kr. 129,95
- Stine, R. L.: *Dukkernes nat (Gåsehud classic; 1)*, 2. udgave. Borgen, 139 sider, kr. 69,95
- Stine, R. L.: *Døden i dybet (Gåsehud classic; 2)*, Borgen, 139 sider, kr. 69,95
- Tolkien, J. R. R.: *Hobbitten; eller Ud og hjem igen*, 6. udgave, 9. oplag. Gyldendal, 298 sider, kr. 169,00
- Aakeson, Kim Fupz: *De gale*, 19. oplag. Høst, 157 s., kr. 225

Foreningen Fantastik

Kontaktadresser

Medlemskab & abonnement

Jens Christensen
Fanøgade 38, 1 tv
2100 København Ø
kasserer@fantastik.dk

Hjemmeside

webmaster@fantastik.dk

Himmelskibets redaktion

Himmeskibet@fantastik.dk

Foreningen

forening@fantastik.dk

Bestyrelsen

Formand:

Tue Sørensen
Blytækkerporten 135
2650 Hvidovre
formand@fantastik.dk

Næstformand:

Jesper Rugård Jensen
Cæciliavej 68
2500 Valby

Kasserer:

Jens Christensen
Fanøgade 38, 1 tv
2100 København Ø

Sekretær:

Thomas Winther
Haydnsvej 1 1.th
2450 København SV

Menigt medlem:

Flemming R. P. Rasch
C.F. Richs Vej 101 E
2000 Frederiksberg

Menigt medlem:

Rasmus Wichmann
Brydes Allé 23, vær. 535
2300 København S

Suppleanter:

Niels Gjerløff
Joannes Á Stýkki

Kalender

Læsegruppemøde

TID: Man. 23.03.2009 19:00
STED: Valby Kulturhus, mødestuen
Teksterne til denne gang er:
"Crystal Dreams" af Greg Egan og
"Isobel Avens Returns to Stepney
in the Spring" af M John Harrison
Mødet er åbent for alle, medlem-
mer og ikke-medlemmer, men man
får næppe meget ud af det, hvis
ikke man har læst teksterne på for-
hånd.

Fantastik Generalforsamling

TID: Man. 30.03.2009 19:00
STED: Valby kulturhus
Indkaldelse sendt rundt, og kan
også findes på hjemmesiden.

Eurocon 2009

TID: 26-29/03.2009
STED: Italien
Årets europæiske science fiction
con er denne gang i Italien. Gæster
er bl.a. Robert Silverberg.

Forfatterpræsentationer

TID: Ons. 22.04.2009 19:00
STED: Valby Kulturhus
Tre medlemmer præsenterer tre
forskellige forfattere og deres bøger.
Denne gang:
Isaac Asimov
Geoff Ryman
C J Cherryh
Der er plads til diskussion og der
er fri adgang for alle, medlemmer
og ikke-medlemmer. Se også kul-
turhusets kalender.

Læsegruppemøde

TID: Man. 27.04.2009 19:00
STED: Valby Kulturhus
Teksten til denne gang er ikke fast-
lagt endnu, men det ender nok
med et par noveller. Alle der har
læst dagens tekst - medlemmer og
ikke-medlemmer - er velkomne til
læsegruppens møder.

Fastaval

TID: 08-13/04.2009
STED: I nærheden af Århus
Fastaval er den største danske rol-
lespilscon. Der er rollespil af man-
ge forskellige slags, samt andre ak-
tiviteter over hele påsken. Se deres
hjemmeside: www.fastaval.dk

Eastercon LX

TID: 10-13/04.2009
STED: Bradford, England
Den årlige store britiske science fi-
ction con. Med bl.a. Tim Powers
som gæst.

Dancon 2009

TID: Lør. 09.05.2009 10:00 - 18:00
STED: Horsens Bibliotek
Se mere på:
www.sciencefiction.dk/dancon/

Alcocon 3

TID: 24-26/04.2009
STED: Göteborg
Mindre svensk con.

Åcon 3

TID: 21-24/05.2009
STED: Ålandsøerne
Engelsksproget con der foregår på
en lille finsk ø. Afholdes nu for
tredje gang.

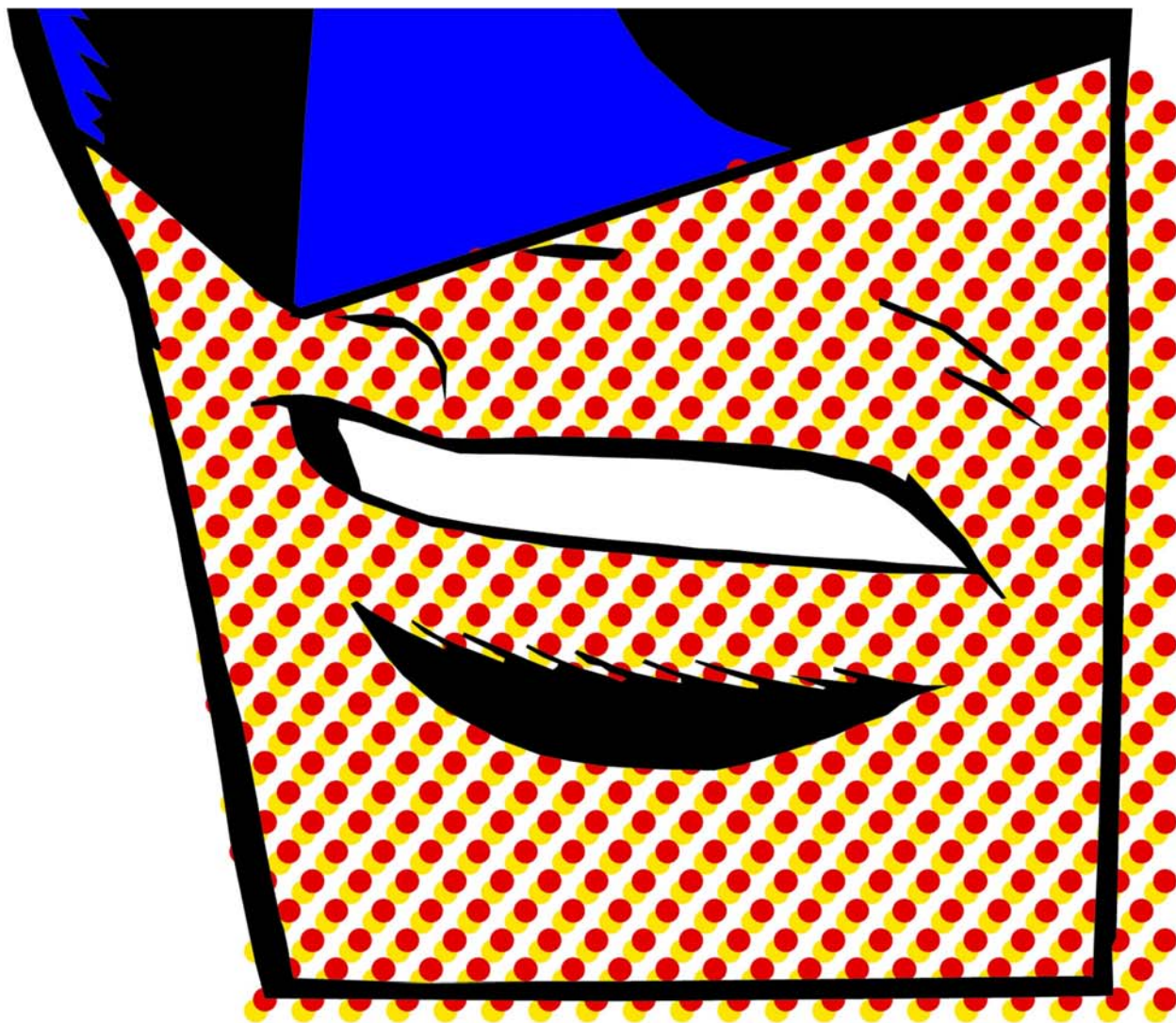
Star Wars dag II

TID: Lør. 30.05.2009 10:00 - 16:00
STED: Taastrup Medborgerhus
Æresgæst: David Prowse (Darth
Vader). Se mere på:
www.danskstarwarsloge.dk

Fantasticon 2009

TID: 29-30/08.2009
STED: Vanløse Kulturhus
Æresgæster Charles Stross og
Gwyneth Jones. Se mere på:
www.fantasticon.dk

FOUR COLOR COMICS
(Four Color) : A printing process in which all primary colors plus black are used. Also refers to the Four Color series published by Dell.

COMICS
SCIENCE FICTION MANGA
GAMES FANTASY
SURF THE SHOP

FANTASK SKT. PEDERSSTRÆDE 18 & 35 1453 KØBENHAVN K
GAMES: 33 93 85 38 COMICS/POSTORDRE: 33 11 85 38 FAX: 33 13 85 01
E-MAIL: FANTASK@FANTASK.DK WWW.FANTASK.DK

DANSK STAR WARS LOGE STRIKES BACK

STAR WARS TAASTRUP MEDBORGERHUS 30 MAJ 2009 DAG II

ÅBENT MELLEM KL. 10 - 16.00 ENTRÉ 25,-

EXTRA EVENT:
Fredag d. 29 maj 2009 kl 19.00
En aften med David Prowse i
Medborgerhusets Cafe
Entré 75,-

Mød DAVID PROWSE M.B.E. (DARTH VADER) og køb hans autograf, Kæmpe Star Wars marked
Parade på hovedgaden med mange af de kendte Star Wars figurer, Konkurrencer
Udstilling af Knud Braagaard's James Bond Memorabilia, Droid Builders Club Denmark
Life Size Figurer, Intergalaktisk frokost i cafeen og meget mere.

MERE INFORMATION PÅ WWW.DANSKSTARWARSLOGE.DK

Pile Mølle
Ishøj Produktionsskole

